

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง
กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

RELATIONSHIP BETWEEN INSTRUCTIONAL LEADERSHIP
OF SUFFICIENCY SCHOOL ADMINISTRATORS AND
THE DRIVING SUFFICIENCY ECONOMY PRACTICE
OF SUFFICIENCY SCHOOL UNDER OFFICE OF SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 4

นภาดาว เกตุสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง
กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

นภาดาว เกตุสุวรรณ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเขต 4

Relationship between Instructional Leadership of Sufficiency
School Administrators and the Driving Sufficiency Economy
Practice of Sufficiency School under the Office of Secondary
Educational Service Area 4

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ

สาขาวิชา

เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

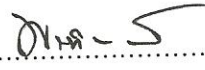
อาจารย์พรทิพย์ สุริยชัยวัฒน์, ปร.ด.

ปีการศึกษา

2555

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

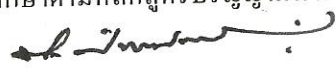

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์คำธม ลิระชนกุล, Ed.D.)

..... กรรมการ
(อาจารย์พรทิพย์ สุริยชัยวัฒน์, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์กล้าหาญ ณ น่าน, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์เกียรติคำกิ่ง คำสุระ, ปร.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(รองศาสตราจารย์ประเสริฐ ปิ่นปฐมรัฐ, Ph.D.)

วันที่ 10 เดือน มีนาคม พ.ศ. 2556

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวนภาดา เกตุสุวรรณ
สาขาวิชา	เทคโนโลยีการบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์, ปร.ค.
ปีการศึกษา	2555

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง 2) ระดับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 199 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง 2) การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่าโดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

Thesis Title Relationship between Instructional Leadership of Sufficiency School Administrators and the Driving Sufficiency Economy Practice of Sufficiency School under the Office of Secondary Educational Service Area 4

Name - Surname Miss Napadao Getsuwan

Program Educational Administration Technology

Thesis Advisor Mrs. Porntip Suriyachaiwatana, Ph.D.

Academic Year 2012

ABSTRACT

This research was to study 1) the level of Instructional Leadership of Sufficiency School Administrators and 2) the level of the Driving Sufficiency Economy Practice of Sufficiency School and 3) the relationship between Instructional Leadership of Sufficiency School Administrators and the Driving Sufficiency Economy Practice of Sufficiency School under the Office of Secondary Educational Service Area 4.

The samples used in this study includes 199 administrators and teachers of Secondary School of Sufficiency School in 2012. This research used the questionnaire which was performed to choose 5 kinds of measurement such as Percentage, Average, Standard Deviation and Correlation Coefficient of Pearson.

The results showed that study 1) the level of Instructional Leadership of Sufficiency School Administrators and 2) the level of the Driving Sufficiency Economy Practice of Sufficiency School were high level for both and 3) the relationship between Instructional Leadership of Sufficiency School Administrators and the Driving Sufficiency Economy Practice of Sufficiency School under the Office of Secondary Educational Service Area 4 found that the positive correlation level as high levels were statistically significant at the .01

Keywords : instructional leadership, the driving sufficiency economy practice

กิตติกรรมประกาศ

ปริญญาบัตรฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดีเพราะความกรุณา คุณแล เอาใจใส่เป็นอย่างดียิ่ง จาก ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่อุทิศเวลาอันมีค่า กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำแนวทางในการทำวิจัยตลอดจนแนวทางแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ มาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.คำรณ สิริระชนกุล ดร.กล้าหาญ ฦ น่าน ดร.เกียรติคำเกิง คำสุระ คณะกรรมการสอบที่กรุณาให้คำแนะนำเพิ่มเติมเกี่ยวกับปริญญาบัตร ฉบับนี้นับว่าเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ดร.ต้องลักษณ์ จิรวชิรากร ดร.รัชฎาภรณ์ เลหาพะเพ็ญแสง ดร.สาทร สมบุญ รวมถึง อาจารย์อเนก ประดิษฐพงษ์ ที่กรุณาให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไขเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ขอกราบขอบพระคุณคณะผู้บริหาร โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี และคณะผู้บริหาร โรงเรียนหนองแค “สกรกิจพิทยา” รวมถึงคณาจารย์ทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ สนับสนุน ในการทำวิจัยให้สำเร็จลุล่วงเป็นอย่างดี ตลอดจนผู้ที่เห็นความสำคัญในการวิจัยให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามทุกท่าน จนได้ข้อมูลอย่างครบถ้วนสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อถวิล คุณแม่ละออง เกตุสุวรรณ ผู้ให้ชีวิตและปลูกฝัง ด้านการศึกษา นางสาวแสงรวี นางสาวสกาเวเดือน เกตุสุวรรณ ที่ให้ความช่วยเหลือ ตลอดระยะเวลา ในการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ รวมถึง นายชิรพงษ์ เด็กชายชิตพล เด็กหญิงวชิรญาณ์ เด็กหญิงนภัสรวิ สมบัติศรีเจริญ ที่ให้การสนับสนุน และเป็นกำลังใจอันสำคัญให้กับผู้วิจัยตลอดมา สำหรับคุณค่า และประโยชน์อันใดที่พึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อบูชาพระคุณบุพการี ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทความรู้ อบรม สั่งสอนผู้วิจัยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

นภาดา เกตุสุวรรณ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ง
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 คำถามการวิจัย.....	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.5 ขอบเขตของการวิจัย.....	5
1.6 คำจำกัดความในการวิจัย.....	6
1.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	10
2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	10
2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	13
2.1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	13
2.1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ.....	18
2.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	20
2.2.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง.....	20
2.2.2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	24
2.2.3 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.....	28

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2.2.4 การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา.....	28
2.2.5 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษา.....	37
2.3 สารสำคัญเกี่ยวกับสถานศึกษาพอเพียงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4	38
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	42
2.4.1 งานวิจัยในประเทศ.....	42
2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ.....	46
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	49
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	49
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	50
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	53
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53
3.5 สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	55
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4	58
4.3 การวิเคราะห์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4.....	64
4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4	70
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	78
5.1 วัตถุประสงค์การวิจัย.....	78
5.2 สมมติฐานการวิจัย.....	79

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
5.3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	79
5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้.....	80
5.5 สรุปผลการวิจัย.....	81
5.6 อภิปรายผล.....	83
5.7 ข้อเสนอแนะในการวิจัย.....	91
บรรณานุกรม.....	93
ภาคผนวก.....	104
ภาคผนวก ก ราชานามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	105
ภาคผนวก ข การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง(IOC).....	107
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	113
ภาคผนวก ง รายชื่อโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง.....	127
ภาคผนวก จ เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	129
ประวัติผู้เขียน.....	138

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 แสดงการเปรียบเทียบของคํ่าประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ.....	16
2.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจ พอเพียง.....	32
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	50
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	57
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดย ภาพรวม.....	59
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการกำหนด ภารกิจของโรงเรียน(X_1).....	60
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการจัดการเรียน การสอน(X_2).....	61
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการส่งเสริม บรรยากาศทางวิชาการ(X_3).....	63
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดย ภาพรวม.....	64
4.7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการ พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา(Y_1).....	65

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการพัฒนาบุคลากรบุคคล(Y_2).....	66
4.9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย(Y_3).....	67
4.10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(Y_4).....	68
4.11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล (Y_5).....	69
4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ในภาพรวม.....	71
4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการ ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1).....	72
4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการ ขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการพัฒนากุศลกร (Y_2).....	73

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย(Y_3).....	74
4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์(Y_4).....	75
4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล (Y_5).....	76
4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4	77

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
2.1 องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง.....	24
2.2 ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัด การศึกษาในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน.....	31

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของโลก มีผลกระทบอย่างกว้างขวางต่อการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน ตลอดทั้งการทบทวนผลการพัฒนาที่ผ่านมาได้สะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างของระบบเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม มีการบริหารจัดการประเทศที่ไม่สมดุล ไม่ยั่งยืน และเปราะบาง จากความผันผวนของปัจจัยภายนอกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและซับซ้อนมากขึ้น ประเทศไทยจึงจำเป็นต้องปรับกระบวนการพัฒนาให้เข้าไปในทางสายกลางตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการพัฒนาแบบองค์รวมที่มีคนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้ประเทศสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคง และนำไปสู่การพัฒนาที่สมดุล เป็นธรรมและยั่งยืน ภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง (สกุลรัตน์ กมุทธมาศ, 2550: 1) และจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ประเทศไทยเกิดการปฏิรูปการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงการศึกษาคั้งยิ่งใหญ่ เพื่อเป้าหมายที่สำคัญ คือการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ในการดำเนินตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จจำเป็นต้องอาศัยองค์การปฏิบัติคือสถานศึกษา สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการพัฒนาคุณภาพของตนเอง โดยให้มีการบริหารจัดการทำงานที่เน้นคุณภาพพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างต่อเนื่องตลอดเวลา (ธีระ รุณเจริญ, 2546: 2) ที่ผ่านมารัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา โดยประสานความร่วมมือกับทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน และที่สำคัญในเรื่องการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ตามที่รัฐบาลได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจแบบพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้ กระทรวงศึกษาธิการมีความตระหนักในภารกิจที่สำคัญดังกล่าวและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลาง จากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550–2554) และต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555–2559) มุ่งเน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศ เพื่อปลูกฝัง

ให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตพอเพียงที่เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อม เห็นคุณค่าของวัฒนธรรม ค่านิยมและเอกลักษณ์ของความเป็นไทย โดยมีหน่วยงานในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกันรับผิดชอบเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืนสู่วิถีประชาชน สามารถพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้ตามแนวพระราชดำริและนโยบายของรัฐบาล รวมทั้งเป็นจุดเริ่มต้นของการผลักดันให้ประเทศชาติโดยรวม พัฒนาต่อไปอย่างเต็มศักยภาพ โดยใช้รูปแบบการจัดการศึกษามบนพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาจัดการศึกษาโดยมีเป้าหมายแบ่งเป็น 3 ระยะ โดยในระยะที่ 1 และ 2 (ปี 2550-2552) ได้กำหนดให้มีสถานศึกษาเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนและพัฒนาเครือข่ายสถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้ทุกจังหวัด และระยะที่ 3 (2553-2554) ต้องพัฒนาสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียงให้ครบทุกแห่งทั่วประเทศโดยกำหนดยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนไว้ 5 ยุทธศาสตร์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) แต่ในปัจจุบันก็ยังไม่สามารถพัฒนาสถานศึกษาได้ครบทุกแห่ง สะท้อนถึงผู้นำของสถานศึกษา คือ การปฏิบัติหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรอื่นที่มีความรู้ความเข้าใจ ดำเนินการตามแนวทางการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาประเทศอย่างไร การที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะเป็นผู้นำในการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และให้เกิดปฏิรูปการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต้องประเมินผลจากการบริหารงานและ สิริrani วสุภัทร(2581: 28) กล่าวไว้ว่า เงื่อนไขความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานคือผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้น ต้องเป็นผู้ที่มีศักยภาพสูงด้านภาวะผู้นำทางวิชาการซึ่งภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จด้านการบริหาร สอดคล้องกับคำพูดของ เดวิส และ โทมัส (Davis and Thomas, 1989) พบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำของผู้บริหารส่งเสริมต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของสถานศึกษาและการเป็นผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทสำคัญของผู้บริหารในการเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนและปฏิบัติการสอนของครู ซึ่ง น้ำฝน รักษากลาง (2553: 1-2) สรุปไว้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผล การสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จะเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนได้ ทั้งยังสร้างความพึงพอใจให้ผู้ปกครองและชุมชนอีกด้วยแต่เนื่องจากมีผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ทุ่มเทเวลา แรงงาน และทรัพยากรในงานด้านอื่นมากกว่าทุ่มเทการให้ความสำคัญทางด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ สอดคล้องกับ ชีระ รุณเจริญ (2546) ได้ทำการวิจัยพบว่า

ผู้บริหารส่วนใหญ่ใช้เวลาอยู่นอกโรงเรียน มีความสนใจด้านวิชาการน้อยกว่าด้านอื่นๆ ทั้งๆที่ปัจจัยด้านมาตรฐานคุณภาพการเรียนของเด็กไทยคือ การมีภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็ง และยังคงกล่าวอีกว่าผู้บริหารยุคใหม่ต้องมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและ สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร (2548) สรุปได้ว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารยุคปฏิรูปการศึกษาที่ต้องรับผิดชอบในภารกิจด้านผู้เรียนเป็นภารกิจหลักและสำคัญที่สุด ส่วนงานอื่นถือเป็นงานสนับสนุน

ดังนั้นการบริหารและพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของสถานศึกษา จึงเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำแนวทางการจัดการศึกษาของชาติและแนวนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ปลูกฝังแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม เป็นการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตตั้งแต่วัยเด็กจนเติบโตเป็นวัยผู้ใหญ่สามารถดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง จากความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียน ภาวะผู้นำทางวิชาการจึงควรมีความสัมพันธ์กับการตอบสนองนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถนำพาสถานศึกษาให้ผ่านเกณฑ์การประเมินของกระทรวงศึกษาธิการที่ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงและพัฒนาต่อยอดไปสู่การเป็น ศูนย์การเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษาได้(สุดาวรรณ เครือพานิชย์, ออนไลน์, 2554) ถึงแม้ว่ากระทรวงศึกษาธิการจะประสบความสำเร็จในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ระยะที่1และ2 ในทุกระดับ ผู้บริหาร ครู และบุคลากรเกิดความรู้ความเข้าใจในหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักคิดมาบูรณาการในการบริหารและจัดการเรียนการสอน ตลอดจนประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันแล้วนั้น แต่ผลจากเป้าหมายของโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาดังที่กล่าวมาข้างต้นในระยะที่ 3 คือ สถานศึกษาต้องเข้ารับการประเมินสถานศึกษาพอเพียงให้ครอบคลุมทุกโรงเรียนทั่วประเทศนั้น ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาเป็นสถานศึกษาพอเพียงแล้ว โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีทั้งหมด 42 โรงเรียน แต่มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงจากกระทรวงศึกษาธิการและจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 เพียง 8 โรงเรียน โดย

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา กับการนำยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) ไปปฏิบัติในสถานศึกษาพอเพียง ว่ามีความสัมพันธ์กันหรือไม่ เพื่อนำผลที่ได้ไปเป็นข้อมูลในการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงให้สามารถพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงและสอดคล้องกับการน้อมนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการพัฒนาประเทศต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

1.2.2 เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

1.2.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

1.3 คำถามการวิจัย

1.3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับใด

1.3.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับใด

1.3.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 หรือไม่

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

1.4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก

1.4.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับมาก

1.4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์กัน

1.5 ขอบเขตของการวิจัย

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยนี้ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สัมเคราะห์จากแนวคิดของ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy's: 1985) ประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ได้แก่ 1) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5) การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 8 โรงเรียน รวมประชากรทั้งสิ้น 411 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 2 กรกฎาคม 2555)

1.5.3 ตัวแปร

1.5.3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
2. การจัดการด้านการเรียนการสอน
3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

1.5.3.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบด้วย

1. ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา
2. ด้านการพัฒนาบุคลากร
3. ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
4. ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
5. ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

1.6 คำจำกัดความในการวิจัย

1.6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง กระบวนการต่างๆ ที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้รูปแบบของอิทธิพลระหว่างผู้บริหารและสมาชิก หรือใช้อิทธิพลของตำแหน่งกระตุ้นครูให้ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

1.6.1.1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน การร่วมกันเป็นทีมในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูแกนนำด้านวิชาการ

1.6.1.2 การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลาย มีการวัดผลการเรียน การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ

1.6.1.3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน เช่น ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีสถานที่เหมาะสมปราศจากสิ่งรบกวน กำหนดให้มีการประชุม และประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการเพื่อเป็นการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา สร้างสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ การสรรหาข้อมูลและอุปกรณ์ในการพัฒนางานวิชาการ

1.6.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารปฏิบัติตนและปฏิบัติงานด้านส่งเสริมกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล

1.6.2.1 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา หมายถึง การกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ หลักสูตร ด้านการศึกษาโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสาระการเรียนรู้และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และมีแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากร หมายถึง การจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากรมีความรู้ ความสามารถให้เข้าใจหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและสามารถนำไปใช้บูรณาการในการเรียนการสอนด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.2.3 ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย หมายถึง สถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีระบบแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อขยายผลให้สมาชิกในเครือข่ายมีความรู้ ความสามารถในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงด้านเศรษฐกิจพอเพียง

1.6.2.4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษา จัดทำสื่อวารสาร เผยแพร่ข้อมูล ประวัตินุเคราะห์ งานวิจัยและความก้าวหน้าด้านการปฏิบัติงานหรือการจัดการศึกษาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา

1.6.2.5 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล หมายถึง การจัดตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล กำหนดรูปแบบ แนวทางในการติดตามและประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการวิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรค หาแนวทางแก้ไขเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.6.3 ผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง หมายถึง ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการและรองผู้อำนวยการในสถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงจากกระทรวงศึกษาธิการ

1.7 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

การวิจัยนี้ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สันเคราะห์จากแนวคิดของอับเบน และฮิวส์ (Ubben and Hughes, 1987) ฮอลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985) เดวิดและโทมัส (David & Thomas, 1989) เฮค และคณะ (Heck et al, 1990) ประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ และการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามกลยุทธ์ของกระทรวงศึกษาธิการ(กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) ได้แก่ 1) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา 2) การพัฒนาบุคลากร 3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5) การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการทำวิจัย

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้ข้อมูลจากผลวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการปฏิบัติการส่งเสริมปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาระบบการบริหารสถานศึกษาตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ผู้วิจัยได้ใช้แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ตามหัวข้อดังนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ
  - 2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ
  - 2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ
  - 2.1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ
  - 2.1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ
- 2.2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - 2.2.1 ความหมายของเศรษฐกิจพอเพียง
  - 2.2.2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
  - 2.2.3 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
  - 2.2.4 การดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
  - 2.2.5 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
- 2.3 สาระสำคัญเกี่ยวกับสถานศึกษาพอเพียงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำด้านวิชาการ

ผู้บริหารที่พึงประสงค์ยุคใหม่นั้น มิใช่ผู้บริหารที่มุ่งจะปฏิบัติตามกฎระเบียบและคำสั่งเท่านั้น หากแต่ยังต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำอีกด้วย เพราะความมีประสิทธิภาพของหน่วยงานใดขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารหน่วยงานนั้น (วิโรจน์ สารรัตนะ, 2546: 10-11) ผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องมีศักยภาพสูงโดยต้องเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการโดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร (สิริรानी วสุภัทร, 2551: 28)

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

เดวิสและโทมัส (Davis and Thomas, 1989: 21) ให้ความเห็นว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ บทบาทสำคัญของครูใหญ่ที่จะเน้นกิจกรรมในด้านการเรียนการสอนและการปฏิบัติงานห้องเรียนของครู

ฮอยและมิสเกล (Hoy & Miskel, 1991: 17) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำด้านการศึกษาประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดหมายการสอน 2) การออกแบบหน่วยการเรียนรู้ 3) การพัฒนาและนำหลักสูตรไปปฏิบัติ 4) การประเมินผลและเลือกวัสดุหลักสูตร 5) การประเมินการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรการเรียนการสอน 6) การผลิตสื่อการสอน 7) การนิเทศแบบคลินิก และ 8) การวางแผนเพื่อความก้าวหน้าบุคลากร

วิลดี้และดิมม็อก (Wildy and Dimmock, 1993 อ้างถึงใน ประยูร อาคม, 2548: 13) กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ต้องสืบเสาะหาแนวทางที่ดีและเหมาะสมที่สุด สำหรับการพัฒนาเพื่อความเป็นเลิศทางการศึกษา กล่าวรวมถึงภาระงานของผู้บริหารเองหรือการมอบหมายให้ผู้อื่นปฏิบัติแทน เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนซึ่งประกอบด้วยภาระงานที่สำคัญด้านต่างๆ ดังนี้ กำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของโรงเรียน เตรียมวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการเรียนการสอน กำกับติดตามนิเทศครู เป็นคณะอำนาจการหรือประสานงาน และส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

ถาวร เสงี่ยม (2550 : 150) ให้ความหมาย ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึงความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการนำความรู้ แนวคิด วิธีการ ตลอดจนเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารจัดการ ให้เกิดประโยชน์กับคณะครูและนักเรียน

สุพชาติ ชุ่มชื่น (2554: 25) สรุปว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารในการนำกลุ่มให้กระทำกิจกรรมทางวิชาการให้บังเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

ศูนย์กลางผู้นำแห่งนอร์ทดาโกต้า (North Dakota LEAD – Center, 2001 : 1) ได้สรุปว่าภาวะผู้นำทางวิชาการมีความหมายได้มากกว่าการนิเทศกระบวนการเรียนการสอน ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิภาพจะต้องครอบคลุมทักษะการวางแผน การพัฒนา การทำให้เป็นผลสำเร็จ และการวัดผลที่เหมาะสมเพื่อสนับสนุนคุณภาพการเรียนรู้ภายในโรงเรียน

สิร์รานี วสุภัทร (2551: 29) ได้นิยามความหมายของ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การแสดงบทบาทหน้าที่อย่างสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถโน้มน้าว จูงใจ หรือชี้นำให้บุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องเข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา ร่วมพลัง และประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพของผู้เรียน อันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

สุกัศกาญจน์ ฤทธิละคร (2548: 22) กล่าวสรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้สนับสนุนและต้องมีความรู้ ความสามารถด้านการสอน และการบริหารองค์การ และยังคงเป็นนักประชาธิปไตย เข้าใจงาน

แมคอีแวน (McEwan, 1998: 7) ได้กล่าวว่าภาวะผู้นำทางวิชาการคือ การสร้างบรรยากาศซึ่งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และกรรมการโรงเรียนซึ่งสามารถทำงานร่วมกันในอันจะทำให้งานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จ

ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการ คือ กระบวนการต่างๆที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้รูปแบบของอิทธิพลระหว่างผู้บริหารและสมาชิก หรือใช้อิทธิพลของตำแหน่งกระตุ้น ครัวให้ปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของกลุ่มตามที่ได้กำหนดไว้ ประกอบด้วย การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

2.1.2 ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการ

การบริหารสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์จำเป็นที่ผู้บริหารต้องแสดงภาวะผู้นำของตนด้วย เนื่องจากภาวะผู้นำเป็นอิทธิพลของพฤติกรรม ความเชื่อและความรู้สึกร่วมกันของบุคคลหนึ่งในระบบสังคมที่มีต่อบุคคลอื่น โดยบุคคลนั้นยอมรับอิทธิพลนั้นด้วยความเต็มใจ (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2544: 16) การที่จะให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพทางวิชาการ ผู้บริหารซึ่งเป็นผู้เพื่องหลักในการปฏิบัติภารกิจทั้งหมดจำเป็นต้องเป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้วย (Trusty, 1986 อ้างถึงใน ลักษณะอนงค์ เพชรสังหาร, 2547: 49) การศึกษาถึงภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนจึงเป็นหนทางหนึ่งอันจะนำไปสู่การสร้างควมมีประสิทธิภาพเป็นเลิศของโรงเรียน

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึง ความสำคัญและความจำเป็นของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ดังนี้

สมคิด สร้อยน้ำ และมณฑนา อินทสมิตร (2554) สรุปไว้ว่า ผู้บริหารที่มีความสามารถควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรื่องกระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงการปฏิบัติการหลายๆทางด้านการคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ประสานงานและควบคุมงานวิชาการ กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในเรื่องการส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนร่วมกับคณะครู แนวคิดเน้นความสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ติดตามการดูแลความก้าวหน้าของนักเรียนเป็นรายบุคคลและเป็นภาพลักษณ์ของผู้นำทางวิชาการในอนาคต ต้องมีพื้นฐานค่านิยม ความเชื่อและประสบการณ์ วิชาชีพศรัทธา มีการวางกลยุทธ์

ไฟน์เดย์ (Findley,1992 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) ค้นพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมีผลต่อความมีประสิทธิภาพภายในโรงเรียน

ส่วนแฟลท์ (Flath, 1989 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) ได้วิจัยเกี่ยวกับความมีประสิทธิภาพภายในโรงเรียนพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการนำมาซึ่งความมีประสิทธิภาพ

ฟูลแลน (Fullan, 1991 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) ยังได้พบในงานวิจัยอีกว่าโรงเรียนที่ดำเนินการโดยผู้บริหารโรงเรียนที่ครูรู้สึกว่าเป็นผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียน จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบมากกว่า โรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า

น้ำฝน รักษากลาง (2553: 16) สรุปไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นความสามารถของผู้บริหารโรงเรียนในการส่งเสริมและสนับสนุนต่อกลุ่มที่จะนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายโดยการนำความรู้ ทักษะต่างๆ มาใช้ในการปฏิบัติภาระหน้าที่เพื่อนำผู้ร่วมงานให้ร่วมมือปฏิบัติงานไปสู่ความมีประสิทธิภาพทางการเรียนการสอน ซึ่งผู้ร่วมงานสามารถรับรู้ได้อย่างชัดเจน

วิรุพจิต ไบสี (2549: 19) กล่าวไว้ว่า บุคคลสำคัญแห่งการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องริเริ่มบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นบทบาทที่สำคัญยิ่ง ที่จะเน้นกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นตัวจักรแห่งความสำเร็จ แกะไขการจัดการเรียนการสอนที่ด้อยคุณภาพให้หมดไป ส่งผลสำเร็จในการปฏิบัติงานวิชาการของบุคลากรและการบริหารวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

สิร์รธานี วสุภัทร (2551: 29) กล่าวว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การแสดงบทบาทที่สามารถโน้มน้าวใจ จูงใจ หรือชี้นำบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งาน

วิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

จักรพงษ์ ถาบุตร (2547: 32 - 34) พบว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ พฤติกรรมที่ผู้บริหารสถานศึกษาแสดงออก โดยนำเอาความรู้ ความสามารถ ความคิด เทคนิควิธีที่มีประสิทธิภาพมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา เพื่อกระตุ้นและนำครูไปปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนจนบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนด และพัฒนาวิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น โดยมีพฤติกรรมบ่งชี้ดังต่อไปนี้ 1) การจัดทำและการนำวัตถุประสงค์ทางวิชาการไปใช้ 2) การเป็นส่วนหนึ่งของทีมงาน 3) การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่นำไปสู่การเรียนรู้ 4) การสื่อสารเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ 5) การตั้งความคาดหวังต่อผลงานสูง 6) การพัฒนาความเป็นผู้นำครู 7) การมีทัศนคติเชิงบวก

สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2546: 2-4) สรุปได้ว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอน

จากการศึกษาความหมายและความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการกล่าวข้างต้นพอจะกล่าวได้ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการศึกษาให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพได้นั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ภาวะผู้นำทางวิชาการ จึงกล่าวได้ว่าผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการจะสามารถนำคณะครูและบุคลากรสู่การเป็นเลิศด้านวิชาการซึ่งจะส่งผลให้สถานศึกษาเข้าสู่คุณภาพและเป็นสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ

2.1.3 องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการ

สำหรับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาได้มีผู้กำหนดไว้ดังนี้

เฮค, ลาร์เซน และ มาร์คูลิดส์ (Heck, Larsen and Marcoulides, 1990) ได้กำหนดองค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 ด้าน ได้แก่ 1) การปกครองโรงเรียน 2) การจัดบรรยากาศโรงเรียน 3) การจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน

เวเบอร์ (Weber, 1989 อ้างถึงใน Lashway, 2002: 2) ได้จำแนกองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการออกเป็น 5 ด้าน คือ 1) การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน 2) การส่งเสริมบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3) การสังเกตและให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ครู 4) การจัดการเกี่ยวกับหลักสูตรและการสอน 5) การประเมินผลโปรแกรมการสอน

ฮาลลิงเจอร์ และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985: 217-247) ได้กำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 11 ประการ คือ 1) การกำหนดเป้าประสงค์ของ

โรงเรียน 2) การสื่อสารเป้าประสงค์ของโรงเรียน 3) การนิเทศและการประเมินผลด้านการสอน 4) การประสานงานด้านการใช้หลักสูตร 5) การตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน 6) การควบคุมการใช้เวลาในการสอน 7) การตรวจภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน 8) การจัดให้มีสิ่งจูงใจให้กับครู 9) การส่งเสริมให้มีการพัฒนาวิชาชีพ 10) การพัฒนาและการสร้างมาตรฐานด้านวิชาการ และ 11) การจัดให้มีสิ่งส่งเสริมสภาพการเรียนรู้ และ สรุปลงข้อประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนไว้ 3 องค์ประกอบใหญ่ ๆ คือ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน การจัดการด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน

เดวิส และ โทมัส (Davis and Thomas, 1989: 40) สามารถจัดกลุ่มองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการได้ 8 ด้านประกอบด้วย 1) การยึดถือหน้าที่ในการปรับปรุงงานวิชาการเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้น 2) ความกระตือรือร้นในการใช้กลยุทธ์เพื่อปรับปรุงงานด้านวิชาการ 3) การสร้างสรรค์แรงจูงใจให้แก่ครูและนักเรียนที่ทำงานด้านวิชาการ 4) การติดตามผลความก้าวหน้าด้านวิชาการ 5) การสรรหาทรัพยากรบุคคลและวัสดุที่จำเป็นต่อการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ 6) การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีบรรยากาศทางด้านวิชาการ 7) การติดตามการปฏิบัติการสอนของครู 8) การสังเกตวิธีการสอนของครูและให้ข้อมูลย้อนกลับ

ครุช (Kroeze, 1989 อ้างถึงใน Chell, online, 2001) ค้นพบเกี่ยวกับองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพมี 4 ด้าน ดังนี้ 1) การให้ความสำคัญกับเป้าหมายโดยการตั้งเป้าหมายทางวิชาการ ตั้งความหวังเกี่ยวกับคุณภาพของผู้เรียนไว้สูง 2) การจัดการองค์การและการประสานงาน มีการทำงานเพื่อความสำเร็จและมีความมีประสิทธิภาพ 3) ความสามารถและความสุขุมรอบคอบในการตัดสินใจ มีแหล่งข้อมูลที่น่าเชื่อถือและไว้ใจได้ สร้างทางเลือกที่หลากหลาย ช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกในการปรับปรุงโปรแกรมการเรียนการสอน 4) ความมีมนุษยสัมพันธ์ ผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีกับทีมงานผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน

รูทเธอร์ฟอร์ด (Rutherford, 1987 อ้างถึงใน Chell, online, 2001) พบว่า องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีคุณภาพมี 4 ด้าน คือ 1) มีวิสัยทัศน์ ทำงานไปสู่เป้าหมาย เน้นความก้าวหน้าที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการประสานงานหลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผล เปลี่ยนแปลงวิสัยทัศน์ไปสู่การปฏิบัติทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับเป้าหมายของโรงเรียนอย่างเต็มที่ 2) สร้างสภาวะแวดล้อมที่สนับสนุนบรรยากาศการเรียนรู้ 3) มีความรู้เกี่ยวกับความเป็นไปในโรงเรียน มีความรู้ดีเกี่ยวกับวิธีการที่ครูและนักเรียนปฏิบัติ 4) ปฏิบัติงานโดยใช้ความรู้ มีความยืดหยุ่นต่อความแตกต่างของรูปแบบและกลยุทธ์ในการสอนของครูแต่ละคน เข้าแทรกแซงก้าวท้าวเท่าที่จำเป็น

แบมเบอร์ก และแอนดริวส์ (Bamburg and Andrews, online, 1990) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผล พบว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบดังต่อไปนี้ คือ 1) วิสัยทัศน์ต้องเป็นวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ 2) การสื่อสารวิสัยทัศน์ เป็นการสื่อสารเพื่อเชื่อมโยงวิสัยทัศน์ให้กับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องได้รับทราบ เพื่อการสนับสนุนวิสัยทัศน์ดังกล่าว 3) การเตรียมการ เป็นการเตรียมการและเตรียมสิ่งต่างๆที่จำเป็น เช่น วัสดุ อุปกรณ์ข้อมูลข่าวสาร สิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อนำวิสัยทัศน์ดังกล่าว 4) การจัดการ เป็นการจัดการเพื่อให้วิสัยทัศน์บังเกิดผลเป็นจริง

แมคอีแวน (McEwan, 1998: 13) กล่าวถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลว่า ประกอบด้วยองค์ประกอบ 7 ด้าน คือ 1) การสถาปนาเป้าหมายทางวิชาการที่ชัดเจน 2) การจัดการทีมงาน (Staff) 3) การสร้างวัฒนธรรมและบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 4) การสื่อสารพันธกิจและวิสัยทัศน์ของโรงเรียน 5) การตั้งความคาดหวังที่สูงเกี่ยวกับทีมงาน 6) การพัฒนาครูให้เป็นผู้นำ 7) การสร้างและรักษาเจตคติที่ดีของนักเรียน ทีมงานและผู้ปกครอง

อับเบนและฮิวส์ (Ubben and Hughes, 1987: 97-99) ได้กำหนดองค์ประกอบของความเป็นผู้นำทางวิชาการ ไว้ 7 ด้านคือ 1) การทำงานตามเวลา 2) การจัดการบรรยากาศที่ดี 3) การมุ่งเน้นด้านวิชาการ 4) การคาดหวังต่อคณะครูและผลการปฏิบัติงานของครู 5) การทำงานด้านหลักสูตร 6) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ 7) การประเมินผลและการตรวจสอบความก้าวหน้าของนักเรียน

กลิคแมน (Glickman, 1990 อ้างถึงใน Chell, online, 2001) ได้เสนอองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ เป็นองค์ประกอบที่มีรากฐานมาจากการนิเทศการสอน ซึ่งเป็นบทบาทโดยตรงของผู้บริหารโรงเรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ประกอบด้วย 3 ด้านใหญ่ๆ คือ ด้านองค์ความรู้พื้นฐาน ด้านภาระหน้าที่ และด้านทักษะที่จำเป็น

วิชฌ จุลวรรณ (2547: 94-95) ได้วิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารได้องค์ประกอบที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ 8 ด้าน คือ 1) ด้านการบริหารจัดการ เพื่อผลสำเร็จของงานที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาในโรงเรียนทุกด้านอย่างมีประสิทธิภาพ 2) ด้านการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถและปรับตัวได้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมที่มีความเจริญอย่างรวดเร็ว 3) ด้านความสามารถ เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงใหม่ๆ มาสู่สถานศึกษา ส่งผลต่อการยอมรับและความร่วมมืออย่างมั่นใจของผู้ร่วมงาน 4) ด้านบุคลิกภาพ เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ให้มีความเชื่อมั่นตนเองที่จะทำให้ผู้ร่วมงานเกิดศรัทธายอมรับและให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 5) ด้านการนิเทศ ฐานะผู้นำในการเป็นผู้นิเทศและให้คำปรึกษาเพื่อช่วยเหลือแก่ครูอาจารย์ 6) ด้านการ

วางแผน เป็นองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ผู้บริหารโรงเรียนจะต้องให้ความสำคัญ เพื่อเป็นการกำหนดเป้าหมายในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน 7) ด้านการอำนวยความสะดวก เพื่อช่วยเหลือการปฏิบัติงานของบุคลากรในโรงเรียนทุกๆ ด้าน ให้สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเป็นไปด้วยความสะดวกและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน และ 8) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2546: 16) สรุปไว้ว่าพฤติกรรมของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ 1) การกำหนดเป้าหมาย 2) การประสานงาน 3) การนิเทศและประเมินผล 4) การสร้างบรรยากาศในโรงเรียน

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สนใจศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยสังเคราะห์จากแนวคิดของ อับเบนและฮิวส์ (Ubben and Hughes, 1987) ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985) เดวิดและโทมัส (David & Thomas, 1989) เฮคและคณะ (Heck et al, 1990) ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 แสดงการเปรียบเทียบขององค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ

	นักทฤษฎี	รายการ
1	อับเบนและฮิวส์ (Ubben and Hughes, 1987)	1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 4) การจัดให้มีครูประเมินโครงการ 5) การสนับสนุนกิจการนักเรียน 6) มีการปฐมนิเทศครู 7) การกระตุ้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่
2	ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger & Murphy, 1985)	1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
3	เฮคและคณะ (Heck et al, 1990)	1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 4) การกระตุ้นให้ครูปฏิบัติหน้าที่

ตารางที่ 2.1 (ต่อ)

	นักทฤษฎี	รายการ
4	เดวิสและทัส (David & Thomas,1989)	1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ 4) การจัดให้ครูประเมินโครงการ 5) การสนับสนุนกิจการนักเรียน 6) การนำกฎเกณฑ์มาใช้ด้านวิชาการ 7) มีการปฐมนิเทศครู 8) การนาระเบียบไปแก้ปัญหา

จากตารางที่ 2.1 ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ สังเคราะห์แนวคิด สรุปได้ว่าแนวคิดของแต่ละท่านมีความสอดคล้องกัน ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดองค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการประกอบด้วย 1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน 2) การจัดการด้านการเรียนการสอน 3) การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งสรุปองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 ด้านสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ทำให้ผลการเรียนของนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ที่สูงขึ้น ดังนี้

1. การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง การที่ผู้บริหารนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษาในการกำหนดเป้าหมาย การประชุมชี้แจงการปฏิบัติงาน การร่วมกันเป็นทีม ในการพัฒนาหลักสูตร การพัฒนาครูแกนนำด้านวิชาการ ดังที่ ฮาลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger and Merphy,1985: 221-224) กล่าวไว้ว่าการสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียนอาจจะทำในรูปแบบที่เป็นทางการ เช่นการประชุมครู การชี้แจงในหนังสือคู่มือ การปฏิบัติงานของโรงเรียน หรือโดยรูปแบบที่ไม่เป็นทางการ เช่น การพูดคุยกับครู ผู้ปกครอง สอดคล้องกับชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547: 2-4) สรุปได้ว่าผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย การเรียนการสอน พฤติกรรมหนึ่งของผู้บริหารด้านภาวะผู้นำทางวิชาการที่สนับสนุนให้เกิดประสิทธิภาพของโรงเรียน คือ การกำหนดเป้าหมาย

2. การจัดการด้านการเรียนการสอน หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษา กระตุ้นให้ครูปฏิบัติในการวางแผนการจัดการเรียนการสอน การใช้วิธีการสอนและสื่อที่หลากหลาย มีการวัดผลการเรียน การนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู ส่งเสริม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ รวมถึงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ ดังที่ สุรศักดิ์ หลาบมาลา (2546: 2-4) สรุปว่าผู้บริหารควรมีบทบาทด้านการเรียนการสอนและความใส่ใจของนักเรียนไว้อย่างสูง และ ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล

(2547: 8) กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการ หรือมีภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนควรมีความรู้ในเรื่องการบริหารการเรียนการสอนเพื่อสามารถนำมาพัฒนานักเรียนได้

3. การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีการบริหารจัดการสถานศึกษาให้เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนเช่น ส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎระเบียบ มีสถานที่เหมาะสมปราศจากสิ่งรบกวน กำหนดให้มีการประชุม และประชาสัมพันธ์ผลงานทางวิชาการเพื่อเป็นการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการในสถานศึกษา สร้างสิ่งแวดล้อมทางวิชาการ ส่งเสริมการแข่งขันทักษะทางวิชาการ การสรรหาข้อมูลและอุปกรณ์ในการพัฒนางานวิชาการ สอดคล้องกับ พิกุล สีหาพงษ์ (2546: 25-28) ที่ได้สรุปไว้ว่า การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาบุคคลให้เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ มีคุณธรรม จริยธรรมและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ สถานศึกษาจะต้องมีการจัดการสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น เป็นกันเอง มีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการเรียนรู้ ปลูกฝังค่านิยมที่ถูกต้อง สอดคล้องกับสภาพของสังคมซึ่งจะทำให้เกิดการเรียนรู้เต็มตามศักยภาพ และซัรตัน หลายวัชระกุล (2547: 17) ได้สรุปไว้ว่าภาระหน้าที่และผลการปฏิบัติงานของครูใหญ่ที่มีหน้าที่บริหาร โรงเรียนให้ไปสู่ความสำเร็จและความก้าวหน้าของผู้เรียนการปฏิบัติต้องปรากฏผล ด้านหนึ่งคือ โรงเรียนต้องมีบรรยากาศเชิงบวก เหมาะสมกับการเรียนรู้ และวิชญ จตุวรรณ (2547: 103-104) ได้กล่าวอีกว่า ผู้บริหาร โรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดว่าผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการเป็นผู้ที่อำนาจสูงสุดในโรงเรียน ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีบทบาทในด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเพื่อให้เกิดสภาพการณ์ที่เอื้อต่อการทำงานของครู อาจารย์ ในการส่งเสริมและพัฒนาสภาพการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งจะทำให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ดีขึ้น

2.1.4 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการ ดังนี้

เชลล์ (Chell, Online, 2001) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนว่า ในระยะเวลาที่ผ่านมา บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนเป็นบทบาทที่ไม่กระจ่างชัดแต่ปัจจุบันพบว่าบทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนที่มีความชัดเจน และมีผลต่อการปรับปรุงคุณภาพนักเรียนเป็นบทบาทที่มีสถานะอยู่ระหว่างผู้นำทางวิชาการ (Instructional Leader) ผู้นำแห่งการจัดการ(Transactional Leader) และผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leader)

แฮนนี่ (Hanny, 1987 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) กล่าวว่า ปัจจุบันผู้บริหาร โรงเรียนได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้นำทางวิชาการ ที่มีประสิทธิผล โดยผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องมีความรู้

ความสามารถเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร การสอนที่มีประสิทธิผล การนิเทศแบบคลินิก การพัฒนาทีมงาน และการประเมินผลครู

เบิร์น (Bernd, 1992 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนในฐานะผู้นำทางวิชาการว่าวรรณกรรมส่วนใหญ่มักจะเน้นความร่วมมืออย่างเป็นทางการของผู้นำ ซึ่งการตัดสินใจของครูทั้งหมดในโรงเรียนเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพสำหรับการเน้นผลลัพธ์ของผู้เรียน

ไฮสมิท และแรลลิส (Highsmith and Rallis, 1986 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารโรงเรียนว่าการจัดการภายใน โรงเรียนและภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นภาระงานซึ่งไม่สามารถทำให้สำเร็จได้โดยบุคคลใดบุคคลหนึ่งการจัดการโรงเรียนที่ดีควรเป็นการกระจายอำนาจให้กับครูในการตัดสินใจด้านการเรียนการสอนภาวะผู้นำทางวิชาการที่แท้จริงคือความพยายามที่จะค้นหาและกระจายอำนาจให้กับครู ผู้ซึ่งสามารถสร้างสรรค์เกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิผลในโรงเรียน

ฟูลแลนค์ (Fullan, 1991 อ้างถึงใน Chell, Online, 2001) พบข้อมูลสมมุติฐานเบื้องต้นของประสิทธิผลของผู้นำว่า รูปแบบบทบาทของผู้นำในอนาคตจะต้องเป็นการสนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มของครูมากกว่าบทบาทในการเป็นศูนย์กลางของผู้นำทางวิชาการในโรงเรียน ซึ่งการที่ผู้นำจะมีบทบาทดังกล่าวได้จะต้องอาศัยการมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้นของผู้บริหารโรงเรียนเพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเปลี่ยนแปลงโดยการติดต่อสื่อสาร และการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

น้ำฝน รักษากลาง (2553: 34) สรุปไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันถ้าต้องการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียน ให้มีประสิทธิผลต้องเปลี่ยนบทบาท โดยมีบทบาทเป็นผู้นำทางวิชาการส่วนบทบาทผู้นำทางวิชาการในอนาคต ควรเป็นบทบาทที่สนับสนุนความร่วมมือในการทำงานเป็นกลุ่มของครูและผู้บริหารโรงเรียนในยุคปัจจุบันจึงควรมีภาวะผู้นำทางวิชาการ ที่สนับสนุนความร่วมมือของครูในโรงเรียน

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ จึงสรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะผู้นำทางวิชาการ มีความสำคัญต่อการปรับปรุงคุณภาพของสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผลและมีประสิทธิภาพ เน้นให้เกิดความร่วมมือระหว่างครูและบุคลากร โดยเน้นผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2.2 ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

2.2.1 ความหมายของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy) เป็นแนวคิดและปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสแนะแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยพระบรมราโชวาท และพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเป็นที่ประจักษ์ชัดแก่ประชาชนทั่วกันว่า เป้าหมายของการพัฒนาประเทศคือ ให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและมีความเจริญก้าวหน้าโดยมีองค์ประกอบสำคัญคือประชาชนต้องมีความสุข พึ่งตนเองได้ประกอบอาชีพก้าวหน้า มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและทรงมีพระราชประสงค์ให้ประเทศไทยเป็นประเทศ พออยู่พอกิน หรืออีกนัยหนึ่งคือ เศรษฐกิจแบบพอมีพอกิน ซึ่งต่อมาพระองค์ทรงรับสั่งว่าคือเศรษฐกิจพอเพียง (มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง, 2555: 13) รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาประเทศที่มุ่งเน้นในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นพื้นฐานในการพัฒนา โดยการประสานความร่วมมือกันของทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และประชาชน เพื่อให้มีการพัฒนา เศรษฐกิจแบบพอเพียงสามารถพึ่งตนเองได้ (มีนา เหล็กสีไทย, 2552: 45-46) เศรษฐกิจพอเพียงซึ่งถึงแนวการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชนจนถึงระดับรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหารประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง ความพอเพียงหมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใดๆอันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในทั้งนี้จะต้องอาศัยความรอบรู้ ความรอบคอบและความระมัดระวังอย่างยิ่งในการวางแผนและดำเนินการทุกขั้นตอน และในขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจทุกระดับ ให้มีสำนึกในคุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และให้มีความรอบรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร ความมีสติ ปัญญาและความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านวัตถุ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี จนถึงวันนี้ความเข้าใจในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับคนกลุ่มหนึ่งก็คือ การพึ่งตนเอง ซึ่งความหมายที่แท้จริงของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีความหมายกว้างกว่าแค่การพึ่งตนเองโดยที่ไม่เกี่ยวข้องกับใคร และไม่ใช่ว่าแค่เรื่องการประหยัด แต่ครอบคลุมถึงการเกี่ยวข้องกับผู้อื่น การช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ซึ่งจำแนกได้ 3 ระดับ คือ 1) เศรษฐกิจแบบพื้นฐาน เป็นการพอเพียงแบบครอบครัว 2) เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า เน้นความพอเพียงในกลุ่มหรือองค์กร และ 3) เศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้าที่เน้นความพอเพียงในระดับเครือข่าย (ปรียานุช พิบูลสรารุช, 2550: 20)

ฐิติมิน ทองพิมพ์ (2551: 9) สรุปไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นวิธีการดำเนินชีวิตของประชาชนทุกคนทุกอาชีพ โดยมีการพัฒนาตามศักยภาพ มีความรู้ มีคุณธรรม พึ่งตนเอง พึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันอย่างเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีความคิดไตร่ตรองหาเหตุผลในการตัดสินใจ รู้จักใช้จ่าย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่ลุ่มหลงอวดบอวยมุข หรือคำโฆษณา และพร้อมที่จะเผชิญกับปัญหาและสามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้

กฤษณพงศ์ วิมลศิลป์(2547: 22) กล่าวสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเศรษฐกิจสายกลางหรือเศรษฐกิจแบบมัชฌิมาปฏิปทา ที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันกับ ครอบครัว ชุมชน วัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม มีความพอเพียงในครอบครัวไม่ทิ้งกัน มีจิตใจเอื้ออาทร อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ชุมชนรวมตัวกันแก้ปัญหา เรียนรู้ร่วมกันเท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก อยู่บนวัฒนธรรม มีความมั่นคงทางใจไม่เปลี่ยนแปลงเร็วจนรับไม่ทัน

จลวยพร ทรนินทร์ (2551 อ้างถึงใน ศรีทธาธิป มาประสพ, 2551: 31) กล่าวว่าเศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดในการตัดสินใจเพื่อให้เกิดการพัฒนาประโยชน์ที่สุดต่อทุกคน

สุเมธ ต้นติเวชกุล ได้กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็น เศรษฐกิจที่อุ้มชูตัวเอง อยู่ได้โดยไม่เดือดร้อน โดยต้องสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจให้ดีเสียก่อน คือตั้งตัวให้มีความพอกิน พอใช้ ไม่ใช่มุ่งหวังแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจได้อย่างรวดเร็วแต่อย่างเดียว เพราะผู้ที่มีอาชีพและฐานะพอเพียงที่จะพึ่งตนเองได้ ย่อมสามารถสร้างความเจริญก้าวหน้า และฐานะทางเศรษฐกิจที่สูงขึ้นไปตามลำดับต่อไปได้ (กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2550: 21)

นิธิ เอียวศรี กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจพอเพียงนั้นมีความกว้าง ต้องรวมเอาอุดมการณ์ โลกทัศน์ ความสัมพันธ์ ค่านิยม โดยรวมคือวัฒนธรรม(กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2550: 21)

ประเวศ วะสี กล่าวว่า เศรษฐกิจพอเพียงเป็นการพอเพียงในครอบครัว จิตใจ สิ่งแวดล้อม ชุมชน ปัญญา วัฒนธรรม และมั่นคง(กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย, 2550:21)สอดคล้องกับอภิชัย พันธเสนและคณะ(2549 อ้างถึงใน นพดล หงส์ศรีพันธ์, 2552: 17)ว่า เศรษฐกิจพอเพียงคือ การที่มีความพอเพียงในระดับครอบครัว ไม่ทอดทิ้งกัน มีจิตใจพอเพียง รักเอื้ออาทรกัน มีสิ่งแวดล้อมพอเพียง อนุรักษ์ มีชุมชนพอเพียงร่วมมือกันแก้ปัญหา มีปัญญาพอเพียงรู้จักคิด มีวัฒนธรรมพอเพียง และมีความมั่นคงไม่หลงไปกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว

นพดล หงส์ศรีพันธ์(2552: 17) สรุปไว้ว่า เป็นปรัชญาในการดำเนินชีวิตเพื่อให้สามารถปรับตัวรับการเปลี่ยนแปลงต่อสภาพของโลกในปัจจุบัน ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม มุ่งเน้นการพึ่งพาตนเอง โดยยึดหลักความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน

บนเงื่อนไขความรู้คู่คุณธรรมซึ่งจะนำชีวิตไปสู่เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมที่ก้าวหน้า ยั่งยืน สมดุล มั่นคง

ปิยบุตร หล่อไกรเลิศ (2547 อ้างถึงใน นิภาพร, 2551: 32) กล่าวว่าไว้ว่าคือ ความสามารถของ ชุมชน เมือง รัฐ ประเทศ นอกประเทศ ในการผลิตสินค้าหรือบริการทุกชนิด เพื่อเลี้ยงบุคคลต่างๆใน สังคมนั้นๆ โดยไม่ต้องพึ่งปัจจัยต่างๆที่เราไม่ได้เป็นเจ้าของ แต่เน้นการพึ่งตนเอง

นิภาพร เครือมา (2551: 32) ได้สรุปไว้ว่า เป็นแนวคิดและการปฏิบัติที่เป็นการพัฒนาที่ยึด หลักทางสายกลางในการดำรงชีวิตโดยให้ความสำคัญในการดำรงชีวิตอยู่บนส่วนของความ พอประมาณ ความมีเหตุมีผล และเน้นการพัฒนาจิตใจ สร้างจิตสำนึก คุณธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต เพื่อสร้างความเจริญทางเศรษฐกิจแบบยั่งยืน

จรัญ จันทลักษณ์ (2549 อ้างถึงใน พิมพ์ แสนมะโน, 2551: 11) ได้กล่าวไว้ว่า เศรษฐกิจ พอเพียง เปรียบเสมือนเครื่องยนต์ให้ขับเคลื่อนไปได้ ซึ่งประกอบด้วย ความพอประมาณ มีเหตุผล มี ภูมิคุ้มกัน

จากความหมายของเศรษฐกิจพอเพียงข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า เศรษฐกิจพอเพียง คือ การ ดำเนินชีวิตแบบพออยู่ พอกินไม่กินตัว หรือกินพอดี อยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมความไม่โลภ ไม่ฟุ้งเฟ้อ ฟุ่มเฟือย การดำเนินชีวิตด้วยความมีเหตุมีผล และมีภูมิคุ้มกันต่อกิเลส ไม่หลงใหลมัวเมาเกิน ความอยากได้ออกมิจนเกินฐานะของตนเองมีความขยันหมั่นเพียรอดทนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เห็นแก่ ส่วนรวม

2.2.2 หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมีอยู่ 5 ส่วน (ปริยานุช พิบูลสรารุช, 2550: 182) คือ

1) กรอบหลักเป็นปรัชญาที่ชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีพื้นฐานมาจากวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลาและเป็นการ มองโลกเชิงระบบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มุ่งเน้นการรอดพ้นจากภัยและวิกฤตเพื่อความ มั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา

2) คุณลักษณะ เศรษฐกิจพอเพียงสามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติตนได้ในทุก ระดับโดยเน้นการปฏิบัติทางสายกลาง และการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน

3) คำนิยาม ความพอเพียง ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ

ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่มากเกินไปไม่น้อยเกินไป ความไม่เบียดเบียนตนเอง และผู้อื่น

ความมีเหตุมีผล หมายถึงการตัดสินใจเกี่ยวกับความพอเพียงนั้นจะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุมีผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆอย่างรอบคอบ

การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมกับการ กระทบและการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะเกิดในอนาคตอันใกล้และไกล

4) เจื่อนใจ

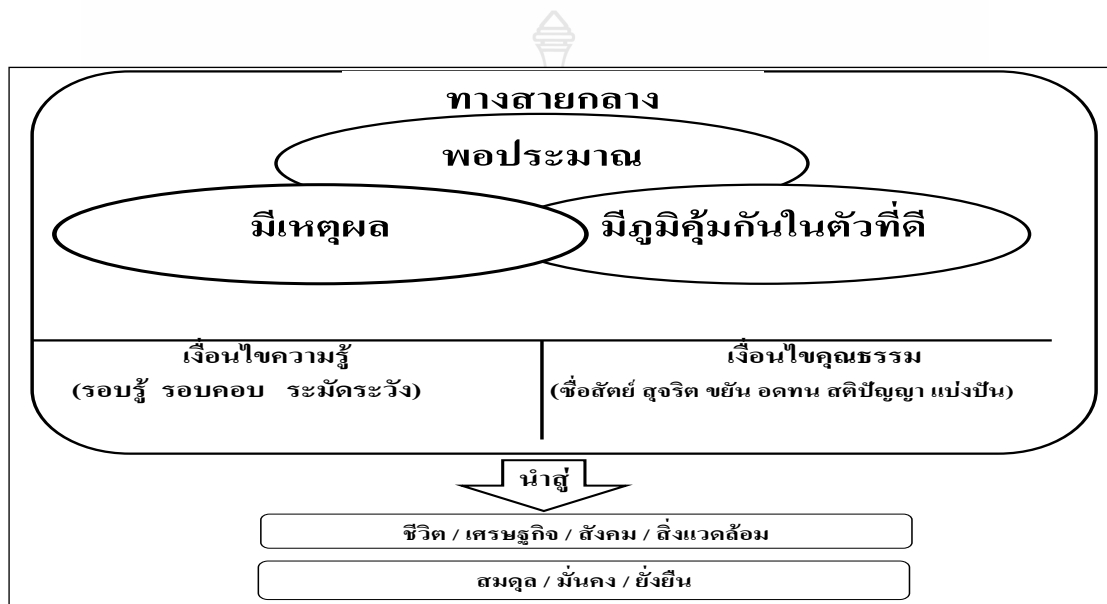
การตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมต่างๆให้อยู่ในระดับพอเพียง ต้องอาศัยทั้งความรู้และคุณธรรมเป็นพื้นฐาน กล่าวคือ

เจื่อนใจความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกันเพื่อประกอบการวางแผนและความระมัดระวังในการปฏิบัติ

เจื่อนใจคุณธรรม หมายถึง เครื่องอาศัยของการดำเนินงานเพื่อให้เป็นไปอย่างดีงาม ประกอบด้วยความซื่อสัตย์สุจริต คือ ความประพฤติชอบ มีการพูดและการกระทำที่ซื่อตรงต่อหน้าที่ การงาน ต่อตนเอง และต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง มีเจตนาบริสุทธิ์ ไม่คดโกง ไม่หลอกลวงและไม่เอาเปรียบ เปรียบ อดทน มีความเพียรคือความบากบั่น ความกล้าแข็ง มีความหนักแน่นไม่ท้อถอย ทำให้การดำเนินงานรุดหน้าเรื่อยไปจนประสบผลสำเร็จ และความรอบคอบ ระมัดระวัง คือ การพิจารณาอย่างถี่ถ้วนในทุกแง่มุมก่อนที่จะดำเนินงานเพื่อมิให้เกิดความผอแอมและพลั้งพลาด

5) แนวทางการปฏิบัติและผลที่คาดว่าจะได้รับหากนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ จะส่งผลให้เกิด ความสมดุล แบบยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ความรู้และเทคโนโลยี ปฏิบัติตามหลัก คือ 1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดีที่ไม่น้อยเกินไปและไม่มากเกินไป โดยไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่อยู่ในระดับพอประมาณ อาจกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การยึดตนอยู่บนทางสายกลางก็เป็นได้ 2) มีเหตุผล หมายถึง การตัดสินใจเกี่ยวกับระดับของความพอเพียงนั้น จะต้องเป็นไปอย่างมีเหตุผล โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้องตลอดจนคำนึงถึงผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการกระทำนั้นๆ อย่างรอบคอบ 3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับผลกระทบ และการเปลี่ยนแปลงด้านต่างๆ ที่จะเกิดขึ้น โดยคำนึงถึงความเป็นไปได้ของสถานการณ์ต่างๆที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในอนาคตทั้งใกล้และไกลคือการเตรียมพร้อมรับมือกับการแก้ปัญหาต่างๆที่อาจเกิดขึ้น 4)เจื่อนใจความรู้ ประกอบด้วย ความรอบรู้เกี่ยวกับวิชาการต่างๆที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน ความรอบคอบที่จะนำความรู้

เหล่านั้นมาพิจารณาให้เชื่อมโยงกัน เพื่อประกอบการวางแผน และความระมัดระวังในขั้นปฏิบัติ และ 5) เงื่อนไขคุณธรรม ที่จะต้องเสริมสร้าง ประกอบด้วยมีความตระหนักในคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความอดทน มีความเพียร และใช้สติปัญญาในการดำเนินชีวิต (สมพร เทพสิทธา, 2553:3)จาก องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสามารถอธิบายสรุป ดังแผนภาพ ที่ 2.1

ภาพที่ 2.1 องค์ประกอบของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ออนไลน์, 2553)

สรุปได้ว่าหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทำให้เกิดความสมดุล ยั่งยืน และมั่นคงเตรียมพร้อมกับการเปลี่ยนแปลงทุกสถานการณ์ โดยต้องอาศัยแนวปฏิบัติ 5 ส่วน หรือ 3 ลักษณะคือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล และมีภูมิคุ้มกัน และอีก 2 เงื่อนไข คือ มีความรอบรู้ และมีคุณธรรม

2.2.3 การขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงปรากฏอยู่ในการดำเนินโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ในรูปของหลักการสร้างความพออยู่ พอกิน และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระราชทานแนวคิดนี้ เพื่อให้ปรับเปลี่ยนทิศทางการพัฒนาประเทศการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกในปัจจุบัน โดยมีข้อความตอนหนึ่งว่า “การพัฒนาประเทศจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นตอนต้องสร้างพื้นฐาน คือ ความพอดี พอกิน พอใช้ ของประชาชนส่วนใหญ่เป็นเบื้องต้นก่อนโดยใช้วิธีการและใช้อุปกรณ์ที่ประหยัด แต่ถูกต้องตามหลักวิชา เมื่อได้พื้นฐานมั่นคง พร้อม พอควรและปฏิบัติได้แล้วจึงค่อยเสริมสร้างความเจริญ และฐานะทางเศรษฐกิจ หากมุ่งแต่จะทุ่มเทสร้างความเจริญ ยกเศรษฐกิจขึ้น

อย่างรวดเร็วแต่ประการเดียวโดยไม่ให้แผนปฏิบัติการสัมพันธ์กับสภาวะของประเทศและประชาชนโดยสอดคล้องด้วย ก็จะเกิดความไม่สมดุลในเรื่องต่างๆขึ้น (มีนา เหล็กสีไทย, 2552: 44)

แม้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชทานไว้เป็นเวลานานกว่า 30 ปี แต่ก็ยังคงสามารถนำมาเป็นข้อเตือนสติที่ดีเลิศแก่ผู้บริหารบ้านเมืองในเวลานี้ โดยเฉพาะกระแสของโลกาภิวัตน์ และการแข่งขันในระบบทุนนิยม ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายจากรอบด้าน และจึงต้องยืนหยัดอยู่ในสังคมโลกให้ได้อย่างเข้มแข็ง พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริสแนบแนวทางการดำเนินชีวิตแก่พสกนิกรชาวไทยตั้งแต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจและภายหลังทรงเน้นย้ำแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้สังคมไทยรอดพ้นจากภาวะวิกฤตทางเศรษฐกิจและสังคมเพื่อช่วยให้สังคมไทยสามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์และการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ดังกระแสพระราชดำริส เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ความตอนหนึ่งว่า “การจะเป็นเช่นนั้นไม่สำคัญ สำคัญอยู่ที่เราพออยู่ พอกินและมีเศรษฐกิจการเป็นอยู่อย่างพอกินพอกินแบบพอกินพอกินหมายความว่า อุ้มชูตัวเองได้ ให้มีพอเพียงกับตัวเอง” (มีนา เหล็กสีไทย, 2552: 46) เป็นพระราชดำริส ซึ่งเป็นแนวทางสำหรับฟื้นฟูเศรษฐกิจในสภาวะวิกฤตอันทรงคุณค่ายิ่ง ดังนั้น ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) เป็นต้นมา จึงได้มุ่งเน้นและให้ความสำคัญกับการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้เป็นแนวทางหลักในการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไปสู่ความสมดุลยั่งยืน และมีภูมิคุ้มกันที่ดี กระทรวงศึกษาธิการ (2550) มีความตระหนักและให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550-2554) ที่มุ่งเน้นการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาพัฒนาประเทศจึงทำยุทธศาสตร์เพื่อดำเนินโครงการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อปลูกฝังให้เด็กและเยาวชนรู้จักการใช้ชีวิตพอเพียงที่เห็นคุณค่าของทรัพยากรต่างๆ ฝึกการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นอย่างเอื้อเฟื้อแบ่งปัน

ดังนั้นการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาขับเคลื่อนสู่สถานศึกษา โดยประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนก็เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานหลักของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา (มีนา เหล็กสีไทย, 2552: 55) จนมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559) ประเทศไทยยังคงต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญในกระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งเป็นทั้งโอกาสและความเสี่ยงต่อการพัฒนาประเทศ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมและสร้างภูมิคุ้มกันในทุกภาคส่วนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสามารถปรับตัวได้อย่างรู้เท่าทัน ยึดหลักการพัฒนาประเทศควบคู่กับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดคนเป็นศูนย์กลางเปิดโอกาสทุกภาคส่วนเข้ามาพัฒนา

ประเทศ เพื่อร่วมผนึกกำลังในการพัฒนาประเทศให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุขมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงและสามารถยืนหยัดอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมั่นคง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2553: 56)

กระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในการพัฒนาคนและสร้างเยาวชนให้มีคุณภาพของประเทศได้ตระหนักและเห็นคุณค่าในภารกิจดังกล่าว จึงมีนโยบายที่จะเรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงโดยอันเชิญมาใช้เป็นหลักในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพสามารถพึ่งตนเองได้เกิดความพอมีพอกิน พอมีพอใช้โดยใช้หลักความพอประมาณ การคำนึงถึงความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว และมีคุณธรรมเป็นกรอบในการดำรงชีวิต และเป็นพลเมืองดีของชาติ ด้วยการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและปลูกฝังปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการดำรงชีวิตให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง ตลอดจนนำไปสู่การปรับแนวทางการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

การกำหนดนโยบายด้านการศึกษาโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ใช้คุณธรรมเป็นพื้นฐานของกระบวนการเรียนรู้ที่เชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษา สถาบันครอบครัว ชุมชน สถาบันทางศาสนาให้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ ทักษะและเจตคติ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้อย่างสมดุลและยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ (2550) มุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษา และได้ดำเนินการเป็นระยะๆตั้งแต่ปี พ.ศ.2550- 2554 เป็นต้นมา โดยกำหนดทั้งหมด 3 ระยะ คือ

ระยะที่ 1 ปี 2550 กำหนดให้สถานศึกษาที่สามารถเป็นแบบอย่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา จำนวนไม่ต่ำกว่า 80 แห่ง

ระยะที่ 2 ปี 2551-2552 พัฒนาและขยายเครือข่ายสถานศึกษาสามารถเป็นแบบอย่างการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ทุกจังหวัดจำนวนไม่ต่ำกว่า 800 แห่งทั่วประเทศ

ระยะที่ 3 ปี 2553-2554 พัฒนาให้สถานศึกษานำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา และการบริหารจัดการที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษาครบทุกแห่งทั่วประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) โดยกระทรวงศึกษาธิการกำหนดแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงออกเป็น 5 ยุทธศาสตร์ คือ

ยุทธศาสตร์และแนวทางการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

1. การพัฒนาและแนวทางการจัดการศึกษา
2. การพัฒนาบุคลากร
3. การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
4. การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
5. การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

ยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา มีแนวทางการขับเคลื่อน

1. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยแนวทางการนำแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการการศึกษา
2. จัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน ทุกระดับการศึกษา โดยสอดแทรกสาระเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาตามลำดับ โดยเริ่มให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้อัตนุบุคคล และครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ นำไปขยายผลในครอบครัวและชุมชนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศ
3. จัดทำแนวทางการจัดระบบบริหารจัดการของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาบุคลากรมีแนวทางการขับเคลื่อน คือ

1. อบรมสัมมนาผู้บริหารการศึกษาให้เกิดความรู้ ความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
2. ฝึกอบรมและพัฒนา ผู้บริหารสถานศึกษาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษากลุ่มเป้าหมาย ให้สามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปบูรณาการสู่การเรียนการสอนและการบริหารจัดการ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย มีแนวทางการขับเคลื่อน คือ

1. ให้สถานศึกษาที่เป็นแบบอย่างเข้าไปช่วยเหลือพัฒนาสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ 1 : 10 แห่ง ในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ
2. ให้มีระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย

3. จัดทำระบบข้อมูลสารสนเทศและเชื่อมโยงเครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
 ยุทธศาสตร์ที่ 4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีแนวทางการขับเคลื่อน คือ

1. เผยแพร่การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการศึกษาโดยจัดทำ
 สื่อรูปแบบต่าง ๆ

2. เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียง

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล มี แนวทางการขับเคลื่อนคือ

1. จัดให้มีคณะกรรมการติดตามประเมินผลระดับกระทรวง ระดับภูมิภาค และระดับ
 สถานศึกษา โดยให้คณะกรรมการมีหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและรายงานผล การดำเนินงานใน
 ภาพรวม ระดับภูมิภาคและสถานศึกษา

2. กำหนดรูปแบบ แนวทาง เครื่องมือและคู่มือในการติดตามและประเมินผล

3. ดำเนินการติดตามประเมินผลและรายงานผล

2.2.4 การดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

คณะกรรมการด้านวิชาการและการบริหารจัดการ (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 9) ได้
 กล่าวถึงความเป็นมา ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ว่าเนื่องจากปรัชญาเศรษฐกิจ
 พอเพียงเป็นเรื่องของนามธรรม การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงต้องพยายามสร้างกิจกรรมให้
 เป็นรูปธรรม เพื่อสร้างความเข้าใจให้ถูกต้องชัดเจน พัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและการจัดการ
 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมให้นักเรียนใช้ความรู้
 อย่างรอบคอบ ระมัดระวัง มีวินัย มีสัมมาคารวะ ดูแลสิ่งแวดล้อม สืบสานวัฒนธรรมไทย ส่งเสริม
 การบูรณาการ การเรียนรู้ผ่านกิจกรรมเข้าไปในการเรียนรู้สาระต่างๆ

การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการในการนำ
 แนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน เพื่อ
 ปลุกฝังหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้กับผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งเป็นการ
 พัฒนาที่ยึดคนเป็นศูนย์กลางเพื่อให้มีภูมิคุ้มกัน รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงในท่ามกลางกระแส
 โลกาภิวัตน์ เป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนจึงสรุปได้ว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา
 นั้นเป็นการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยกำหนดยุทธศาสตร์ในการ
 ปฏิบัติเพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของ
 กระทรวงศึกษาธิการทั้งหมด 5 ด้านคือ 1) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา 2) การพัฒนา

บุคลากร 3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย 4) การเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ 5) กระบวนการติดตามและประเมินผล

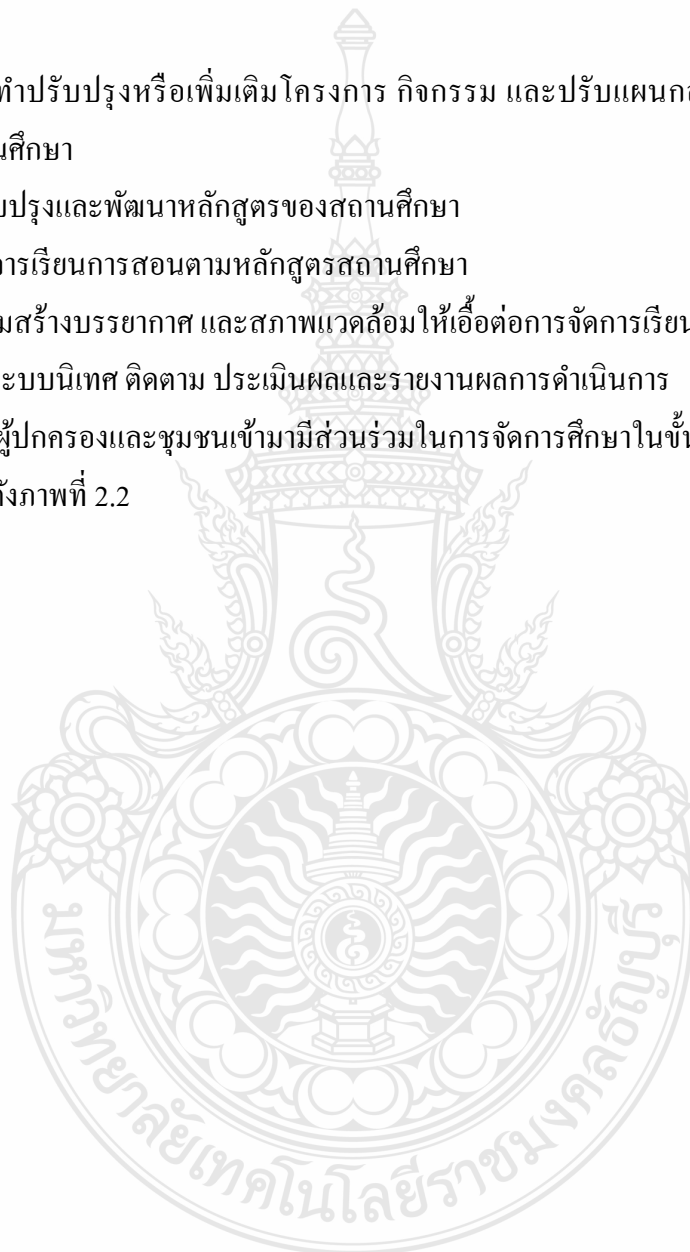
การดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาเป็นหน้าที่ส่วนรวมเกี่ยวข้องกับทุกภาคส่วน ทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์และบุคลากรทางการศึกษา ที่จะต้องดำเนินการขับเคลื่อน โดยเฉพาะระดับ โรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยงานระดับปฏิบัติการที่สำคัญที่สุด เพราะผลการจัดการศึกษาขึ้นอยู่กับ การปฏิบัติของโรงเรียน การกิจหลักของโรงเรียน คือการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร คือ คุณภาพที่พึงประสงค์ทางด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การพัฒนาสู่คุณภาพได้ต้องอาศัยกระบวนการ ประกอบด้วย กระบวนการบริหาร กระบวนการเรียนการสอน และกระบวนการนิเทศการศึกษา ทั้งสามกระบวนการมีความสำคัญทัดเทียมกัน โดยกระบวนการการนิเทศถือเป็นส่วนหนึ่งในเครื่องมือของการพัฒนาคุณภาพ โดยต้องคำนึงถึงการพัฒนาศักยภาพของผู้บริหารและครูด้านการจัดการเรียนรู้ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ด้านความรู้ความเข้าใจและการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายพท. เขต 1, 2548: 45)

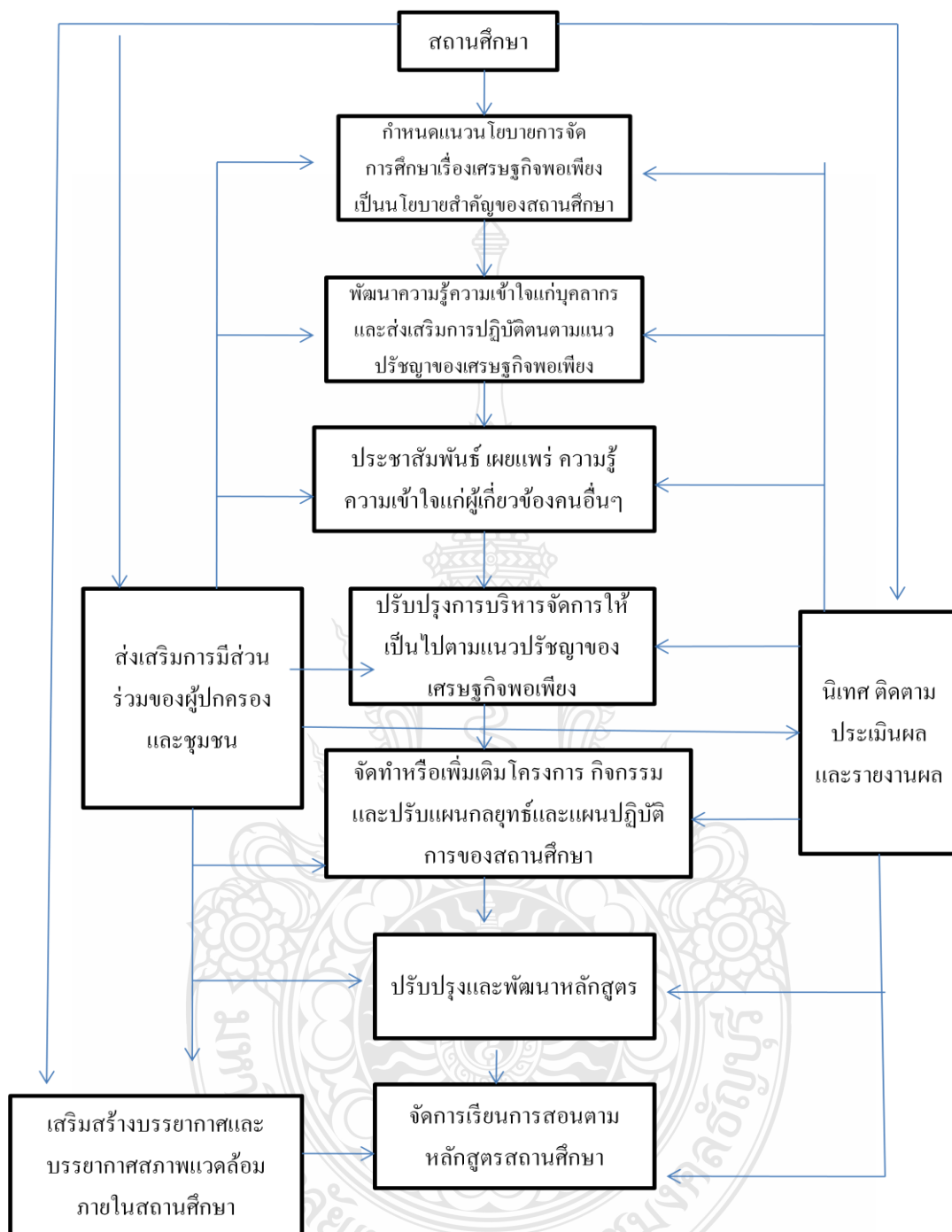
การสร้างขบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลักเพื่อสร้างกระแสสังคมให้มีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบแนวคิดหรือส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต ในหมู่ประชาชนทุกภาคส่วน และทุกระดับ โดยวัตถุประสงค์ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหลักเศรษฐกิจพอเพียง ประยุกต์ใช้ในลักษณะที่สอดคล้องกับบทบาทและหน้าที่ของตัวเอง นำไปสู่การปลูกฝังและปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและกระบวนการทัศนในการปรับเปลี่ยนจิตสำนึกและกระบวนการทัศนในการดำรงชีวิตตลอดจนนำไปปรับโครงสร้างการพัฒนาให้อยู่บนพื้นฐานของเศรษฐกิจพอเพียง(สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, ออนไลน์)

แนวทางการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สป., 2550 อ้างถึงใน ดาหวัน หุตาณกุล, 2551: 35) ได้ดำเนินการวิจัยเรื่องแนวทางการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาโดยเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิได้แนวทางการจัดการศึกษาคือ

1. กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา

2. พัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
3. ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ
4. ทบทวนหรือปรับปรุงโครงสร้างและพัฒนากาการบริหารจัดการตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
5. จัดทำปรับปรุงหรือเพิ่มเติม โครงสร้าง กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา
6. ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา
7. จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา
8. เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้
9. จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการ
10. ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน สรุปได้ดังภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2 ขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา
ในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550)

จากขั้นตอนการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่ามีความคล้ายคลึงกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านต่างๆ ทั้ง 5 ยุทธศาสตร์ ดังตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 สรุปขั้นตอนการดำเนินการตามแนวทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนการดำเนินการการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน	ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
-กำหนดนโยบายการจัดการศึกษาตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นนโยบายสำคัญของสถานศึกษา	
-จัดทำปรับปรุงหรือเพิ่มเติมโครงการ กิจกรรม และปรับแผนกลยุทธ์และแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา	การพัฒนาและแนวทางการจัดการศึกษา
-ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา	
-จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรสถานศึกษา	
-เสริมสร้างบรรยากาศ และสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้	
-พัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมให้ปฏิบัติตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง	การพัฒนาบุคลากร
-ให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนสำคัญทุกขั้นตอน	การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย
-ประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
-จัดระบบนิเทศ ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินการ	การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ในสถานศึกษาระดับขั้นพื้นฐานแล้วสรุปได้ว่ามีความคล้ายคลึงกับยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงทั้ง 5 ด้าน คือ 1) ด้านการพัฒนาและแนวทางการจัดการศึกษา 2) การพัฒนา บุคลากร 3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย 4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ 5) การพัฒนากระบวนการ ติดตามและประเมินผล ซึ่งเป็นยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ทั้ง 3 ด้านสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ ดังนี้

1) ด้านการพัฒนาและแนวทางการจัดการศึกษา ในสภาพการของการจัดการเรียนการสอน นอกจากการเรียนรู้ออกจากการสอนของครูแล้วจำเป็นต้องให้นักเรียนใช้ความคิดจากการปฏิบัติจริงให้ สัมพันธ์กับธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการจัดการศึกษามีหลักการจัดการศึกษา ต้องยึด ผู้เรียนเป็นสำคัญ จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 ซึ่งการจัดการศึกษาต้องมุ่ง พัฒนาคนให้สมดุลทั้งความรู้ ความคิด ความสามารถ ความดีงามและความรับผิดชอบต่อสังคม การ จัดการศึกษาเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิต ซึ่งวิรัช วิรัชนิภาวรรณ (2548: 5)กล่าวไว้ว่าการพัฒนา เป็นการบริหารแนวทางหรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐบาลมาใช้ปฏิบัติราชการเพื่อ ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน คือ การคิด การ วางแผน การดำเนินงาน และประเมินผล มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาประเทศที่ทำให้ประชาชนมี คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และยังคงจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้ ในมาตรา 6 ว่าการ จัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญาความรู้ คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (เอกรินทร์ สีมหาศาลและคณะ, 2551: 50-51) การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาด้านการขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ (2550) ได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการตามแนว ทางการนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาว่าต้องมีการกำหนดนโยบาย จัดหลักสูตรด้าน เศรษฐกิจพอเพียง รวมถึงสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมที่ดี ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) การพัฒนาบุคลากร ในกระบวนการจัดการเรียนรู้หรือการพัฒนาคนนั้นถือว่าครูเป็น บุคคลที่ก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงในตัวผู้เรียน ที่มีความสำคัญที่สุด ขณะเดียวกันเมื่อครูปฏิบัติหน้าที่ หรือสอนนักเรียนเป็นเวลาพอสมควร ครูควรได้รับการพัฒนาด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อเพิ่มความรู้ ความสามารถและเทคนิควิธีการสอนใหม่ ๆ ให้กับครู โดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ถือว่าครูเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านโดยในหมวดที่ 7 กล่าวไว้ว่า ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาใน

ส่วนของการพัฒนาครู มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ได้มีแนวทางในการพัฒนาบุคลากรโดยพัฒนาความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรทั้งผู้บริหาร ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาและส่งเสริมให้ปฏิบัติตนตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงดังที่ศาสตราจารย์ ทาเวียง (2553:80) กล่าวว่า โรงเรียนต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบเช่น การศึกษา ดูงาน สัมมนา เพื่อให้ครูได้นำความรู้มาพัฒนางานให้สำเร็จ สอดคล้องกับ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2548: 53) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรหมายถึงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เจริญงอกงาม เมื่อคนทำงานอยู่ในโรงเรียนนานๆ แล้วไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมก็จะเกิดการถอยหลังแม้แต่การอยู่นิ่งก็จะถอยหลังอยู่แล้วเพราะวิชาการก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับมีของใหม่มาแทนที่ของเก่าที่ล้าสมัยอยู่เสมอดังนั้นครูที่อยู่กับโรงเรียนนานๆแล้วไม่หาความรู้เพิ่มเติมเกิดความเฉื่อยชาทำงานกันไปเรื่อยๆอย่างที่กล่าวกันว่า “เข้าขามเย็นขาม” จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนล้าหลังไม่ก้าวหน้าดังนั้นก็จำเป็นต้องมีการพัฒนาคนในหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุธรรม ทิศร (2550: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการประเมินความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน พบว่าบุคลากรของโรงเรียนขาดการส่งเสริมให้บุคลากรไปอบรม ศึกษา หรือดูงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ และโรงเรียนมีความจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และต้องการพัฒนาบุคลากรรายบุคคลมากกว่าพัฒนาเป็นหมู่คณะ สอดคล้องกับ สมควร ทิพย์จันทร์ (2548: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่ามีการสนับสนุนในการพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาโดยพบปัญหาด้านการพัฒนาบุคลากรคือ ไม่มีการวางแผน โครงการ ไม่มีการประเมินผล ขาดแคลนงบประมาณ และควรมีแหล่งค้นคว้าความรู้ให้กับครู

3) การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย เป็นกลุ่มคนที่มาสมัครใจแลกเปลี่ยนข่าวสารข้อมูลระหว่างกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยมีการจัดรูปแบบโครงสร้างโดยคน องค์กร หรือสมาชิก มีความสัมพันธ์กันโดยความสมัครใจ กิจกรรมเป็นไปโดยความเท่าเทียมกัน (ชนัญญา กาญจนรังษิณนท์ , ออนไลน์, 2551) สอดคล้องกับ เสรี พงศ์พิศ (2548: 197) ที่กล่าวว่า เครือข่ายคือหัวใจของวิถีชุมชนเพื่อความอยู่รอดของชุมชน การบริการเครือข่าย คือการจัดการปัจจัยทั้งด้านคน คือด้านสติปัญญา จิตใจ ทักษะ ความสามารถด้านต่างๆ ละปัจจัยด้านวัตถุ อุปกรณ์ รวมถึงทุนทรัพย์ในการดำเนินงานนำไปประยุกต์ใช้ในการบริหารเครือข่ายชุมชน ย่อมหมายถึงการที่ชุมชนรวมตัวกัน ทำกิจกรรมร่วมกัน

ซึ่ง ขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (ออนไลน์, 2551) ได้เสนอแนวทางการบริหารงานไว้ 3 ด้านคือ ด้านการจัดการให้มีการแลกเปลี่ยนระหว่างสมาชิก การจัดการให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างสมาชิก การจัดการให้มีความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างสมาชิก สอดคล้องกับงานวิจัยของสมคิด แสงมณี (2554: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน โครงการขยายผลโครงการ พบว่าได้รับความพึงพอใจในการดำเนินงานขยายผลโครงการ สอดคล้องกับ ภาณุวัฒน์ ไชยมะโน (2548: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ในการเข้าร่วมโครงการขยายผลคือ ระดับการศึกษา จำนวนแรงงาน ตำแหน่งทางสังคม การติดต่อเจ้าหน้าที่ เงินทุน โดยพบข้อเสนอแนะคือเจ้าหน้าที่ควรมั่นพบปะและสร้างความเข้าใจในการขยายผล ซึ่งในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษา (2550) ได้กำหนดแนวทางด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่ายไว้คือให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในขั้นตอนต่างๆที่สำคัญ

4) การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ เป็นการชักจูงประชามติด้วยวิธีการสื่อสารเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และความรู้สึกรักใคร่ที่ดีต่อหน่วยงาน องค์กร สถาบัน การประชาสัมพันธ์จึงเป็นการเผยแพร่ที่เป็นในเชิงสร้างสรรค์ ก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ แก่ประชาชน ส่งเสริมสัมพันธภาพระหว่างหน่วยงาน หรือ กลุ่มประชาชนที่เกี่ยวข้อง จึงเป็นการสร้างค่านิยมแก่กลุ่มประชาชนต่างๆ ด้วยวิธีการบอกกล่าวให้ทราบถึงนโยบาย วัตถุประสงค์ และสิ่งต้องจกการ สถาบันได้ทำลงไป (วิรัช ลภีรัตนกุล, 2546: 22) สอดคล้องกับ ฉันทนันท์ ศิริเจริญ (2548: 110) ที่กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์เป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรกับสาธารณชน เพื่อบอกกล่าวให้ทราบ ชี้แจงทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เกี่ยวกับความคิดเห็น ทศนคติและค่านิยม สร้างชื่อเสียงและภาพพจน์ที่ดี สร้างเสริมรักษา สัมพันธ์ที่ดี นำไปสู่การสนับสนุนและได้รับความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมายเพราะว่า ดงงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อุทาเลิศ (2553: บทคัดย่อ) ที่ศึกษากระบวนการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์พบว่า หลังจากประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ ทำให้มีผู้เข้าชมเว็บไซต์ในปริมาณเพิ่มขึ้น และจากการศึกษาของ สกุลพงษ์ พงษ์พิจิตร (2553: บทคัดย่อ) พบกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์ วัดร่องขุน จังหวัดเชียงใหม่พบว่า การใช้สื่อ วิทยุ โทรทัศน์ ดึงดูดผู้ชมให้มีความสนใจมาเที่ยวชม วัดร่องขุนมากที่สุด และจากการศึกษาของ ฉันทิศา ศิริหิรัญ (2551: บทคัดย่อ) การสร้างสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์ พบว่า การสร้างสื่อวีดิทัศน์ สำหรับใช้ในงานประชาสัมพันธ์ สามารถดึงดูดความสนใจได้มากกว่าการบรรยายธรรมดา เนื่องจากสื่อวีดิทัศน์มี ภาพ เสียง ผู้รับชมสื่อสามารถรับทราบข้อมูล ความรู้ได้ถูกต้อง มีความทันสมัย และยังเสริมสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่อองค์กรอีกด้วยซึ่งในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น กระทรวงศึกษา (2550) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงกับผู้เกี่ยวข้องด้วย

การจัดองค์กรหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนนั้น มีบุคลากรจำนวนจำกัด ไม่สามารถดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ เพราะหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในทุกด้านของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม รวมทั้งเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้วย จึงต้องอาศัยบุคลากรอื่นๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมากขึ้น (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 118) อีกทั้งสภาพโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ บุคลากรไม่พอเพียงและขอบข่ายในการปฏิบัติงานมีมาก การที่จะหาบุคลากรที่มีคุณสมบัติ ความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการประชาสัมพันธ์ ตามคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นค่อนข้างยาก อีกทั้งการบริหารงานประชาสัมพันธ์นั้น โรงเรียนควรกำหนดนโยบายไว้ให้ชัดเจน (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 122) ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนากร วงศ์ศรี (2548: 90) ที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนทั่วไปโดยการกำหนดนโยบายประชาสัมพันธ์ ดังที่ ผ่องพรรณ พันธุ์เลิศวงศ์สกุล (2547: 192 อ้างถึงใน ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 122) พบว่า การนำทรัพยากรทั้งที่เป็นคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ ที่เพียงพอต่อการบริหารงานประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสร้างขวัญ กำลังใจ ยกย่องชมเชย และการสร้างบรรยากาศที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุ เป้าหมาย นอกจากนี้ด้านตัวบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ก็อาจมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ด้วย เช่น บุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์ วุฒิการศึกษา ความเข้าใจในภาพลักษณ์และขนาดของหน่วยงานที่ต่างกัน จะมีระดับการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ต่างกัน (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 119-121)

5) การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล เป็นการประเมินโครงการที่ดำเนินอยู่ทั้งหมดว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ เช่นการประเมินผลนโยบาย ควรเน้นเรื่องการประเมินผลของเป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมายของโครงการหรือนโยบาย (สมบัติ ธำรงธัญวงศ์, 2549: 492) และ เขาวดี รามชัยกุลวิบูลย์ศรี (2548: 7) ที่ได้สรุปไว้ว่า การประเมินผลเป็นกระบวนการรวมละเอียดริเริ่มข้อมูลที่เป็นประโยชน์เพื่อช่วยในการตัดสินใจของสิ่งหนึ่งสิ่งใด รวมทั้งกระบวนการของโครงการต่างๆด้วย และจุมพล หนีมพานิช (2547: 235) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผลนโยบายคือการเรียนรู้เกี่ยวกับผลดีที่เกิดขึ้นอันเนื่องมาจากนโยบาย เป็นการกระทำที่ต่อเนื่องโดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ฐิฐนันท์ จูติยาปราโมทย์ (2548: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาการออกแบบดัชนีวัดผลสำเร็จเพื่อการติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ พบว่า หน่วยงานได้ดำเนินงานภายใต้พันธกิจ และเป็นหน่วยงานที่นำผลงานการวิจัยไปใช้ในการพัฒนาองค์ความรู้ในการออกแบบดัชนีวัดผลสำเร็จ เพื่อติดตามและประเมินผลการใช้งบประมาณ โดยที่การออกแบบดัชนีวัดผลสำเร็จ มีลักษณะวัดผลการปฏิบัติงานได้

จริง สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างสมเหตุสมผล ตรวจสอบได้ และมีความชัดเจน ซึ่งในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้นกระทรวงศึกษา (2550) ได้กำหนดให้สถานศึกษามีการติดตามและประเมิน โดยให้มีการจัดระบบการติดตามและประเมินผล จัดตั้งคณะกรรมการในการประเมินผลด้วย

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารปฏิบัติตนและปฏิบัติงานด้านส่งเสริมกิจกรรมภายในสถานศึกษาโดยนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ในด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร การขยายผลและพัฒนาเครือข่าย การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ การติดตามและประเมินผล

จากการวิเคราะห์ขั้นตอนการดำเนินการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ผู้วิจัยจึงใช้ยุทธศาสตร์ในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) มาศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4

2.2.5 ผลการดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายในการขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาโดยมุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา ส่งผลสู่การดำเนินชีวิตตามแนวทางพอเพียงของผู้เรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และได้ดำเนินการเป็นระยะๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2550-2554 เป็นต้นมา จากการรายงานผลการดำเนินงานจากศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ศช. สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ(2553) พบว่าระยะที่ 1 และ 2 (2550-2552) คือ การมุ่งสร้างความรู้ความเข้าใจ การพัฒนา และขยายเครือข่ายสถานศึกษาและเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอน และบริหารจัดการให้ครบทุกจังหวัด ประสบความสำเร็จดังที่คาดไว้ และในระยะที่3 (2553-ปัจจุบัน) มีสถานศึกษาพอเพียงที่เป็นแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศสถานศึกษาที่ผ่านการประเมิน จำนวน 2,017 แห่งและประกาศให้เป็นสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอน และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง“สถานศึกษาพอเพียง” (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

จะเห็นว่าการขยายผลสถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศให้สามารถนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ ยังไม่ประสบผลสำเร็จ โดยมี

สถานศึกษาที่ไม่พร้อมเข้ารับการประเมินสถานศึกษาพอเพียง อีกจำนวนมากนี้ เพื่อเป็นการร่วมเฉลิมพระเกียรติในปีมหามงคลเนื่องในวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระชนม์มายุครบ 84 พรรษา โดยการประเมินสถานศึกษาพอเพียงกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงมีนโยบายและเป้าหมายในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัด ให้ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน 9,999 แห่ง สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาภายในปี 2556 เพื่อเป็นการประยุกต์หลักคิดจากปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนทั้งสิ้น ที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ นโยบายในการปฏิรูปการศึกษารอบที่ 2 (พ.ศ.2552-2561) หรือการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ.2552-2561) เป็นการปฏิรูปใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554)

ดังนั้นในการดำเนินนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำเข้าสู่กระบวนการจัดการเรียนการสอนในทุกกลุ่มสาระ รวมถึงพัฒนากระบวนการบริหารจัดการในสถานศึกษา ทุกสถานศึกษาจะต้องได้รับการพัฒนาและผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงในปี 2556 ต่อไป

2.3 สาระสำคัญเกี่ยวกับสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

ตามที่ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 7 กรกฎาคม 2546 เป็นต้นมา ทำให้ระบบปฏิรูปการศึกษา ระบบบริหาร และระบบการจัดการศึกษารวมทั้งบุคลากร ทรัพยากร ได้มีการเปลี่ยนแปลง หลอมรวมเป็นหน่วยงานทางการศึกษาให้เป็นหน่วยเดียวกัน ทำให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด อำเภอ สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอต้องยุบไป ได้ประกาศจัดตั้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขึ้นอยู่ภายใต้การดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการต่อมามีการเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการลงวันที่ 17 สิงหาคม 2553 เรื่องการกำหนดและแก้ไขเปลี่ยนแปลงเขตพื้นที่การศึกษาเป็นพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษา สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ตั้งอยู่ที่ ถนนปทุมสัมพันธ์ ตำบลบางปรอก อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี 12000

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ประกอบด้วย กลุ่มนโยบายและแผน กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา กลุ่มอำนวยการ กลุ่มบริการงานบุคคล กลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผล มีหน้าที่ดูแลการศึกษาระดับมัธยมศึกษาครอบคลุม 2 จังหวัด คือ จังหวัดปทุมธานีมีโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้งสิ้นจำนวน 21 โรงเรียนและจังหวัดสระบุรี มีจำนวน 21 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 42 โรงเรียน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ได้นำนโยบายและเป้าหมายในการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสังกัดให้ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และสถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการขับเคลื่อนหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษา และจากนโยบายและเป้าหมายดังกล่าวทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ได้นำมาเป็นแนวทางสำหรับให้คณะกรรมการใช้ในการประเมินสถานศึกษาพอเพียงอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ อีกทั้งเป็นคู่มือสำหรับสถานศึกษานำไปใช้ในการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนการสอนและบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเกณฑ์และวิธีการประเมินการพัฒนาเป็นสถานศึกษาพอเพียงนั้นสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสถานศึกษาต้องดำเนินการประเมินตนเองตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อจัดกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม สำหรับการพัฒนาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียงในระหว่างปี พ.ศ. 2554–2556

1) กลุ่มที่มีเกณฑ์คุณภาพระดับ 2.5 ขึ้นไป 2) กลุ่มที่มีเกณฑ์คุณภาพอยู่ระหว่าง ระดับ 2-2.49 และ 3) กลุ่มที่มีเกณฑ์คุณภาพต่ำกว่าระดับ 2

สถานศึกษาพอเพียงจะคัดจากสถานศึกษาทั่วไปที่ผ่านการประเมินตามเกณฑ์คุณภาพในระดับ 3 ขึ้นไป ในแต่ละด้าน ทั้ง 5 ด้าน ตามเกณฑ์ของกระทรวงศึกษาธิการ โดยผู้ประเมินต้องมาจากทางกระทรวงศึกษาธิการกำหนดกำหนด (โดย 2 ใน 3 ของคณะกรรมการต้องคัดเลือกจากรายชื่อที่กระทรวงศึกษาธิการแต่งตั้ง และมีการประเมินสุ่มตรวจ (Spot Check) โดยคณะกรรมการส่วนกลาง และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จะเป็นผู้ประกาศผลการประเมิน

บทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

1. สถานศึกษา ดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงประเมินตนเองตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อขอรับการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง หากประเมินตนเองแล้วมีความพร้อมที่จะเป็นสถานศึกษาพอเพียง

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 พัฒนาสถานศึกษาให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง สรรหาคณะกรรมการประเมินสถานศึกษา โดยคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาแต่ละแห่งต้องเป็นผู้ผ่านการอบรมให้เป็นผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 2 ใน 3 คน และมีคณะกรรมการต่างเขตพื้นที่/ต่างสังกัด 1 ใน 3 และเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินเขตพื้นที่ละ 1 คณะ ทำการประเมินสถานศึกษาตามเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง โดยมีผู้ประเมินสถานศึกษาละ 3-5 คน และแจ้งรายชื่อสถานศึกษาที่ผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียงต่อ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พัฒนาคณาจารย์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการประเมินสถานศึกษาพอเพียงเสนอกระทรวงศึกษาธิการเพื่อประกาศรายชื่อสถานศึกษาพอเพียง

4. กระทรวงศึกษาธิการ อบรมผู้ประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามระเบียบ และวิธีปฏิบัติของกระทรวงศึกษาธิการและประกาศรายชื่อสถานศึกษาพอเพียง

5. ภาศึเครือข่าย สพฐ./กระทรวงศึกษาธิการ โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ กำกับ ติดตามการประเมินสถานศึกษาพอเพียง สุ่มประเมินสถานศึกษาพอเพียง

กรอบการประเมินสถานศึกษาพอเพียงกลุ่มเป้าหมายการประเมิน ปีงบประมาณ 2554–2556 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่เป็นสถานศึกษาพอเพียง ปี 2550 และ 2552 ซึ่งมีคะแนนคุณภาพอยู่ในกลุ่ม 1 และพร้อมรับการประเมิน และสถานศึกษาทั่วไปในกลุ่ม 2 และ 3 ที่มีศักยภาพในการพัฒนาตนเอง เพื่อสามารถพร้อมรับการประเมินในปี 2555 และ 2556

ประเมินสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการจัดการกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการ 5 ด้าน 17 องค์ประกอบ 62 ตัวชี้วัด ได้แก่ การดำเนินงาน 4 ด้าน ตามแนวทางการติดตามประเมินผลยุทธศาสตร์ขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-2554) กระทรวงศึกษาธิการ และด้านที่ 5 คือ ประเมิน ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการดำเนินการ

1. ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด

องค์ประกอบที่ 1 นโยบาย

องค์ประกอบที่ 2 วิชาการ

องค์ประกอบที่ 3 งบประมาณ

- องค์ประกอบที่ 4 บริหารทั่วไป
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 4 องค์ประกอบ 14 ตัวชี้วัด
    - องค์ประกอบที่ 1 หน่วยการเรียนรู้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
    - องค์ประกอบที่ 2 การบูรณาการหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน
    - องค์ประกอบที่ 3 สื่อและแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
    - องค์ประกอบที่ 4 การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
  3. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 องค์ประกอบ 15 ตัวชี้วัด
    - องค์ประกอบที่ 1 การแนะแนวและระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
    - องค์ประกอบที่ 2 กิจกรรมนักเรียน
    - องค์ประกอบที่ 3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์
  4. ด้านการพัฒนานุเคราะห์ของสถานศึกษา 2 องค์ประกอบ 7 ตัวชี้วัด
    - องค์ประกอบที่ 1 การพัฒนานุเคราะห์ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
    - องค์ประกอบที่ 2 การติดตามและขยายผล
  5. ด้านผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จ 4 องค์ประกอบ 12 ตัวชี้วัด
    - องค์ประกอบที่ 1 สถานศึกษา
    - องค์ประกอบที่ 2 ผู้บริหารสถานศึกษา
    - องค์ประกอบที่ 3 บุคลากรของสถานศึกษา
    - องค์ประกอบที่ 4 นักเรียน

โดยในปีการศึกษา 2554 สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียงแล้วทั้งสิ้น จำนวน 8 โรงเรียน เป็นโรงเรียนในจังหวัดสระบุรีจำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแก่งคอย โรงเรียนหินกองวิทยาคม โรงเรียนหนองโดนวิทยา โรงเรียนหนองแซงวิทยา โรงเรียนเทพศิรินทร์พุดแค และ ส่วนในจังหวัดปทุมธานีมี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์ โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ และโรงเรียนหนองเสือวิทยาคม

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

จิตมิน ทองพิมพ์ (2551: บทคัดย่อ) พบว่า สภาพการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูโดยรวมมีค่าเฉลี่ยระดับมาก โดยครูใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนด้านความมีเหตุผล ใช้ในการตัดสินใจเลือกข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้มาใช้ในการเขียนแผนการสอนด้านความพอประมาณ ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นนักศึกษาให้รู้จักวางแผนและด้านความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี ครูนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปฏิบัติในการจัดการเรียนรู้ โดยการสอดแทรกคุณธรรมเพื่อให้นักเรียนมีภูมิคุ้มกันที่ดี

สกุลรัตน์ กุมพาศ (2550: บทคัดย่อ) พบว่า ด้านการบริหารแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยได้ดังนี้ การบริหารงานด้านความพอประมาณ โดยจะคำนึงถึงความเหมาะสมของบุคลากรและทรัพยากรเป็นหลัก การบริหารด้านเหตุผล การบริหารด้านภูมิคุ้มกัน ด้านความรู้ และด้านคุณธรรม

สุวีพร เอี้ยวถาวร (2550: บทคัดย่อ) พบว่า การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี ในกลุ่มสาระการเรียนการงานอาชีพ และสังคมศึกษาได้มากที่สุด ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเศรษฐกิจพอเพียงจากโทรทัศน์แต่ไม่ค่อยเข้าใจ และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

กัญญา มานะกุล (2550: บทคัดย่อ) พบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง : กรณีศึกษา ชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย มีความเข้าใจถูกต้อง ครบถ้วน การสร้างครอบครัวมีความอบอุ่น และมีการนำเอาปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวัน

บัญญัติ นนทามาลย์ และคณะ (2551: บทคัดย่อ) พบว่าบุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบความแตกต่างของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรทางการศึกษา และสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียน ตามขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์ในการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า ขนาดของโรงเรียน มีผลทำให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของบุคลากรทางการศึกษา และสภาพการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนแตกต่างกัน

มีนา เหล็กสีไทย(2552: 173) ที่พบว่าผลการดำเนินงานของโรงเรียนโดยยึดแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และผลการ

ดำเนินงานเหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนและใช้การประเมินผลที่ประเมินทั้งบริบท ปัจจัย กระบวนการ ผลผลิต โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานตามแผน เพื่อการตรวจสอบและรายงานผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

กัทธ ทาเวียง (2553: 78-80) พบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาพบว่าภาพรวมในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ซึ่งได้แก่ ด้าน ผลลัพธ์/ภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ด้านการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และด้านการพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา

กาญจนา สร้างเอี่ยม (2550: บทคัดย่อ) พบว่าการรับรู้ การนำไปใช้และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการครู ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นนทบุรี เขต 2 อำเภอ ปากเกร็ด รับรู้ผ่านรายการโทรทัศน์โดยรู้จักช่วง 1-2 ปี ก่อนช่วงการเฉลิมฉลองการครองราชย์ 60 ปี ครูมีการรับรู้และชื่นชอบหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ ร้อยเปอร์เซ็นต์ ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้จะช่วยให้การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนและมั่นคง และข้าราชการครูส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับ มาก

อดิพร ทองหล่อ และคณะ (2553: บทคัดย่อ) พบว่า บุคลากรทางการศึกษามีความรู้ ทักษะคติเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมาก และประเมินว่าโรงเรียนมีการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีข้อคิดเห็นว่าการทรวงศึกษาธิการควรส่งเสริมให้แต่ละโรงเรียนนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้อย่างเต็มรูปแบบ เพราะมีประโยชน์ในสถานการณ์ปัจจุบัน และควรเน้นการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนให้มากขึ้นการเปรียบเทียบความรู้ ทักษะคติเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติตามขนาดและประสบการณ์ของโรงเรียนพบว่า ขนาดของโรงเรียนทำให้ความรู้ ทักษะคติเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติแตกต่างกันส่วนประสบการณ์ในการบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไม่มีผลทำให้ความรู้และการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่ การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน ส่วนทักษะคติแตกต่างกัน

จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์ (2553: 45) พบว่า การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับชุมชนหรือองค์กรต่างๆเป็นรูปธรรมของนโยบายประสบผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างดี ทั้งด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์เป็นอย่างดีและมีประโยชน์ต่อชุมชนในการสนับสนุนให้คนใน

ชุมชนร่วมเรียนรู้การบริหารจัดการ โครงการเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนตนเองตลอดจนช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต

พัชรินทร์ รุจิรานุกุล (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรม การนำความรู้ไปปลูกฝังให้กับนักเรียน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าแนวทางการนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านบริการจัดการ ควรมี การบริหารจัดการอย่างเป็นกระบวนการ มีการวางแผนนโยบายอย่างชัดเจนมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องจริงจัง มีการสร้างตัวชี้วัดความสำเร็จ สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย สร้างเครือข่ายและแนวร่วมในการพัฒนาคุณธรรม มีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายสร้างความตระหนักให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย ใช้ระบบประเมินวิทยฐานะมาใช้ในระบบเพื่อพัฒนาบุคลากร จัดทำโครงการคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและควรมีการสนับสนุนด้านต่างๆ จากกระทรวงศึกษาธิการ ผลิตภัณฑ์ที่มีความรู้ในการวิจัยและพัฒนา

มธุรสณี กวางทอง (2551: บทคัดย่อ) พบว่าในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารได้วางแผนเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร ประชุมคณะครูเพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร กำหนดตารางสอนที่สอดคล้องกับเวลาเรียน ส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สนับสนุนให้ครูสร้างแผนการสอน สนับสนุนให้ครูสอนซ่อมเสริมวางแผนการนิเทศ แนะนำให้ครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ วางแผนการประเมินผลการเรียนการสอน และนำผลที่ได้จากการประเมินผลไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอน

อานันตยา คำชมพู (2551: บทคัดย่อ) สรุปได้ว่า สถาบันการพลศึกษาได้ดำเนินการเกี่ยวกับการลงทะเบียนของนักศึกษา ได้อำนวยความสะดวกและบริการงานนวัตกรรมและเทคโนโลยี ได้ประเมินตนเองโดยคณะกรรมการประกันคุณภาพของทางสถาบัน ได้จัดบริการงานห้องสมุดและระบบอินเทอร์เน็ต และได้จัดอาจารย์สอนประจำรายวิชาโดยคำนึงถึงคุณภาพด้านวิชาการของอาจารย์เป็นหลัก

สุทธิพร วรรณสิทธิ์ (2551: บทคัดย่อ) ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเกือบทั้งหมด ได้กำหนดโครงสร้างเนื้อหาของแต่ละรายวิชาในหลักสูตรสถานศึกษา แต่งตั้งบุคลากรในการจัดทำหลักสูตร วางแผนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา สนับสนุนให้บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตร สนับสนุนครูผู้สอนในการจัดทำแผนการสอนส่งเสริมให้ครูจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ครูปฏิบัติการสอนใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน ส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองด้านเทคโนโลยีส่งเสริมให้บุคลากรเข้ารับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเอง และสนับสนุนให้บุคลากรทำงานเป็นทีม

โยชิน สุกุลเดช (2548: บทคัดย่อ) ศึกษา ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ทั้งโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมา 2) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ทั้ง 8 ด้านต่างร่วมพยากรณ์ได้ร้อยละ 4.5 โดยด้านที่สามารถพยากรณ์ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ได้แก่ บรรยากาศในโรงเรียนและการสนับสนุนการจัดการในชั้นเรียน

วันเผด็จ มีชัย (2554: บทคัดย่อ) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการโรงเรียน สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นมีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในระดับมาก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

นัยนา จันตะเสน(2547: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการและสภาพการนิเทศภายใน โรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการสูงกว่าผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ

สิร์รานี วสุภัทร (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานพบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ต้องมีศักยภาพด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร

ประสิทธิ์ เทียวศรี และคณะ (2548) ได้ทำการวิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยการวิเคราะห์เอกสาร 22 รายการ และสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญพบว่า พฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แบ่งเป็น 3 ด้าน 23 ข้อ สรุปได้ดังนี้ 1) การบริหารจัดการโรงเรียน (School Management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความสามารถในการวางแผนยุทธศาสตร์ วางแผนปฏิบัติการ จัดโครงสร้างองค์การที่สนับสนุนการใช้ภาวะผู้นำทางวิชาการ บริหารการเปลี่ยนแปลง ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ และสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมของฝ่ายต่างๆ 2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน (Curriculum and Instruction Management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ความสำคัญของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ

นักเรียน เน้นความสามารถและคุณภาพในการสอนของครู มีความสามารถในการนิเทศการสอนของครู ประเมินผลการเรียนการสอนของครูและนักเรียน ออกแบบ สร้างและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ประสานงานหลักสูตร ติดตาม กำกับ ดูแลการใช้หลักสูตร กระตุ้นให้กำลังใจครูและนักเรียนในการเรียนการสอน สร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และบริหารเวลา พิกัดระยะเวลาการเรียนการสอน โดยทำตัวให้พบเห็นอยู่เป็นนิจในโรงเรียนและชุมชน 3) การบริหารตนเอง ทีมงานและชุมชน (Community Team and Personal Management) ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นแบบอย่างทางคุณธรรม จริยธรรม ยอมรับความแตกต่างทางความคิดและการกระทำของผู้อื่น คิดนอกกรอบ พัฒนาบุคลากรของโรงเรียนให้มีความเป็นผู้นำ มีความสามารถในการสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อผู้ร่วมงานและชุมชน

วีรชาติ วิลาศศรี (2551: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชัยภูมิ เขต 2 พบว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุด คือการส่งเสริมให้มีบรรยากาศทางวิชาการ รองลงมาคือการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ส่วนด้านที่น้อยที่สุดคือการตรวจสอบความก้าวหน้าของผู้เรียน

ไชยา กรมแสง (2553: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันในทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547: 4) พบว่า ภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน การทำงานและคุณภาพของครู รวมถึงการเรียนรู้ของนักเรียน

ชากิ สะมะแอ (2550: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบรรยากาศองค์การในโรงเรียนประถมศึกษาตามทัศนะของผู้บริหารและครู พบว่า ลักษณะโครงสร้างของโรงเรียนโดยภาพรวมมีบรรยากาศองค์การอยู่ในระดับเหมาะสมมาก

ไพเราะ พัดตาลิงห์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กันกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

รัชนิดา (Ratchanida, 1998: Abstract) ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในโรงเรียนเอกชนของกรุงเทพมหานคร

โดยใช้กรอบแนวคิดของฮอลลิงเจอร์ ผลการศึกษาพบว่า การรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนและครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ปฏิบัติในโรงเรียนมากที่สุดคือ การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพและการจัดให้มีแหล่งการเรียนรู้ ซึ่งแตกต่างจากผู้บริหารโรงเรียนและครูในอเมริกัน แต่สิ่งที่มีเหมือนกันคือ การนิเทศการเรียนการสอน ส่วนภาระหน้าที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ปฏิบัติน้อยที่สุดคือ การรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียน (Maintaining High Visibility)

ฮาร์ชาร์ (Harchar, Online, 1993) ได้ศึกษาพลังความร่วมมือซึ่งเป็นทฤษฎีพื้นฐานของภาวะผู้นำทางวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่ากุญแจสำคัญของความเป็นผู้นำทางวิชาการประกอบด้วยวิสัยทัศน์การนิเทศและประเมินผล รูปแบบความสัมพันธ์ส่วนบุคคลอย่างใกล้ชิด การติดต่อสื่อสารการจัดประชุม การริเริ่มโปรแกรมใหม่ ๆ ทางการสอนและการจูงใจ ผู้ปกครอง ส่วนกลยุทธ์ของผู้บริหารที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานภาวะผู้นำทางวิชาการอันเป็นพื้นฐานของพลังความร่วมมือ คือความไว้วางใจ การเป็นสมาชิกในสมาคม การกระจายอำนาจ ศิลปะทางการพูดและการมีวิสัยทัศน์

ซิคินา (Sicina, 1997: Abstract) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้เกี่ยวกับบทบาทในการเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกับการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจแบบมีส่วนร่วม (Shared Decision Making) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นครูผู้สอนผู้ซึ่งปฏิบัติงานในเขตมิดฮัสตัน มลรัฐนิวยอร์ก จำนวน 125 คน ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างสูงกับการมีส่วนร่วมของครูในการตัดสินใจร่วมกัน ผลจากการวิจัยครั้งนี้ มีความสำคัญต่อการทำงานร่วมกันของผู้บริหารกับครูผู้สอน และประโยชน์อย่างมากในการกำหนดวิธีการเพื่อความสำเร็จและความเป็นเลิศของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

โจเซฟ (Joseph, 2000: Abstract) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลเกี่ยวกับการส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสอนและการเรียนรู้ในโรงเรียนโดยใช้มิติการมองของครู ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีประสิทธิผลมีลักษณะพิเศษ 2 อย่าง คือ การพูดคุยกับครูเพื่อส่งเสริมการมีปฏิริยาซ้อนกลับ และการส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพ

เชลล์ (Chell, Online, 2001) ได้ศึกษารูปแบบบทบาทของผู้นำในอนาคตพบว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่แสดงออกให้ครูรับรู้ถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่เข้มแข็งของผู้บริหารโรงเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ที่ได้เปรียบเทียบกับมากกว่าโรงเรียนซึ่งปฏิบัติงานโดยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการที่อ่อนแอกว่า

เซลิม (Selim, Online, 2001) ได้ศึกษาเพื่อประเมินรูปแบบของแหล่งข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยการศึกษาในขอบเขตของภาวะผู้นำทางวิชาการและโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพที่สนับสนุน โดยการวิจัย ผลการวิจัยพบว่ารูปแบบของภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นองค์ประกอบที่มีความซับซ้อนและหลากหลาย แต่ก็สามารถที่จะรับรู้ได้ระดับบุคคล ซึ่งผลลัพธ์ดังกล่าวผู้วิจัยได้แนะนำว่าโรงเรียนควรมีทีมผู้นำทางวิชาการที่มีเอกลักษณ์และมีระบบเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการที่สามารถจำแนกได้โดยอธิบายความสัมพันธ์ภายในระหว่างบทบาทและการปฏิบัติมากกว่าการเน้นภาวะผู้นำทางวิชาการของแต่ละบุคคล

ดาเวนพอร์ต (Davenport, 1984) ได้ศึกษาการรับรู้ของผู้บริหารที่มีต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ผลการวิจัยพบว่าพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีส่วนเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติกิจกรรมของผู้บริหารและยังพบว่า งานในความรับผิดชอบที่ช่วยให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จเกิดจากโปรแกรมทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ลิวอิส (Lewis, 1984) ได้ศึกษาแบบของผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 4 แบบ ได้แก่แบบของผู้นำทางวิชาการที่ยึดผู้บริหารเป็นศูนย์กลาง แบบที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง แบบที่มีการกระจายอำนาจ และแบบที่ยึดการกำกับดูแลผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารที่ประสบผลสำเร็จในงานมีผลโดยตรงจากความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร

ลิว (Liu, 1985) ได้ทำการวิเคราะห์พฤติกรรมผู้นำในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จ ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์สูงกับความสำเร็จของสถานศึกษา

จากการศึกษางานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีองค์ประกอบหลากหลาย จัดว่ามีความสำคัญสำหรับการบริหารสถานศึกษา และการจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์แก่ผู้เรียน ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการสามารถยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาได้ ดังนั้นนโยบายการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในการปลูกฝังให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจและการดำรงชีวิตแบบพอเพียงได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลนั้นต้องอาศัยผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยมีรายละเอียดวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและการสุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 8 โรงเรียน เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู รวมทั้งหมด 411 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 199 คน และนำไปเทียบสัดส่วนแต่ละโรงเรียน จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

สถานศึกษาพอเพียง	ครูผู้สอน	
	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
แก่งคอย	90	44
หินกองวิทยาคม	35	17
หนองโดนวิทยา	14	6
หนองแขงวิทยา	35	17
เทพศิรินทร์ พุแค	67	33
หนองเสือวิทยาคม	72	35
สุนทรโรเมตตาประชาสรรค์	14	6
ทีปังกรวิทยาพัฒน์	84	41
รวม	411	199

ที่มา: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 (ออนไลน์, 2554)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยปรับปรุงและพัฒนาขึ้นโดยพิจารณาภายใต้กรอบแนวคิดเชิงทฤษฎี ที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องรวมทั้งให้สอดคล้องกับคำจำกัดความในการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาและประสบการณ์ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง จำนวน 15 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด
 ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ
 สถานศึกษาพอเพียง จำนวน 20 ข้อ ใช้แบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ ตามแนวของ
 ลิเคิร์ต โดยกำหนดค่าน้ำหนักการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอน ดังนี้

- 1) ศึกษาทฤษฎี หลักการ เอกสาร วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทผู้บริหารและการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- 2) ศึกษาวิธีสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และแบบตรวจสอบรายการ
- 3) นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลกำหนดขอบเขตของเนื้อหา เพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดการวิจัย
- 4) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบ ความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ แก้ไขปรับปรุงเนื้อหาการใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
- 5) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบพิจารณาความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นนำมาแก้ไข ปรับปรุงเนื้อหา การใช้ภาษาให้ถูกต้องสมบูรณ์
- 6) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม ที่ผ่านการแก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหาและด้านวัดผลประเมินผล จำนวน 5 ท่าน ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของเครื่องมือ แล้วนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา ดังนี้

$$IOC = \frac{\Sigma R}{n}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	ΣR	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	n	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนใช้คะแนนตามเกณฑ์ดังนี้

ให้คะแนน	+1	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
	0	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา
	-1	เมื่อ	ผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นไม่มีความตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์พิจารณาเลือกข้อคำถาม พิจารณาจากข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ต้องนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ (Try Out) หากผลการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ พบว่าข้อใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า 0.50 ขึ้นไป จึงนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามส่งผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาแล้ว นำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง ผลการตรวจสอบสรุปประเด็นโดยการหาค่า IOC พบว่าทุกข้อคำถามมีค่าอยู่ระหว่าง 0.6-1.00 ทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.91

7) นำเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูผู้สอนในโรงเรียนที่ไม่ได้เป็นตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน ได้แก่ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของภาษาและนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาโดยวิธีของ ครอนบาค (conbrach) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงเท่ากับ 0.89 และตอนที่ 3 เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงมีค่าเท่ากับ 0.98 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ 0.97

8) ดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ได้เครื่องมือวิจัย ที่สมบูรณ์ นำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

3.3.1 ประสานงานกับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการใช้แบบสอบถามเก็บรวบรวมข้อมูล

3.3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์พร้อมทั้งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล จากครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง กำหนดวันเวลาขอรับแบบสอบถามคืนภายใน 15 วัน

3.3.3 เก็บรวบรวมและติดตามแบบสอบถามที่ยังไม่ได้รับคืน และแจกแบบสอบถามถามอีกครั้งในรายที่แบบสอบถามสูญหายหรือไม่สมบูรณ์โดยขยายเวลาอีก 5 วัน

3.3.4 นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์คืนมาทั้งหมด 196 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง และคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แล้วนำข้อมูลทั้งหมดมาดำเนินการดังนี้

3.4.1 นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบสอบถามชนิดเลือกตอบ นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้วิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3.4.2 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับจากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เพื่อทราบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อยู่ในระดับใด แล้วนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายชื่อรายด้าน และความหมายในภาพรวม การแปลผลค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของช่วงคะแนน (Class Interval) 5 ระดับ ดังนี้

ค่าคะแนน 4.51 ถึง 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนน 3.51 ถึง 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับมาก
ค่าคะแนน 2.51 ถึง 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนน 1.51 ถึง 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนน 1.00 ถึง 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.3 นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ซึ่งเป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ นำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกและวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ เพื่อทราบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงอยู่ในระดับใด แล้วนำผลการวิเคราะห์มาแปลความหมาย รายข้อ รายด้าน และความหมายในภาพรวม โดยแปลผลค่าเฉลี่ยตามหลักเกณฑ์ ของช่วงคะแนน 5 ระดับดังนี้

ค่าคะแนน 4.51 ถึง 5.00	หมายถึง	มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับมากที่สุด
ค่าคะแนน 3.51 ถึง 4.50	หมายถึง	มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับมาก
ค่าคะแนน 2.51 ถึง 3.50	หมายถึง	มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับปานกลาง
ค่าคะแนน 1.51 ถึง 2.50	หมายถึง	มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับน้อย
ค่าคะแนน 1.00 ถึง 1.50	หมายถึง	มีการขับเคลื่อนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.4 นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) ได้แล้วนำเอาค่าไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แปลความหมาย ดังนี้

ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ 0.71 – 1.00	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันสูง
ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ 0.31 – 0.70	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันปานกลาง
ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์ 0.01 – 0.30	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันต่ำ
ค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เท่ากับ 0.00	หมายถึง	ไม่มีความสัมพันธ์กัน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

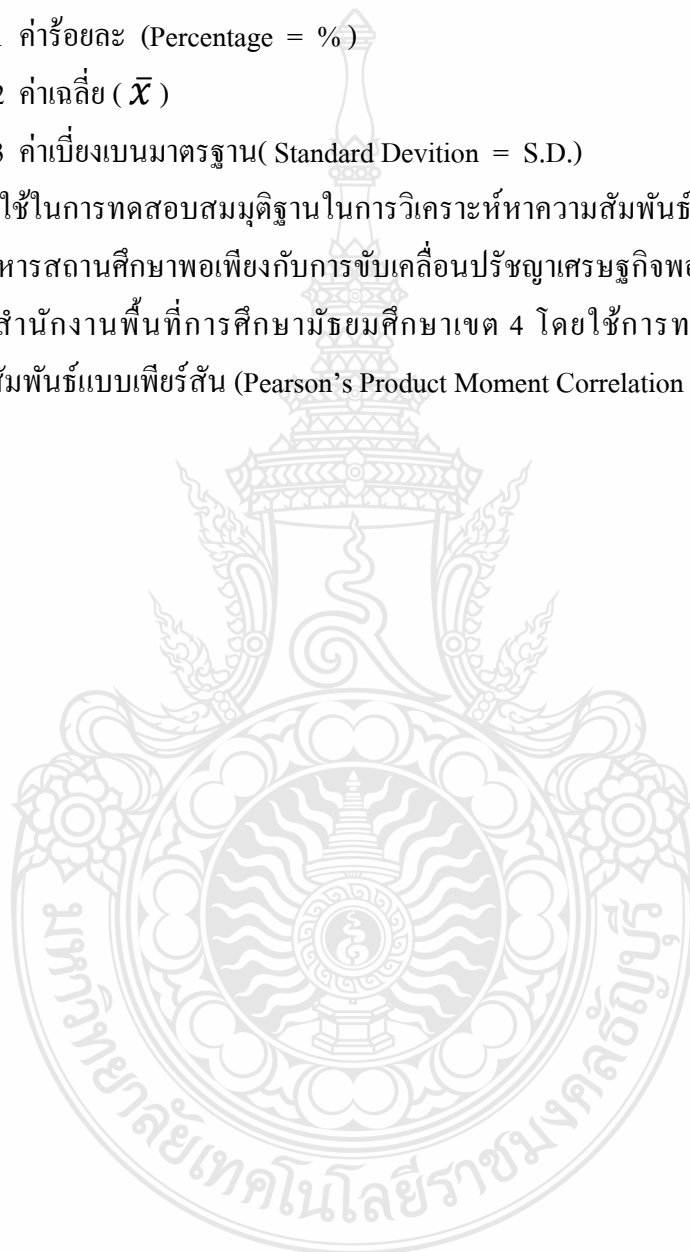
3.5.1 สถิติพื้นฐาน

3.5.2.1 ค่าร้อยละ (Percentage = %)

3.5.2.2 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)

3.5.2.3 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐานในการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4 โดยใช้การทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาและครูของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 จำนวน 199 คน จากนั้นนำข้อมูลจากแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้ตารางประกอบความเรียง ตามลำดับดังนี้

4.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4

4.3 การวิเคราะห์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน
X	แทน	ภาวะผู้นำทางวิชาการ
X_1	แทน	การกำหนดภารกิจของโรงเรียน
X_2	แทน	การจัดการด้านการเรียนการสอน
X_3	แทน	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ
Y	แทน	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
Y_1	แทน	การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา

Y ₂	แทน	การพัฒนาบุคลากร
Y ₃	แทน	การขยายผลและการพัฒนาเครือข่าย
Y ₄	แทน	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์
Y ₅	แทน	การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล
**	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4.1 การวิเคราะห์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์การปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

		n = 199	
	ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
1.เพศ			
	ชาย	63	31.66
	หญิง	136	68.34
2.อายุ (เกิน 6 เดือนนับเป็น 1 ปี)			
	20 - 30 ปี	41	20.60
	31 - 40 ปี	46	23.16
	41 - 50 ปี	42	21.11
	51 ปีขึ้นไป	70	35.18
3.ระดับการศึกษา			
	ปริญญาตรี	109	54.78
	ปริญญาโท	64	32.16
	ปริญญาเอก	26	13.06

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน(คน)	ร้อยละ
4. ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา		
ผู้อำนวยการสถานศึกษา	3	1.51
รองผู้อำนวยการสถานศึกษา	7	3.52
ครูผู้ช่วย	23	11.56
ครู คศ.1	41	20.60
ครู คศ.2	58	29.15
ครู คศ.3	67	33.67
5. ประสบการณ์การปฏิบัติงาน		
น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี	39	19.59
6-10 ปี	43	21.61
11-15	11	5.53
15 ปีขึ้นไป	106	53.27
รวม	199	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.34) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.18) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 54.78) ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาเป็น ครู คศ.3 (ร้อยละ 33.67) และมีประสบการณ์การปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 53.27)

4.2 การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

การวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4
โดยภาพรวม

n = 199			
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1 การกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1)	4.09	0.88	มาก
2 การจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2)	4.09	0.85	มาก
3 การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_3)	4.13	0.86	มาก
รวม	4.10	0.86	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X} = 4.10$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ ($\bar{X} = 4.13$) และรองลงมาได้แก่ การกำหนดภารกิจของโรงเรียน และการจัดการด้านการเรียนการสอน ($\bar{X} = 4.09$)

การวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยแยกเป็นรายด้านดังตารางที่ 4.3 – 4.5

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4
ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1)

		n = 199		
	การกำหนดภารกิจของ โรงเรียน (X_1)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด พันธกิจ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและมีการจัดประชุม เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการ จัดการเรียนรู้	4.18	0.94	มาก
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมี ส่วนร่วมในการกำหนดโครงการและแนวทางการ พัฒนางานวิชาการ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรตาม ความต้องการของสังคม	4.06	0.98	มาก
3	ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายใน การนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้บังเกิดผล ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่าง หลากหลาย และเหมาะสม	4.11	0.92	มาก
4	ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนา ศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้นำด้าน วิชาการ	4.12	0.99	มาก
5	ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการ วางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	3.96	0.93	มาก
รวม		4.13	0.96	มาก

จากตารางที่ 4.3 แสดงว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.18$) คือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด พันธกิจ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ รองลงมาคือผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน ด้านวิชาการเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้นำด้านวิชาการ ($\bar{X}=4.12$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}=4.12$) คือ ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการจัดการเรียนการสอน (X_2)

				n = 199
	การจัดการเรียนการสอน (X_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	ผู้บริหารเน้นให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553	4.15	0.94	มาก
2	ผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดให้ครูทุกคนวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำโครงการสอน แผนการเรียนการสอน เป็นรายวิชาพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง	4.28	0.88	มาก
3	ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	3.95	1.00	มาก

ตารางที่ 4.4 (ต่อ)

	ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
4	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้เผยแพร่ผลงานวิชาการ บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน รวมทั้งนำผลงานจากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาจัดแสดงภายนอกห้องเรียน เช่นการจัดนิทรรศการ หรือจัดป้ายนิเทศ	4.10	0.93	มาก
5	ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู	3.96	1.00	มาก
	รวม	4.09	0.85	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.28$) คือ ผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดให้ครูทุกคนวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำโครงการสอน แผนการเรียนการสอน เป็นรายวิชาพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง รองลงมาได้แก่ ผู้บริหารเน้นให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ($\bar{X}=4.15$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสุด ($\bar{X} = 3.95$) คือผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4
ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_3)

n = 199				
	การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1	ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา กำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของ โรงเรียนอย่างชัดเจน	4.07	0.98	มาก
2	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงาน วิชาการในสถานศึกษา เช่น การแข่งขันตอบปัญหา ของนักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของ โรงเรียน	4.14	0.99	มาก
3	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาด้านการจัดการ เรียนการสอน ด้วยบรรยากาศประชาธิปไตย มีการ ประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาเพื่อร่วมการวางแผน ในการนิเทศ และกำกับติดตาม แนะนำ แก้ไข ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู	4.11	0.93	มาก
4	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพ หรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำ ผลงานเพื่อเลื่อน วิทยฐานะ	4.23	0.93	มาก
5	ผู้บริหารจัดให้มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อสนับสนุนและพัฒนากระบวนการจัดการเรียน การสอนที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนางานวิชาการ ของโรงเรียน	4.08	0.926	มาก
	รวม	4.13	0.95	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.23$) คือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพหรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำผลงานเพื่อเลื่อน วิทยฐานะ รองลงมาคือผู้บริหาร สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การแข่งขันตอบปัญหาของ นักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน ($\bar{X}=4.14$) ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติระดับน้อย ($\bar{X}=4.07$)สุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษา ภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน

4.3 การวิเคราะห์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

การวิเคราะห์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวม ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวม

n = 199			
การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1 การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา(Y_1)	3.98	0.83	มาก
2 การพัฒนาบุคลากร(Y_2)	3.94	0.88	มาก
3 การขยายผล และพัฒนาเครือข่าย(Y_3)	3.92	0.89	มาก
4 การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์(Y_4)	3.85	0.95	มาก
5 การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล(Y_5)	3.95	0.88	มาก
รวม	3.93	0.89	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.93$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=3.98$) คือ การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ($\bar{X}=3.95$) ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}=3.85$) คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

การวิเคราะห์ระดับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 แยกเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 4.7 – 4.11

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1)

				n = 199
	การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์และมีหลักสูตรสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	4.14	0.94	มาก
2	โรงเรียนเน้นให้ครูมีป้ายนิเทศ มีใบความรู้ มีมุมอุปกรณ์และมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง	4.11	0.93	มาก
3	โรงเรียนมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง	3.76	0.94	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอภิปรายความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมให้นักเรียน มีกิจกรรมชุมนุมเกี่ยวกับการทำความดีและยกย่องนักเรียนที่ทำความดี	4.00	0.91	มาก
	รวม	4.00	0.93	มาก

จากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.14$) คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ และมีหลักสูตรสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ โรงเรียนเน้นให้ครูมีป้ายนิเทศ มีใบความรู้ มีมุมอุปกรณ์และมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.11$) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}=3.76$) คือ ข้อโรงเรียนมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y_2)

		n = 199		
	การพัฒนานุเคราะห์ (Y_2)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรให้ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงานและทำวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	4.05	0.95	มาก
2	โรงเรียนยกย่องเชิดชูบุคคลตัวอย่างของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้บุคลากรประพฤติตนดำรงชีวิตบนทางสายกลางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	3.89	0.95	มาก
3	โรงเรียนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ครูบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	3.88	0.98	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้วยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ	3.94	1.01	มาก
	รวม	3.94	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาคณาจารย์โดยรวมมีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=3.94$) คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน คณาจารย์ให้ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงานและทำวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}=4.05$) รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้วยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษา ดูงานในหน่วยงานต่างๆ ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}=3.88$) คือ โรงเรียนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่คณาจารย์เกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเสริมคณาจารย์ในโรงเรียนให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการขยายผล และพัฒนาเครือข่าย (Y_3)

		n = 199		
	การขยายผล และพัฒนาเครือข่าย (Y_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนเป็นแม่ข่ายหรือแกนนำ มีสมาชิกและมีการกิจด้านการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับสมาชิกเครือข่าย	3.88	1.06	มาก
2	โรงเรียนมีการจัดประชุมประสานงานด้านข้อมูลและชักชวนคณาจารย์ให้เป็นตัวแทนในการพัฒนางานเศรษฐกิจพอเพียง	3.82	0.97	มาก
3	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้หรือแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกเครือข่าย	4.02	0.95	มาก
4	โรงเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มสมาชิก	3.96	0.91	มาก
	รวม	3.92	0.97	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการขยายผล และพัฒนาเครือข่ายโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ =3.92) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ($\bar{X}$ =4.02) โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้หรือแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกเครือข่าย รองลงมาคือโรงเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มสมาชิก ($\bar{X}$ =3.96) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}$ =3.82) คือ ข้อโรงเรียนมีการจัดประชุมประสานงานด้านข้อมูลและชักชวนบุคลากรให้เป็นตัวแทนในการพัฒนางานเศรษฐกิจพอเพียง

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Y_4)

				n = 199
	การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Y_4)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบกาประชาสัมพันธ์ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	3.96	1.01	มาก
2	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียง	3.77	1.01	มาก
3	โรงเรียนประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง	3.89	0.99	มาก
4	โรงเรียนเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในและนอกประเทศให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	3.77	1.06	มาก
	รวม	3.86	1.01	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}$ = 3.86) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด

($\bar{X}$ = 3.96) คือ โรงเรียนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง รองลงมาคือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง ($\bar{X}$ = 3.89) ส่วนที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}$ = 3.77) คือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียงและ โรงเรียนเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในและนอกประเทศให้กับบุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล (Y_3)

				n = 199
	การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล (Y_3)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับการปฏิบัติ
1	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย เกณฑ์การปฏิบัติ และได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำเร็จทุกครั้ง	3.99	0.99	มาก
2	โรงเรียนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้กับบุคลากรได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกกลุ่มงาน	4.01	0.92	มาก
3	โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผล และมีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนากิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้มาตรฐานที่กำหนด	3.94	0.91	มาก
4	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม มีการสรุปและรายงานผล วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม	3.86	0.94	มาก
	รวม	3.95	0.94	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผลโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ($\bar{X}=3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด ($\bar{X}=4.01$) คือ โรงเรียนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกกลุ่มงาน รองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย เกณฑ์การปฏิบัติ และได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำเร็จทุกครั้ง ($\bar{X}=3.99$) ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด ($\bar{X}=3.86$) คือ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลการปฏิบัติการ มีการสรุปและรายงานผล วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม

4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

ในการวิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ผู้วิจัยวิเคราะห์โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ดังตารางที่ 4.12 – 4.18

ตารางที่ 4.12 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในภาพรวม

n = 199

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา พอเพียง	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง					
	การพัฒนา แนวทางการ จัดการศึกษา (Y ₁)	การพัฒนา บุคลากร (Y ₂)	การขยายผล และพัฒนา เครือข่าย (Y ₃)	การเผยแพร่ ประชา สัมพันธ์ (Y ₄)	การพัฒนา กระบวนการ ติดตามและ ประเมินผล(Y ₅)	การขับเคลื่อน ปรัชญา เศรษฐกิจ พอเพียง(Y _{tot})
การกำหนดภารกิจของ โรงเรียน(X ₁)	0.83**	0.79**	0.74**	0.68**	0.72**	0.75**
การจัดการด้านการเรียนการ สอน(X ₂)	0.82**	0.77**	0.68**	0.63**	0.70**	0.75**
การส่งเสริมบรรยากาศทาง วิชาการ(X ₃)	0.83**	0.79**	0.70**	0.67**	0.74**	0.75**
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X _{tot})	0.83**	0.79**	0.71**	0.66**	0.72**	0.75**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยสรุปภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง (X_{tot}) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง (Y_{tot}) ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง (r = 0.74**) โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด (r = 0.83**) คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X₃) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y₁) ส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด (r = 0.63**) คือ ภาวะผู้นำทางวิชาการด้านการจัดการเรียนการสอน (X₂) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Y₄)

ตารางที่ 4.13 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1)

n = 199		
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1)	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน(X_1)	0.83**	สูง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X_2)	0.82**	สูง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_3)	0.83**	สูง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X_{tot})	0.83**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1) โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r=0.83^{**}$) โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1) และการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X_3) มีความสัมพันธ์กันกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1) สูงที่สุด ($r = 0.83^{**}$) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา (Y_1) มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับต่ำสุด ($r = 0.82^{**}$)

ตารางที่ 4.14 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y₂)

n = 199

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y ₂)	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน(X ₁)	0.79**	สูง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X ₂)	0.77**	สูง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X ₃)	0.79**	สูง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X _{tot})	0.79**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 แสดงให้เห็นว่าความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y₂) โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (r=0.79**) โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X₁) และด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ (X₃) มีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y₂) อยู่ในระดับสูงสุด (r = 0.79**) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (X₂) สอนมีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการพัฒนานุเคราะห์ (Y₂) ในระดับต่ำสุด (r = 0.77**)

ตารางที่ 4.15 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย (Y₃)

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาพอเพียง ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย (Y ₃)	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน(X ₁)	0.74**	สูง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X ₂)	0.68**	ปานกลาง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X ₃)	0.70**	สูง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X _{tot})	0.71**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.15 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย(Y₃) โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง (r=0.71**) โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด (r = 0.74**) ได้แก่ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X₁) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย (Y₃) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง คู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด (r=0.68**) ได้แก่ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (X₂) กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย (Y₃)

ตารางที่ 4.16 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ (Y_4)

n = 199

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสถานศึกษาพอเพียง ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Y_4)	
	Pearson Correlation	ระดับ ความสัมพันธ์
การกำหนดภารกิจของ โรงเรียน(X_1)	0.68**	ปานกลาง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X_2)	0.63**	ปานกลาง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_3)	0.67**	ปานกลาง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X_{tot})	0.66**	ปานกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.16 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ (Y_4) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับปานกลาง ($r = 0.66^{**}$) โดยคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุด ($r = 0.68^{**}$) ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (X_1) และคู่ที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ($r = 0.63^{**}$) ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน (X_2)

ตารางที่ 4.17 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล (Y_5)

		n = 199
ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการพัฒนาระบบการติดตาม และประเมินผล(Y_5)	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์ (Y_5)
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน(X_1)	0.72**	สูง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X_2)	0.70**	สูง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_3)	0.74**	สูง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X_{tot})	0.72**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.17 แสดงให้เห็นความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล (Y_5) ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง ($r = 0.72^{**}$) และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_3) มีความสัมพันธ์กันกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล (Y_5) ในระดับสูงสุด ($r = 0.74^{**}$) และภาวะผู้นำทางวิชาการ ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน(X_2) มีความสัมพันธ์กันกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ด้านการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล(Y_5) ต่ำสุด ($r = 0.70^{**}$)

ตารางที่ 4.18 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4

n = 199

ภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง	การขับเคลื่อน ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ของสถานศึกษาพอเพียง (Y_{tot})	
	Pearson Correlation	ระดับความสัมพันธ์
การกำหนดภารกิจของ โรงเรียน(X_1)	0.75**	สูง
การจัดการด้านการเรียนการสอน(X_2)	0.75**	สูง
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ(X_3)	0.75**	สูง
ภาวะผู้นำทางวิชาการ(X_{tot})	0.75**	สูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง(X_{tot}) ในภาพรวม และทุกด้าน มีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูงกับ ($r = 0.75^{**}$)

สรุปโดยภาพรวมความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีความสัมพันธ์กันซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยการอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดย ผู้วิจัยนำเสนอข้อสรุปผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 5.2 สมมุติฐานการวิจัย
- 5.3 วิธีดำเนินการวิจัย
- 5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้
- 5.5 สรุปผลการวิจัย
- 5.6 อภิปรายผล
- 5.7 ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

5.1.1 เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

5.1.2 เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

5.1.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4

5.2 สมมุติฐานการวิจัย

5.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับมาก

5.2.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 อยู่ในระดับมาก

5.2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 มีความสัมพันธ์กัน

5.3 วิธีดำเนินการวิจัย

5.3.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 411 คน ใน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนแก่งคอย โรงเรียนหินกองวิทยาคม โรงเรียนเทพศิรินทร์พู่แค โรงเรียนหนองโดนวิทยา โรงเรียนหนองแขงวิทยา โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์ โรงเรียนที่ปังกรวิทยาพัฒน์ และโรงเรียนหนองเสือวิทยาคม

5.3.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียงสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของ เกรจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) ได้กลุ่มตัวอย่าง 199 คน และนำไปเทียบสัดส่วนแต่ละโรงเรียนจากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างในแต่ละโรงเรียนด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling)

5.3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคั้งนี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา ประสบการณ์ปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 15 ข้อเป็นแบบสอบถามแบบมาตราวัดประเมินค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likert)

ตอนที่ 3 แบบสอบถาม เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จำนวน 20 ข้อ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปด้วยคอมพิวเตอร์ ตามขั้นตอนดังนี้

5.4.1 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามที่ตรวจให้คะแนน มาวิเคราะห์แจกแจงความถี่ (Frequency) คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอรูปแบบเป็นตารางประกอบความเรียง

5.4.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ซึ่งเป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ตรวจวัดให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกแล้ววิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย จำแนกออกเป็นรายด้าน จำแนกในภาพรวมและจำแนกแยกเป็นรายข้อของแต่ละด้าน

5.4.3 นำแบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนัก 5 ระดับ จากนั้นนำไปบันทึกแล้ววิเคราะห์หาค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย จำแนกออกเป็นรายด้าน จำแนกในภาพรวม และจำแนกแยกเป็นรายข้อของแต่ละด้าน

5.4.4 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ที่ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์น้ำหนักระดับ 5 ระดับ โดยจำแนกเป็นรายด้าน และจำแนกในภาพรวม และนำแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ที่จำแนกเป็นรายด้าน และจำแนกในภาพรวม นำมาเข้าโปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณ และวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยใช้การทดสอบด้วยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) จากนั้นนำไปบันทึกแล้ววิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) และนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

5.5 สรุปผลการวิจัย

5.5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 68.34) มีอายุ 51 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 35.18) มีระดับการศึกษาปริญญาตรี (ร้อยละ 54.78) ดำรงตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษาเป็น ครู คศ.3 (ร้อยละ 33.67) และมีประสบการณ์ปฏิบัติงาน 15 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 53.27)

5.5.2 ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุดคือ การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ

5.5.2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด พันธกิจ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติน้อยสุด คือผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

5.5.2.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอน พบว่าข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดให้ครูทุกคนวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำโครงการสอน แผนการเรียนการสอน เป็นรายวิชาพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง และข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสุดคือผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย

5.5.2.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบข้อที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพหรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำผลงานเพื่อเลื่อนวิทยฐานะ ส่วนที่มีการปฏิบัติระดับน้อยสุดคือ ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน

5.5.3 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ การพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา รองลงมาคือ การพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติน้อยสุด คือ การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5.5.3.1 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา(Y₁) โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์และมีหลักสูตรสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ส่วนที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด คือ โรงเรียนมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง

5.5.3.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาบุคลากร โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรให้ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงาน และทำวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงรองลงมาคือ โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้วยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด คือ โรงเรียนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ครูบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

5.5.3.3 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการขยายผล และพัฒนาเครือข่าย โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้หรือแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกเครือข่าย

5.5.3.4 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก พบข้อที่มีการปฏิบัติระดับมากที่สุด คือ โรงเรียนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง ข้อที่มีการปฏิบัติระดับน้อยสุด คือ โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียง และ โรงเรียน

เผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในและนอกประเทศให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

5.5.3.5 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก และพบข้อที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุด คือ โรงเรียนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้บุคลากร ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกกลุ่มงาน ส่วนข้อที่มีระดับการปฏิบัติน้อยสุด คือ โรงเรียนมีการจัดการนิเทศกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม มีการสรุปและรายงานผล วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม

5.5.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ในภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอยู่ในระดับสูง ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ตั้งไว้ โดยด้านที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ กับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาส่วนด้านที่มีความสัมพันธ์กันต่ำสุดคือ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงด้านการจัดการเรียนการสอนกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์

5.6 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ตามวัตถุประสงค์และสมมุติฐานการวิจัยซึ่งผลของการวิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

5.6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 เมื่อพิจารณาในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในการปฏิรูปการศึกษา จำเป็นต้องมีผู้บริหารการศึกษาที่มีความรู้ มีบทบาทในการบริหารงานอย่างอิสระ โดยมุ่งเน้นการบริหารงานด้านวิชาการเป็นหลักสำคัญอันจะก่อให้เกิดความสำเร็จในการปฏิรูปการเรียนรู้อและการศึกษาโดยรวม ซึ่งโรงเรียนจะมีศักยภาพด้านวิชาการ และนักเรียนมีคุณภาพดี จะเป็นโรงเรียนที่ผู้บริหารสนใจงานวิชาการและภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาเป็น

คุณลักษณะที่สำคัญที่สามารถส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการสถานศึกษาให้เกิดประสิทธิผล (ธีระ รุณเจริญ, 2546: 17-20) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริรานี วสุภัทร(2551: 29) ที่พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา คือ การแสดงบทบาทที่สามารถโน้มน้าวใจ จูงใจ หรือชี้นำบุคลากรในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องให้เข้าใจและตระหนักในจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา รวมถึงและประสานสัมพันธ์กันเพื่อให้งานวิชาการซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับคุณภาพการจัดการเรียนการสอนและคุณภาพผู้เรียนอันเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

5.6.1.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาเป้าหมายด้านวิชาการของโรงเรียนประกาศปฏิรูปการศึกษาให้ก้าวหน้าและล้ำหน้าการศึกษานานาชาติ ผู้บริหารควรมีบทบาทในการกำหนดเป้าหมาย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำแบบมุ่งความสำเร็จของงาน กล่าวคือ ผู้นำจะตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนและท้าทาย เน้นการปฏิบัติที่มีคุณภาพสูงและการปรับปรุงการปฏิบัติงาน โดยแสดงถึงความเชื่อมั่นในผู้ใต้บังคับบัญชาและช่วยให้พวกเขาได้เรียนรู้ที่จะทำงานที่มีเป้าหมายสูงได้ (รัตติกรณ์ จงวิศาล, 2545: 31) ซึ่งสอดคล้องกับ ฮอลลิงเจอร์และเมอร์ฟี (Hallinger and Murphy, 1985: 221-224) ที่ให้ความเห็นว่า การสื่อสารเป้าหมาย เช่นการประชุมคณะครู การชี้แจง จะทำให้บุคลากรได้รับรู้และเข้าใจเป้าหมายตรงกันสามารถร่วมมือกันปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียนได้

5.6.1.2 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการจัดการด้านการเรียนการสอนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่าพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 ได้กำหนดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพราะฉะนั้น ผู้บริหารที่มีความสามารถควรเข้าไปมีส่วนร่วมเรื่องกระบวนการเรียนการสอน ปรับปรุงปฏิบัติการหลักๆทางด้านการคิดที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ต้องเป็นผู้ควบคุมงานวิชาการ กำหนด เป้าหมายที่ชัดเจน ในเรื่องการพัฒนาการทางสติปัญญาของผู้เรียนร่วมกับคณะครูเน้นแนวคิดความสำคัญที่ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน (สมคิด สร้อยน้ำ และมันทนา อินทุสมิตร, 2554) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ น้ำฝน รักษากลาง (2553: 1-2) ที่พบว่า งานที่สำคัญสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาคือการบริหารงานวิชาการ เพราะเกี่ยวข้องกับการบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษาโดยเฉพาะเกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผนปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน และหากผู้บริหาร

สถานศึกษา ที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษานั้นจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สร้างความพึงพอใจให้กับครู ผู้ปกครอง ชุมชน

5.6.1.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง ด้านการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งเป็นด้านที่มีระดับการปฏิบัติมากที่สุดของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่จะสามารถนำสถานศึกษาสู่คุณภาพทางวิชาการได้ต้องมีองค์ประกอบหนึ่งของภาวะผู้นำทางวิชาการคือการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน แมคอีเวน (McEwan, 1998: 7) กล่าวไว้ว่าการสร้างบรรยากาศทางวิชาการเป็นการสร้างบรรยากาศในการทำงานร่วมกัน ของผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และกรรมการโรงเรียนซึ่งสามารถทำงานร่วมกันในอันจะทำให้งานด้านการศึกษาประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ซากิ สะมะแอ (2550: 12) ที่พบว่าสภาพแวดล้อมทำให้ครูในโรงเรียนเกิดความรู้สึกได้ทั้งทางตรงและทางอ้อมซึ่งอิทธิพลต่อการจูงใจและพฤติกรรมในการปฏิบัติงาน ดังนั้นการส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการจะเป็นการช่วยส่งเสริมพฤติกรรมในการปฏิบัติงานด้านวิชาการให้ครูด้วยเช่นกัน

5.6.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะว่าสถานศึกษาพอเพียงคือสถานศึกษาที่ผ่านการเกณฑ์การประเมินสถานศึกษาพอเพียง จึงต้องมีการปฏิบัติการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ(2550) โดยมุ่งพัฒนาสถานศึกษาในการนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษา เพื่อตอบสนองนโยบายของรัฐในแนวคิดให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาโดยมุ่งเน้นไปที่เด็กและเยาวชน ให้เกิดการเรียนรู้ผ่านการเรียนการสอน ในกลุ่มสาระวิชาต่างๆรวมถึงกิจกรรม ในโรงเรียน โดยสถานศึกษาต้องจัดระบบการบริหารของสถานศึกษาตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์ (2553: 45) ที่พบว่าการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในระดับชุมชนหรือองค์กรต่างๆอย่างเป็นรูปธรรมของนโยบายประสบผลสัมฤทธิ์ค่อนข้างดี ทั้งด้านการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และการเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชนส่วนใหญ่รับรู้และเข้าใจวัตถุประสงค์เป็นอย่างดีและมีประโยชน์ต่อชุมชนในการสนับสนุนให้คนในชุมชนร่วมเรียนรู้การบริหารจัดการ โครงการเพื่อพัฒนาและแก้ปัญหาของชุมชนตนเองตลอดจนช่วยแก้ปัญหาในการดำรงชีวิต

5.6.2.1 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา มีระดับการ

ปฏิบัติด้านนี้อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เพราะนโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ(2550) มุ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีแนวทางการจัดการเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ระดับบุคคล และครอบครัว รู้จักนำไปประยุกต์ใช้ซึ่งสอดคล้องกับเจตจำนงที่กำหนดใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และสอดคล้องกับหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 ที่กล่าวถึงองค์ประกอบของการออกแบบการเรียนรู้ ในมาตรา 6 ไว้ว่า “ การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (เอกรินทร์ สิมหาศาลและคณะ, 2551: 50-51)และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ คำธร ทาเวียง (2553: 79) ที่พบแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ต้องมีการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โดยมีการกำหนดนโยบายเศรษฐกิจพอเพียงไว้ในแผนกลยุทธ์เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน ส่งเสริมการศึกษาให้มีหน่วยการเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ และแก้ไขปรับปรุงและเป็นแบบอย่างแก่ครูทั้งในและนอกสถานศึกษา

5.6.2.2 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนาบุคลากร มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะในกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียน ได้มีความรู้ความเข้าใจเรื่องเศรษฐกิจพอเพียง ผู้ที่ต้องถ่ายทอดให้นักเรียนคือ ครูและบุคลากรในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องพัฒนาครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง ทั้งการอบรมให้ความรู้ การศึกษา ดูงาน หรือแม้แต่การให้ฝึกปฏิบัติโดยตรง เพราะครูและบุคลากรจะต้องมีความรู้แล้วยังต้องปฏิบัติเป็นแบบอย่างที่ดีอีกด้วย ทั้งนี้โดยสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 การพัฒนาบุคลากรอาจเป็นเพราะว่า พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ถือว่าครูเป็นบุคลากรที่ทำหน้าที่จัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านในหมวดที่ 7 กล่าวไว้ว่า ครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาในส่วนของพัฒนาครู มาตรา 52 ให้กระทรวงส่งเสริมให้มีระบบ กระบวนการผลิต การพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับวิชาชีพชั้นสูง โดยการกำกับและประสานงานให้สถาบันที่ทำหน้าที่ผลิตและพัฒนาครูรวมทั้งบุคลากรทางการศึกษาให้มีความพร้อมและมีความเข้มแข็งในการเตรียมบุคลากรใหม่ และการพัฒนาบุคลากรประจำการอย่างต่อเนื่อง และ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2549: 53) กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากร หมายถึงการทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้เจริญ

งอกงาม เมื่อคนทำงานอยู่ในโรงเรียนนานๆ แล้วไม่ค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมก็จะเกิดการถอยหลัง แม้แต่การอยู่หนึ่งก็จะถอยหลังอยู่แล้ว เพราะวิชาการก้าวหน้าและพัฒนาขึ้นเป็นลำดับมีของใหม่มา แทนที่ของเก่าที่ล้าสมัยอยู่เสมอ ดังนั้นครูที่อยู่กับโรงเรียนนานๆ แล้วไม่หาความรู้เพิ่มเติมเกิดความเฉื่อยชาทำงานกันไปเรื่อยๆอย่างทีกล่าวกันว่า“เข้าขามเย็นขาม”จะทำให้การจัดการศึกษาของโรงเรียน ล้าหลังไม่ก้าวหน้า ดังนั้นจึงต้องมีการพัฒนาคนในหน่วยงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ คำธร ทาเวียง (2553: 80) ที่พบแนวทางในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาว่าโรงเรียน จะต้องพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ ให้ความรู้กับครูในทุกๆด้าน ปลูกจิตสำนึกด้วยวิธีการต่างๆ เช่น การศึกษา ดูงาน สัมมนา เพื่อให้ครูตระหนักอยู่เสมอในการนำความรู้มาพัฒนางาน ให้สำเร็จ จึงทำให้สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 พัฒนา บุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียง

5.6.2.3 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการขยายผลและพัฒนาเครือข่าย มีระดับการ ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะในกระบวนการการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษานั้น นโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ (2550) มุ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศ ต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และส่งเสริม สนับสนุน ประสานการดำเนินงานของเครือข่าย มีการเชื่อมโยง เครือข่ายกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้นเกิดความยั่งยืน เพื่อให้เกิดเป็นสังคมเศรษฐกิจพอเพียง ดังแนวคิดของ และขนิษฐา กาญจนรังสีนนท์ (ออนไลน์, 2547) ที่ว่าเครือข่ายมีความสำคัญมากไม่ว่าระดับท้องถิ่น ระดับชาติ และระดับนานาชาติ เป็นรูปแบบ ความสัมพันธ์ทางสังคมให้เกิดพลังในการทำงานและพยายามให้บรรลุเป้าหมายทุกองค์กร สถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จึงมีการปฏิบัติด้านการ ขยายผลและพัฒนาเครือข่ายอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับ เสรี พงศ์พิศ (2548: 197) ที่กล่าวไว้ว่า เครือข่ายคือหัวใจของชุมชน เพื่อความอยู่รอดของชุมชนต้องมีการบริหารเครือข่าย ซึ่งเป็นการจัดการ บังคับทั้งด้านกำลังคน ได้แก่ กำลังสติปัญญา จิตใจ ทักษะ ความสามารถด้านต่างๆ และปัจจัยด้านวัตถุ อุปกรณ์ รวมทั้งทุนทรัพย์ในการดำเนินงาน นำไปประยุกต์ในการบริหารเครือข่ายชุมชน เป็นการ รวมตัวกันระหว่างองค์กรกับชุมชน มีการทำกิจกรรมร่วมกัน และมีการจัดการปัจจัยต่างๆ

5.6.2.4 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีระดับการปฏิบัติอยู่ ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การประชาสัมพันธ์เป็นกระบวนการหนึ่งในการสร้างความรู้และ

เผยแพร่ผลงานต่างๆเพื่อเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น เพราะในกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) มุ่งให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ด้านข้อมูลข่าวสารและความก้าวหน้าของการจัดการศึกษาตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ดังนั้นสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จึงให้ความสำคัญการปฏิบัติด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อก่อให้เกิดการสนับสนุนและร่วมมือเป็นอย่างดี สอดคล้องกับ ฉันทน์ สิริเจริญ (2548: 110) ที่กล่าวไว้ว่า การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญเพราะเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างองค์กรกับสาธารณชน เพื่อกล่าวให้ทราบ ชี้แจง ทำความเข้าใจให้ถูกต้อง เกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยม สร้างชื่อเสียง และภาพพจน์ที่ดี สร้างเสริมรักษาสัมพันธ์ที่ดี ซึ่งจะนำไปสู่การสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มเป้าหมาย โดย วิรัช ลภีรัตนกุล (2546: 2-22) ยังกล่าวสรุปได้ว่า หน่วยงานที่มีการปฏิบัติการประชาสัมพันธ์ เป็นการชักจูงประชาคมดีด้วยวิธีการสื่อสารเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้ความเข้าใจ องค์กร สถาบัน การประชาสัมพันธ์จึงเป็นการเผยแพร่เชิงสร้างสรรค์ ส่งเสริมสัมพันธ์ภาพระหว่างหน่วยงาน จึงเป็นการสร้างค่านิยมแก่กลุ่มประชาชนให้ทราบถึงสิ่งที่ดีกว่าได้ทดลองไป และจากความสำคัญของการประชาสัมพันธ์จึงทำให้สถานศึกษาพอเพียงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีการปฏิบัติด้านการประชาสัมพันธ์ในระดับมาก

5.6.2.5 การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งการติดตามและประเมินผลถือเป็นกระบวนการสำคัญ อาจเป็นเพราะในกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษานั้น นโยบายจากกระทรวงศึกษาธิการ ด้านการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550) มุ่งกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งทั่วประเทศต้องผ่านการประเมินเป็นสถานศึกษาพอเพียง สถานศึกษาที่ผ่านเกณฑ์การประเมินต้องมีการจัดให้มีคณะกรรมการการติดตามและประเมินผล ระดับสถานศึกษา โดยให้มีหน้าที่ติดตาม ประเมินผลและรายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม โดยต้องมีแนวทางและรูปแบบในการดำเนินการติดตามและประเมินผล และ เขียวดี รามชัยกุลวิบูลย์ศรี (2548: 7) เห็นว่าการติดตามและประเมินผล คือการตรวจสอบหรือศึกษาการเปลี่ยนแปลง โดยมีการใช้เกณฑ์มากำกับในการตรวจสอบ อย่างต่อเนื่องตลอดการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้นๆ กำหนด เพื่อใช้ภาวะดังกล่าวนี้เป็นตัวชี้ระบุข้อบกพร่องของกิจกรรมหรือโครงการใดๆ สอดคล้องกับ สมบัติ ชำรงธัญวงศ์ (2549: 492) ได้มีความเห็นว่า การประเมินผลคือ การประเมินโครงการที่ดำเนินอยู่ทั้งหมดว่าเป็นไปได้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ โดยต้องเน้น

เป้าประสงค์หรือจุดหมายของโครงการ ซึ่งสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 ได้มีเป้าหมายในการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาจึงมีระดับการปฏิบัติด้านการพัฒนากระบวนการคิดตามและประเมินผล อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มีนา เหล็กสีไทย(2552: 173) ที่พบว่าผลการดำเนินงานของโรงเรียนโดยยึดแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงนั้น โรงเรียนได้จัดทำรายงานผลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย วัตถุประสงค์ และผลการดำเนินงานเหมาะสมกับสภาพบริบทของโรงเรียนและใช้การประเมินผลที่ประเมินทั้งบริบท ปัจจัยกระบวนการ ผลผลิต โรงเรียนได้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบและรายงานผลการดำเนินงานตามแผน เพื่อการตรวจสอบและรายงานผลเมื่อสิ้นสุดแผนงาน

5.6.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารของสถานศึกษาพอเพียงที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการ จะสามารถนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาจะส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร และการศึกษาเกี่ยวกับเงื่อนไขสำคัญของความสำเร็จในการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้ต้องมีศักยภาพด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ โดยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลโดยตรงต่อความสำเร็จของการบริหาร (สิร์รานิ วสุภรณ์, 2551) สอดคล้องกับ น้ำฝน รักษากลาง (2553: 1-2) ที่สรุปได้ว่า การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การวางแผน ปรับปรุงการเรียนการสอน การประเมินผลการสอน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียน จะเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำทางวิชาการนั้นจะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์กับผู้เรียนได้ ทั้งยังสร้างความพึงพอใจให้ผู้ปกครองและชุมชนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของ นัยนา จันตะเสน (2547: บทคัดย่อ) ศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการและสภาพการณ์พิเศษภายในโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์แตกต่างกัน พบว่าผู้บริหารโรงเรียนของโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการอยู่ในระดับมาก และผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงจะมีพฤติกรรมด้านภาวะผู้นำทางวิชาการสูงกว่าผู้บริหารที่บริหารโรงเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชยา กรมแสง (2553: บทคัดย่อ) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความสัมพันธ์กันในทางบวก รวมทั้งที่ ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล (2547: 4) ที่พบว่า ภาวะ

ผู้นำทางการเรียนการสอนของผู้บริหารโรงเรียนมีความสัมพันธ์โดยตรงกับการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน การทำงานและคุณภาพของครูรวมถึงการเรียนรู้ของนักเรียน และจากการที่ไพเราะ พัดดาสิงห์ (2554: บทคัดย่อ) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสัมพันธ์กับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน จึงเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงที่มีระดับภาวะผู้นำทางวิชาการสูง จึงได้คำนึงถึงการพัฒนาคนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ฉบับที่ 11 (2555-2559) โดยยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการปรับกระบวนการที่สนับให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนารวมทั้ง สร้างสมดุลการพัฒนาในทุกมิติ และขับเคลื่อนให้บังเกิดผลในทางปฏิบัติที่ชัดเจนยิ่งขึ้นในทุกระดับ เพื่อให้การพัฒนาและบริหารประเทศเป็นไปบนทางสายกลาง เชื่อมโยงทุกมิติของการพัฒนาอย่างบูรณาการ ทั้งคน สังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อมและการเมือง เพื่อสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงอันรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิษฐ์ พันธเสน (2548) ที่กล่าวสรุปได้ว่า หากมีการใช้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายของรัฐ เช่น นโยบายหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแก่ประชาชนให้มากยิ่งขึ้น จะทำให้ประชาชนมีความเข้มแข็ง

เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์รายด้าน พบว่าคู่ของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 4 ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดองค์กรหน่วยงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนนั้น มีบุคลากรจำนวนจำกัด ไม่สามารถดำเนินการด้านการประชาสัมพันธ์ได้อย่างทั่วถึงและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดได้ เพราะหน้าที่ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารในทุกด้านของโรงเรียนเพื่อประโยชน์ของกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่มรวมทั้งเพื่อประโยชน์ของกลุ่มบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนด้วย จึงต้องอาศัยบุคลากรอื่นๆเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการประชาสัมพันธ์ในโรงเรียนมากขึ้น (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 118) อีกทั้งสภาพโรงเรียนไม่ว่าจะเป็นขนาดเล็กหรือใหญ่ บุคลากรไม่พอเพียงและขอบข่ายในการปฏิบัติงานมีมาก การที่จะหาบุคคลที่มีคุณสมบัติ ความรับผิดชอบ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะการประชาสัมพันธ์ ตามคุณสมบัติของนักประชาสัมพันธ์ที่ดีนั้นค่อนข้างยาก อีกทั้งการบริหารงานประชาสัมพันธ์นั้น โรงเรียนควรกำหนดนโยบายไว้ให้ชัดเจน (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 122)ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนกร วงศ์ศรี (2548: 90) ที่ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่าควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับประชาชนทั่วไปโดยการกำหนดนโยบายประชาสัมพันธ์ ดังที่ ผ่องพรรณ พันธุ์เลิศวงศ์สกุล (2547: 192 อ้างถึงใน ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 122) พบว่าการนำทรัพยากรทั้งที่เป็นคน เงิน และวัสดุอุปกรณ์ที่เพียงพอต่อการบริหารงานประชาสัมพันธ์ รวมถึงการสร้างขวัญ กำลังใจ ยกย่องชมเชย และการสร้าง

บรรยากาศที่ดี ทำให้การปฏิบัติงานบรรลุ เป้าหมาย นอกจากนี้ด้านตัวบุคลากรที่ทำหน้าที่ด้านประชาสัมพันธ์ก็อาจมีผลต่อการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ด้วย เช่น บุคคลที่มีประสบการณ์ด้านการประชาสัมพันธ์ วุฒิการศึกษา ความเข้าใจในภาพลักษณ์และขนาดของหน่วยงานที่ต่างกัน จะมีระดับการปฏิบัติงานด้านประชาสัมพันธ์ต่างกัน (ศศิธร แก้วรักษา, 2552: 119-121)

5.7 ข้อเสนอแนะในการวิจัย

5.7.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยที่ได้สรุปและอภิปรายผล ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ควรให้ความสนใจ ดังนี้

5.7.1.1 จากผลการวิจัยพบว่าการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก แต่เมื่อเปรียบเทียบกับรายด้านแล้ว พบว่าด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยสุด จึงควรเข้าไปส่งเสริมการด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในกระบวนการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ การเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานวิจัยทั้งในและนอกประเทศให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้ เพื่อให้มีระดับการปฏิบัติในระดับที่มากขึ้น

5.7.1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงมีความสัมพันธ์กัน ดังนั้นสำหรับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาในสถานศึกษาทั่วไปให้เป็นสถานศึกษาพอเพียง จึงควรส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไปนั้นมีภาวะผู้นำทางวิชาการเพิ่มขึ้น เช่น การอบรม สัมมนา ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

5.7.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ตามที่ผู้วิจัยได้มีข้อเสนอแนะในการวิจัยเพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 มีความสมบูรณ์และเป็นการต่อยอดองค์ความรู้ให้มากขึ้นและจะเป็นประโยชน์ในการศึกษากับผู้ที่สนใจทั่วไปจึงขอเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไปดังนี้

5.7.2.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับสถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

5.7.2.2 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระดับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงกับสถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

5.7.2.3 ควรมีการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบระดับความสัมพันธ์ของการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงระหว่างผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงกับผู้บริหารของสถานศึกษาที่ยังไม่ผ่านการประเมินสถานศึกษาพอเพียง

บรรณานุกรม

- กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย. 2550. เกร็ดความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: บริษัทบีทีเอสเพรส จำกัด.
- กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้องและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.
- _____. 2550. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักพัฒนากิจการนักเรียนนักศึกษา สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. 2550. แนวทางการบริหารสถานศึกษาพอเพียง. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- _____. 2550. ยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา (2550-2554) กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานงานกลางการดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ. สำนักพัฒนากิจการนักเรียน นักศึกษาและกิจกรรมพิเศษ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. 2554. คู่มือประเมินสถานศึกษาพอเพียงตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง: ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.moe.go.th/sufficiency/newsite/> [สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2555]
- _____. 2555. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ.. สถานศึกษาแบบอย่างการจัดกระบวนการเรียนการสอนและการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง“สถานศึกษาพอเพียง 2554”. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.travelfortoday.com/ourking01.html> [สืบค้นเมื่อ 27 พฤศจิกายน 2555]
- _____. 2554. แนวทางการนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปจัดการศึกษาในสถานศึกษา. กรุงเทพฯ:คณะทำงานบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน. โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง.สำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์.
- กาญจนา สร้างเอี่ยม. 2550. การรับรู้ การนำไปใช้ และความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานนทบุรี เขต 2 อำเภอปากเกร็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- กันตยา มานะกุล. 2550. การพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาชุมชนบ้านจอมจันทร์ หมู่ที่ 2 ตำบลสันทราย อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย. วิทยานิพนธ์ปริญญาคุุณชีพัฒนิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กำธร ทาเวียง. 2553. การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- กฤษณพงศ์ วิมลศิลป์. 2547. เศรษฐกิจพอเพียงกับการก่อรูปนโยบายทางแนวความคิด ความมั่นคงของมนุษย์ของกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชนัญญา กาญจนรังสีนนท์. 2547. การขยายผล [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
www.cpd.go.th/intra/download/data/2554/160254/12.doc. [สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2555]
- _____. 2551. การบริหารเครือข่าย.[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก.
www.northphc.org/doc/mananet.doc. [สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2555]
- คณะกรรมการบูรณาการเศรษฐกิจพอเพียงสู่การเรียนการสอน. 2550. สำนักงาน. **บันทึก สพฐ. 2550/2007**. กรุงเทพฯ: ครุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. **การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง**.
- จุมพล นิมพานิช. 2547. การวิเคราะห์นโยบายข้อบ่งชี้ แนวคิด ทฤษฎีและกรณีตัวอย่าง. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- จักรพงษ์ ถาบุตร. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการปรับพฤติกรรมของครูตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- จักรปรุพห์ วิชาอัครวิทย์. 2553. รูปแบบการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบนพื้นที่สูงตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในจังหวัดเชียงใหม่และจังหวัดแม่ฮ่องสอน. คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ(วช.).
- ชัยรัตน์ หลายวัชรกุล. 2547. การพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเสริมสร้างภาวะผู้นำทางการเรียนการสอนสำหรับผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์คุุณชีพัฒนิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- ไชยา กรมแสง. 2553. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการ
ประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
สระแก้วเขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- ชากี สมะแอ. 2550. บรรยากาศองค์กรของโรงเรียนที่บริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามทัศนะ
ของผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานราธิวาส เขต 2. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จิตติมน ทองพิมพ์. 2551. สภาพการใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ของครูวิทยาลัย
เกษตรและเทคโนโลยีเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐธิดา ศิริหิรัญ. 2551. การสร้างสื่อวีดิทัศน์เพื่อการประชาสัมพันธ์โรงไฟฟ้าเขื่อนแม่งัด
สมบูรณ์ชล. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐนันท์ จิตติยาปราโมทย์. 2548. การออกแบบดัชนีการวัดผลสำเร็จเพื่อการติดตามและประเมินผล
การใช้งบประมาณของมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารศึกษิต.
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ณัฐนันท์ ศิริเจริญ. 2548. หลักการโฆษณาประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเพื่อพัฒนาอย่างม
ประสิทธิภาพ. กรุงเทพฯ: บายซาร์ทีมีเดีย.
- ดาหวัน หุตางกุล. 2551. ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงใน
โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีระ รุณเจริญ. 2546. การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง
- ธัญรัช วิภัติภูมิประเทศ. 2553. การถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:
<http://www.dpu.ac.th/researchcenter/archive.php?acf=view&id=325>. [สืบค้นเมื่อ 2
มีนาคม 2556]
- นพดล หงสีพันธ์. 2552. การปรับตัวของเกษตรกรสู่การเกษตรกรรมทางเลือกตามแนวคิดเศรษฐกิจ
พอเพียง กรณีศึกษาหมู่บ้านป่าไผ่ อ.ดอยสะเก็ด จ.เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญา
โทบริหารศึกษิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- นพพงษ์ บุตรจิตตรคุลย์. 2548. ไม้ต๋อยบริหาร. เชียงใหม่: Orang group Tactics Design
- นิภาพร เครื่องมา. 2551. การจัดการธุรกิจผ้าตามแนวทฤษฎีเศรษฐกิจพอเพียงของชุมชนธุรกิจชุมชน
บ้านข้างน้ำ ต.หลวงเหนือ อ.ดอยสะเก็ด. จ.เชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหาร
ศึกษิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

- นัยนา จันตะเสน. 2547. ปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จังหวัด นครพนม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม.
- น้ำฝน รักษากลาง . 2553. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
กับผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบที่ 2 ด้านผู้เรียนของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 และ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- บัญญัติ นนทามาลย์ และคณะ. 2551. สภาพการจัดการศึกษาโดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
ของโรงเรียนในเขตอำเภองาว จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
นเรศวร.
- บุญชม ศรีสะอาด. 2545. การวิจัยเบื้องต้น . พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ถาวร เส็งเอียด. 2550. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัด
ชายแดนภาคใต้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญา
การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประยูร อาคม. 2548. การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายอำเภอสังขม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานองคาย เขต 1. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ประสิทธิ์ อุทาลีศ. 2553. กระบวนการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์อิเล็กทรอนิกส์แบบ SEO สำหรับ
เว็บไซต์บัณฑิตโมเดิร์น. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ประสิทธิ์ เขียวศรีและคณะ. 2548. รูปแบบการพัฒนาพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร
การศึกษาขั้นพื้นฐาน. สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา. สำนักงาน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ: กรุงเทพฯ.
- ปริญญ์ พิบูลสรารุช. 2550 การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2 (ฉบับ
ปรับปรุง). กรุงเทพฯ: โครงการวิจัยเศรษฐกิจพอเพียง. สำนักงานทรัพย์สินส่วน
พระมหากษัตริย์ราช.
- _____. 2550. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงด้านการศึกษา. กรุงเทพฯ: ศูนย์ประสานกลางการ
ดำเนินงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- ปริญญ์ วงศ์อนุตรโรจน์. 2546. การบริหารงานวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม.

- พิบูล สีหาพงษ์. 2546. วัฒนธรรมสภาพแวดล้อมและค่านิยมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ความดีและความสุขของผู้เรียน, วารสารวิชาการ. 6, 25-28.
- พิมพ์ แสนมะโน. 2551. บทบาทของผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีต่อการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงในพื้นที่อำเภอสนักำแพง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พัชรินทร์ รุจิรานุกุล. 2551. การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์.
- พันธุ์เทพ ใจคำ. 2547. ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- ไพเราะ พัดดาสิงห์. 2554. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการส่งเสริมการวิจัยชั้นเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ภาณุวัฒน์ ไชยมะโน. 2548. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของเกษตรกรในการเข้าร่วมโครงการขยายผลของศูนย์การศึกษาการพัฒนา ห้วยฮ่องไคร้ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาประเทศตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. 2555. ตามรอยพระราชดำริสู่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: เพชรรุ่ง.
- มธุรสณี กวางทอง. 2551. การดำเนินงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในศูนย์พัฒนาการศึกษาแม่नावง อำเภอแม่เอย จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- มีนา เหล็กสีไทย. 2552. การบริหารงบประมาณแบบมุ่งเน้นผลงานโดยยึดแนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง:กรณีศึกษาโรงเรียนจุฬาภรณ์ราชวิทยาลัย มุกดาหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- โยธิน สกุดเดช. 2548. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. การศึกษาอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- เยาวดี ราชชัยกุลวิบูลย์ศรี. 2548. การประเมินโครงการแนวคิดและแนวปฏิบัติ. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัตนากร วงศ์ศรี. 2548. การดำเนินงานประชาสัมพันธ์ของโรงเรียนลำปางพณิชยการและ
เทคโนโลยีจังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
- ลักษณะอนงค์ เพชรสังหาร. 2547. ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ระดับ
มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 1. การศึกษาแบบอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิษณุ จุลวรรณ. 2547. การวิเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วิรุฬห์จิต ไบสี. 2549. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1-2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. 2548. การบริหารจัดการและการบริหารการพัฒนาขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ
และหน่วยงานของรัฐ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์นิติธรรม.
- วิรัช ลภีรัตนกุล. 2546. การประชาสัมพันธ์. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. 2546. การบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ทิพย์วิสุทธิ.
- วีระชาติ วิชาศรี. 2551. ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาชัยภูมิเขต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วันเผด็จ มีชัย. 2554. ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ศูนย์ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง ศช. สำนักงานกิจการพิเศษ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
2553. การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพฯ: บริษัทบิสดิเนสเพรสแอนด์ดีไซน์ จำกัด.
- ศรัทธาธิป มาประสพ. 2551. การจัดขยะตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ศศิธร แก้วรักษา. 2552. การศึกษาการบริหารงานประชาสัมพันธ์สถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากทมมหานครเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ.

- สกุลรัตน์ กุมุทมาศ. 2550. การบริหารงานตามแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:
<http://eppower.thaiforum.net/forumf98/topic-t817.htm> [สืบค้นเมื่อ 20 กรกฎาคม 2554]
- สกุลพงษ์ พงษ์พิจิตร. 2553. กลยุทธ์การประชาสัมพันธ์วัดร่องขุน จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้า
อิสระปริญญาโทพนธ์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สมบัติ ชำรงชัยวงศ์. 2549. การเมืองการปกครองไทย:ยุคเผด็จการ-ยุคปฏิรูป. พิมพ์ครั้งที่ 2.
กรุงเทพฯ: เสมาธรรม.
- สมพร เทพสิทธิ์า. 2553. การเดินทางรอยพระยุคลบาท เศรษฐกิจพอเพียง ช่วยแก้ปัญหาความยากจน
และการทุจริต. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก: <http://www.travelfortoday.com/ourking01.htm>
[สืบค้นเมื่อ 27 เมษายน 2554]
- สมควร ทิพย์จันทร์. 2548. การพัฒนาบุคลากรของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อำเภอแม่ทา
จังหวัดลำพูน. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมคิด สร้อยน้ำ และ มณฑนา อินทุสมิต. 2554. “บทสรุปและประเด็นสำหรับการศึกษาภาวะผู้นำใน
อนาคต ภาวะผู้บริหาร”. เอกสารการประชุมสัมมนา เรื่องผู้บริหารกับการปฏิรูปการศึกษา
(โครงการปริญญาเอก สาขาบริหารการศึกษา). 2/3 – 7 2/3 – 8 . 4 กรกฎาคม มหาวิทยาลัย
ขอนแก่น.
- สมคิด แสงมณี. 2554. ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการดำเนินงานโครงการขยายผลโครงการ
หลวงห้วยเป้า อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- สิร์รณี วสุภัทร. 2551. ภาวะผู้นำทางวิชาการและสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ความสำเร็จของการบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุดาวรรณ เครือพานิชย์. 2554. “9,999 สถานศึกษาพอเพียงถวายเป็นหลวงกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจ
พอเพียงสู่สถานศึกษา” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: social.obec.go.th/node/94. [สืบค้นเมื่อ
5 กรกฎาคม 2555]
- สุทธิพร วรรณสิทธิ์. 2551. การสนับสนุนงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาเขตพื้นที่
การศึกษาลำพูน เขต 2. การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุธรรม ทิศร. 2550. การประเมินความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากรของโรงเรียนวิชัยวิทยา อำเภอ
เมือง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

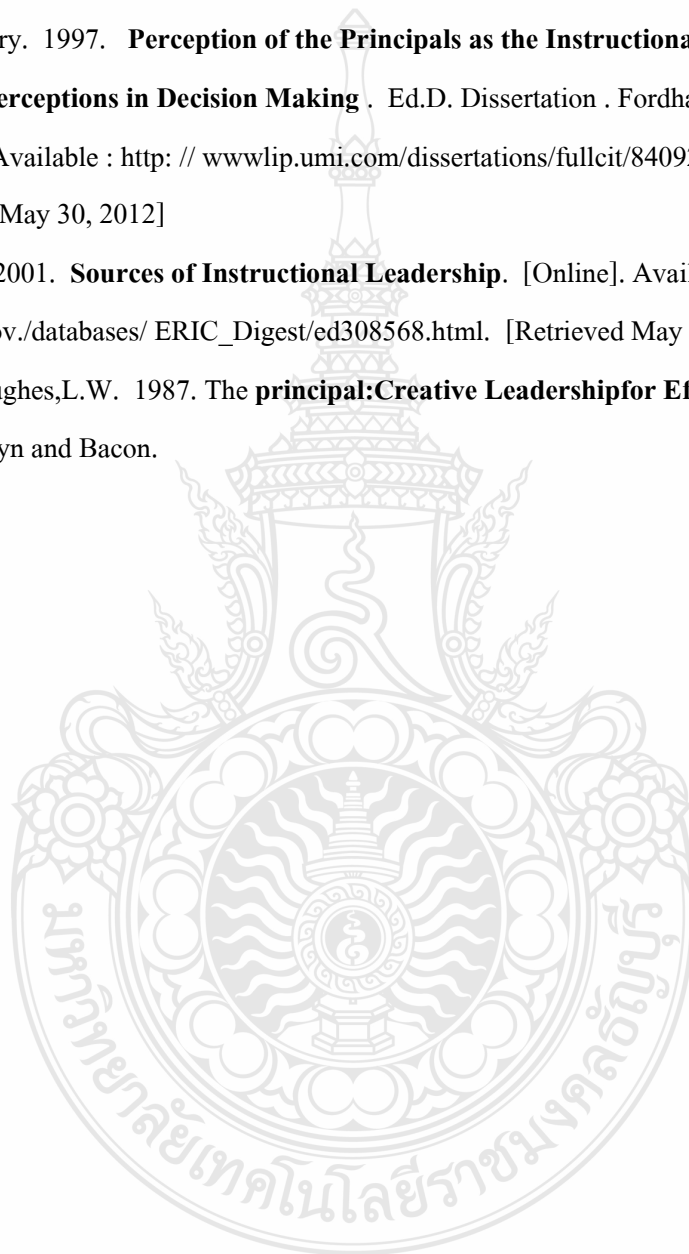

- สุพชาติ ชุ่มชื่น. 2554. ความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศสวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี. การศึกษาแบบอิสระปริญญา
มหาบัณฑิต.มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สุภัคกาญจน์ ฤทธิ์ละคร. 2548. ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาอุดรธานีเขต 3 :วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรศักดิ์ หลาบมาลา. 2546. แนวปฏิบัติในการส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน. วารสารวิชาการ.6
(สิงหาคม). 2-5
- สุริพร เอี้ยวถาวร. 2550. การบูรณาการปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้กรณีศึกษา
โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. การค้นคว้าอิสระปริญญาโทมหาบัณฑิต.
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เสรี พงศ์พิศ. 2548. เครือข่าย:ยุทธวิธีเพื่อประชาคมเข้มแข็ง ชุมชนเข้มแข็ง. กรุงเทพฯ: สถาบัน
ส่งเสริมวิสาหกิจชุมชน.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานีเขต 1. 2548. คู่มือการนิเทศแบบมีส่วนร่วม (ปทุมธานี: กลุ่ม
นิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปทุมธานี เขต 1).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. 2551. แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการ
จัดการศึกษาให้คณะกรรมการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวง
กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550.
กรุงเทพมหานคร: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2544. ผู้บริหารต้นแบบ 2544. กรุงเทพมหานคร:
วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2550. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและ
สังคมแห่งชาติฉบับที่ 11(2550 - 2554). กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- _____. 2553. ทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและ สังคม ฉบับที่ 11 (ฉบับชุมชน). กรุงเทพฯ:
สหมิตรพรีนติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.
- _____. 2553. สรุปปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. [ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:
www.wachari.com/bord/index.php?topic=1593.msg7100#_msg7100 [สืบค้นเมื่อ
2 กรกฎาคม 2555]
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2553. ขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง.
[ออนไลน์] เข้าถึงได้จาก:www.sufficiency economy.org [สืบค้นเมื่อ 2 กรกฎาคม 2555]

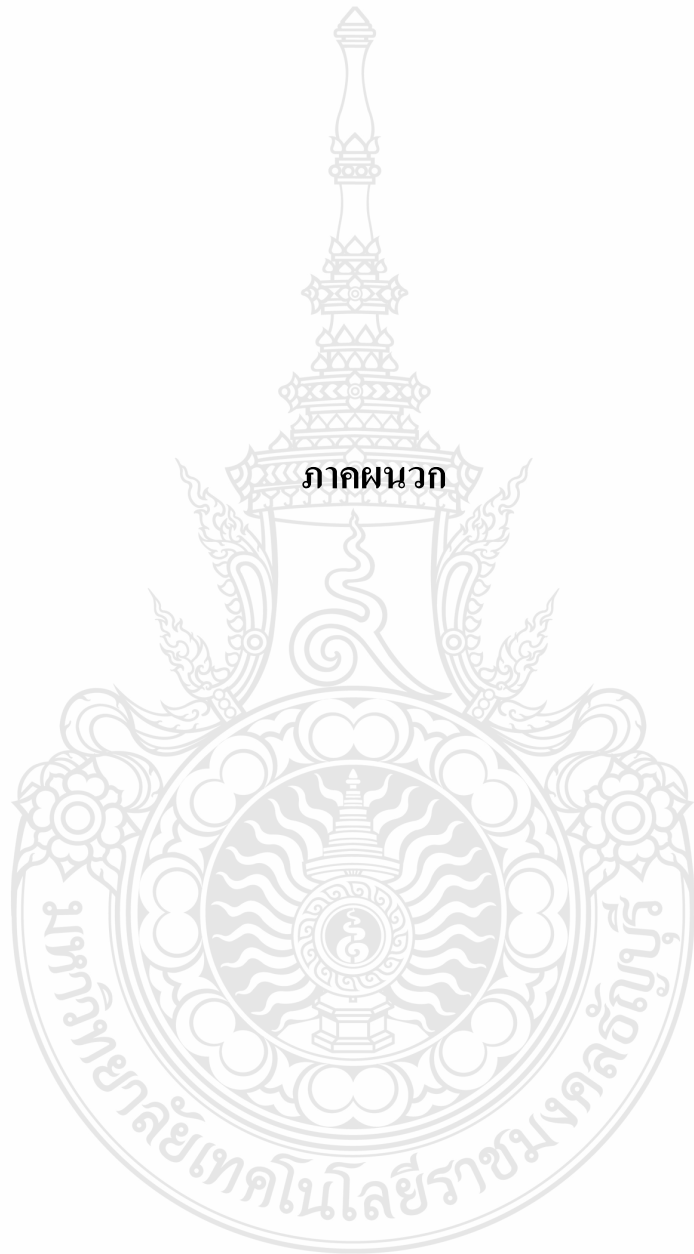
- สำนักงานคณะกรรมการการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2554. **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559**. กรุงเทพฯ: สหมิตรพรีนติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. 2548. **การสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ที่เน้นตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ ตั้งแต่พ.ศ. 2542 – 2547 (ฉบับสมบูรณ์)**. กรุงเทพฯ: กลุ่มพัฒนานโยบายการเรียนรู้ด้านภูมิปัญญาและการท่องเที่ยว สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้.
- อดิพร ทองหล่อ. 2553. **การบริหารตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จังหวัดสุรินทร์.
- อภิชัย พันธเสน. 2548. **สังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.).
- อานันดยา คำชมพู. 2551. **การปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหารสถาบันการพลศึกษาวิทยาเขตเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เอกรินทร์ สีมหาศาล และคณะ. 2551. **คู่มือใช้หลักสูตรแกนกลาง**. กรุงเทพมหานคร: อักษรเจริญทัศน์.
- Bamburg, J.D. and R.L.Andrews. 1990 . **Instructional Leadership ,School Goals ,andStudent Achievement: Exploring the Relationship between Means and Ends**. [Online] Available <http://www.dbonline.igroupnet.com/eric/detail.nsp>. [Retrieved May 30, 2012].
- Chell, Jan. (2001, June). **Introducing Principal to the Role of Instructional Leadership : A Summary of Master’s Project**, [Online]. Available : <http://www.ssta.sk.ca/research/leadership/95-14.html>. [Retrieved May 30, 2012].
- Davanport, John Dinorcia. 1984. **“An Analysis of Principals” Perceptions of Instructional Leadership Behavior**. Dissertation Abstracts International,46(03), 598-A.
- Davis, Gary A. and Thomas, Margaret A. 1989. **Effective Schools and Effective Teachers**. Boston: Allyn and Bacon.
- Hallinger. Phillip and Murphy. Joseph. 1985. "Assessing the Instructional Management Behavior of Principals," **The Elementary School Journal**. 86(2) November.

- Harchar, Rayma L. 1993. **Collaborative Power : A Grounded Theory ; of Administrative Instructional Leadership in the Elementary School.** (Online). Available : www.dbonline.igroupnet.com/eric/detail.nsp. [Retrieved May 30, 2012].
- Heck, Larsen and George A. Marcoulides. 1990. "Instructional Leadership and Schools Achievement : Validation of Causal Model," **Educational Administration Quarterly** . 26, 2 May.: 94-125.
- Heck, Ronald H. and others. 1990. "Instructional Leadership and School Achievement : Validation of a Causal Model," **Educational Administration Quarterly**. 27,2 May.
- Hoy , W.K. and Miskel, C.G. 1991. **Educational Administrator : Theory, Research, and Practice.** New York : McGraw –Hill.
- Joseph, Claudet. 2000. "**Integrating School Leadership Knowledge and Practice Using Multimedia Technology** : Linking National Standard ,Assessment, and Professional Development ,” **Journal of Personnel Evaluation in Education** . 16, 1 : 29-43.
- Krejcie, Robert V., and Daryie W.Morgan. 1970. “_Determining Sampling size for research Activity”. **Journal For Education and Phisological Measurment**,.3 (November) : 608.
- Lashway, Larry. 2002. **Can Instructional Leaders Be Facilitative Leaders?ERIC Digest Number 98.** [Online]. Available: [http:// www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ed381893.html](http://www.ed.gov/databases/ERIC_Digest/ed381893.html). [Retrieved June 20, 2012]
- Lewis, Norma A. 1984. “**International Leadership Styles of Effective Elementary School Principals in Texas**”. Dissertation Abstracts International. 45,03:709 – A.
- Liu. Chig - Jen. 1985. “**An Identification of Principals International Behavior in Effective High School.**” Dissertation Abstracts International ,46(03), 598 – A.
- McEwan, Elain K. 1998. **Seven Steps to Effective Instructional Leadership.**California:Macmillan
- North Dagota LEAD-Center. 2001. **Instructional Leadership.** [Online.]Available : [http:// depts.Washington.edu/poliaci/sl/principales.htm](http://depts.Washington.edu/poliaci/sl/principales.htm). [Retrieved May 30, 2012]

- Ratchanida, Ratchaneeladajit. 1998. **Perceptions of Thai Principals and Teachers toward the Principals' Role as Instructional Leader in Private School in Bangkok Thailand** . Ph.D. Dissertation. Southern Illinois University at Carbondale.[Online].Available : <http://wwwlip.umi.com/dissertations/fullcit/9808846>. [Retrieved May 30, 2012]
- Sicina, Eileen Mary. 1997. **Perception of the Principals as the Instructional Leader and Teacher Perceptions in Decision Making** . Ed.D. Dissertation . Fordham University. [Online]. Available : <http://wwwlip.umi.com/dissertations/fullcit/84092>. [Retrieved May 30, 2012]
- Selim, Philip D. 2001. **Sources of Instructional Leadership**. [Online]. Available : http://www.ed.gov./databases/ERIC_Digest/ed308568.html. [Retrieved May 30, 2012]
- Ubben, G.C.& Hughes,L.W. 1987. **The principal:Creative Leadershipfor Effective School**. Boston:Allyn and Bacon.

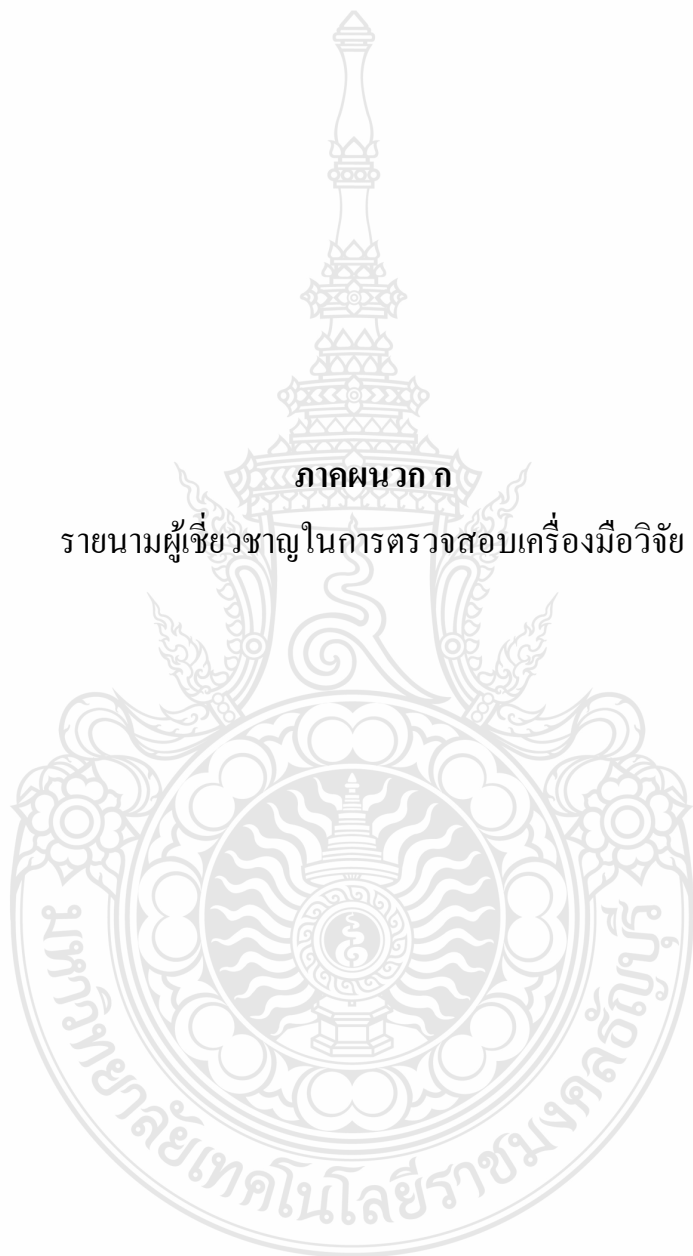

ภาคผนวก

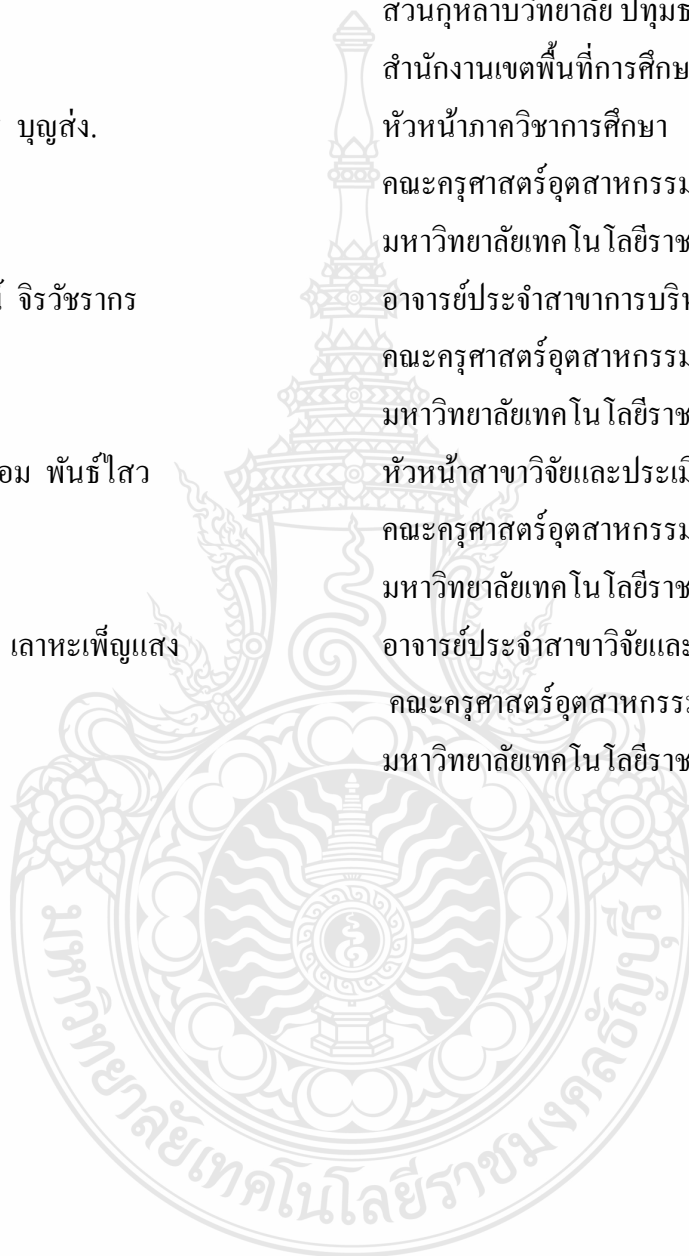
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

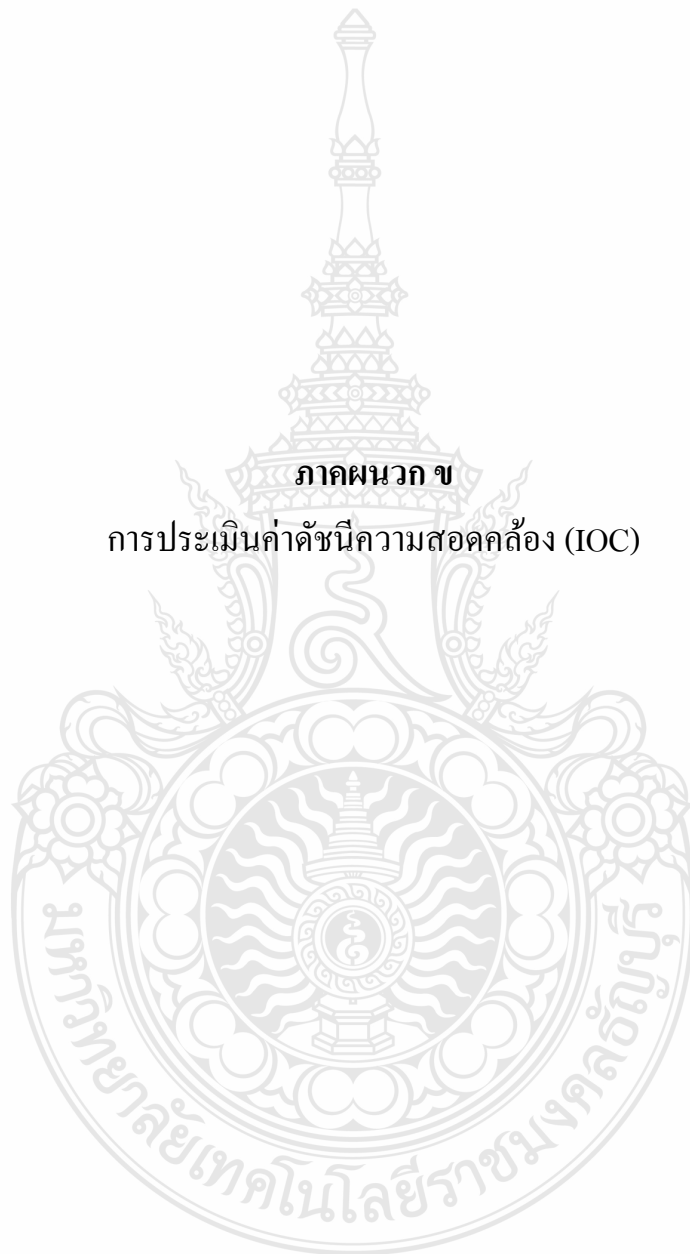
รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร. สาทร สมบุญ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4
2. ผศ.ดร.สุทธิพร บุญส่ง	หัวหน้าภาควิชาการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
3. ดร.ต้องลักษณ์ จิรวัชรากร	อาจารย์ประจำสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
4. ผศ. ดร.ประนอม พันธุ์ไสว	หัวหน้าสาขาวิจัยและประเมินผล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
5. ดร.ธัญญภรณ์ เลาะห์เพ็ญแสง	อาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผล คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ข

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

สรุปค่าดัชนีความสอดคล้อง (ค่า IOC)
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
	1	2	3	4	5	
1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2. อายุ ☐ ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี ☐ 51 ปีขึ้นไป	+1	0	+1	+1	+1	0.80
3. ระดับการศึกษา ☐ ต่ำกว่าปริญญาตรี ☐ ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	+1	0	+1	+1	+1	0.80
4. ตำแหน่ง ☐ ผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ☐ ครู	+1	0	+1	+1	+1	0.80
5. ประสบการณ์ในการสอน ☐ น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี ☐ 6 – 10 ปี ☐ 11- 15 ปี ☐ มากกว่า 15 ปี	+1	+1	+1	+1	+1	0.60

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
การกำหนดภารกิจ							
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัดพันธกิจ ของโรงเรียนไว้อย่างชัดเจนและมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดโครงการและแนวทางการพัฒนางานวิชาการ รวมทั้งการพัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของสังคม	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายในการนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บังเกิดผล ในการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสม	+1	+1	0	+1	+1	0.80
4	ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูในการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้นำด้านวิชาการ	+1	+1	+1	+1	+1	1
5	ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร	0	+1	+1	+1	+1	0.80
การจัดการเรียนการสอน							
6	ผู้บริหารเน้นให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542และที่ แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	ผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดให้ครูทุกคนวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำโครงการสอน แผนการเรียนการสอน เป็นรายวิชาพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง	+1	+1	+1	+1	+1	1
8	ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย	+1	+1	0	+1	+1	0.80
9	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้เผยแพร่ผลงานวิชาการ บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน รวมทั้งนำผลงานจากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาจัดแสดงภายนอกห้องเรียน เช่น การจัดนิทรรศการ หรือ จัดป้ายนิเทศ	+1	+1	+1	+1	+1	1

ข้อที่	ข้อคำถาม	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
10	ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ							
11	ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน	+1	+1	+1	+1	+1	1
12	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การแข่งขันตอบปัญหาของนักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1
13	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้วยบรรยากาศประชาธิปไตย มีการประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระวิชาเพื่อร่วมการวางแผนในการนิเทศ และกำกับติดตาม แนะนำ แก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพหรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำผลงานเพื่อเลื่อน วิทยฐานะ	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	ผู้บริหารจัดให้มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อสนับสนุนและพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	1

ตอนที่ 3 เกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง

ข้อที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา							
1	โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ และมีหลักสูตรสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
2	โรงเรียนเน้นให้ครูมีป้ายนิเทศ มีใบความรู้ มีมมอุปกรณและมีสื่อการเรียน การสอนที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
3	โรงเรียนมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้าน เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
4	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอภิปรายความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายริชธรรมให้นักเรียน มีกิจกรรมชุมนุม เกี่ยวกับการทำความดีและยกย่องนักเรียนที่ทำความดี	+1	+1	0	+1	+1	0.80
ด้านการพัฒนาบุคลากร							
5	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรให้ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดู งานและทำวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
6	โรงเรียนยกย่องเชิดชูบุคคลตัวอย่างของโรงเรียน ด้านการส่งเสริม เศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้บุคลากรประพฤติตนดำรงชีวิตบนทาง สายกลางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
7	โรงเรียนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ครูบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่อง เศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	0	+1	+1	0.80
8	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนา ศักยภาพครู ด้วยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการขยายผล และพัฒนาเครือข่าย							
9	โรงเรียนเป็นแม่ข่ายหรือแกนนำ มีสมาชิกและมีการกิจด้านการส่งเสริม ความรู้เศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับสมาชิกเครือข่าย	+1	+1	+1	+1	+1	1
10	โรงเรียนมีการจัดประชุมประสานงานด้านข้อมูล และชักชวนบุคลากรให้ เป็นตัวแทนในการพัฒนางานเศรษฐกิจพอเพียง	0	+1	+1	+1	+1	0.80
11	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้หรือแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษา เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกเครือข่าย	+1	+1	0	+1	+1	0.80
12	โรงเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่ม สมาชิก	+1	+1	0	+1	+1	0.80

ข้อที่	ข้อความ	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ค่า IOC
		1	2	3	4	5	
ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์							
13	โรงเรียนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
14	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียง	+1	+1	+1	+1	+1	1
15	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง	0	+1	+1	+1	+1	0.80
16	โรงเรียนเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในและนอกประเทศ ให้บุคลากร ในสถานศึกษาได้รับรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้	+1	+1	+1	+1	+1	1
ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล							
17	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย เกณฑ์การปฏิบัติ และได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ ด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำเร็จทุกครั้ง	0	+1	+1	+1	+1	0.80
18	โรงเรียนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้บุคลากร ได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกกลุ่มงาน	0	+1	+1	+1	+1	0.80
19	โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผลและมีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้มาตรฐานที่กำหนด	0	+1	+1	+1	+1	0.80
20	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม มีการสรุปและรายงานผล วิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม	0	+1	+1	+1	+1	0.80

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

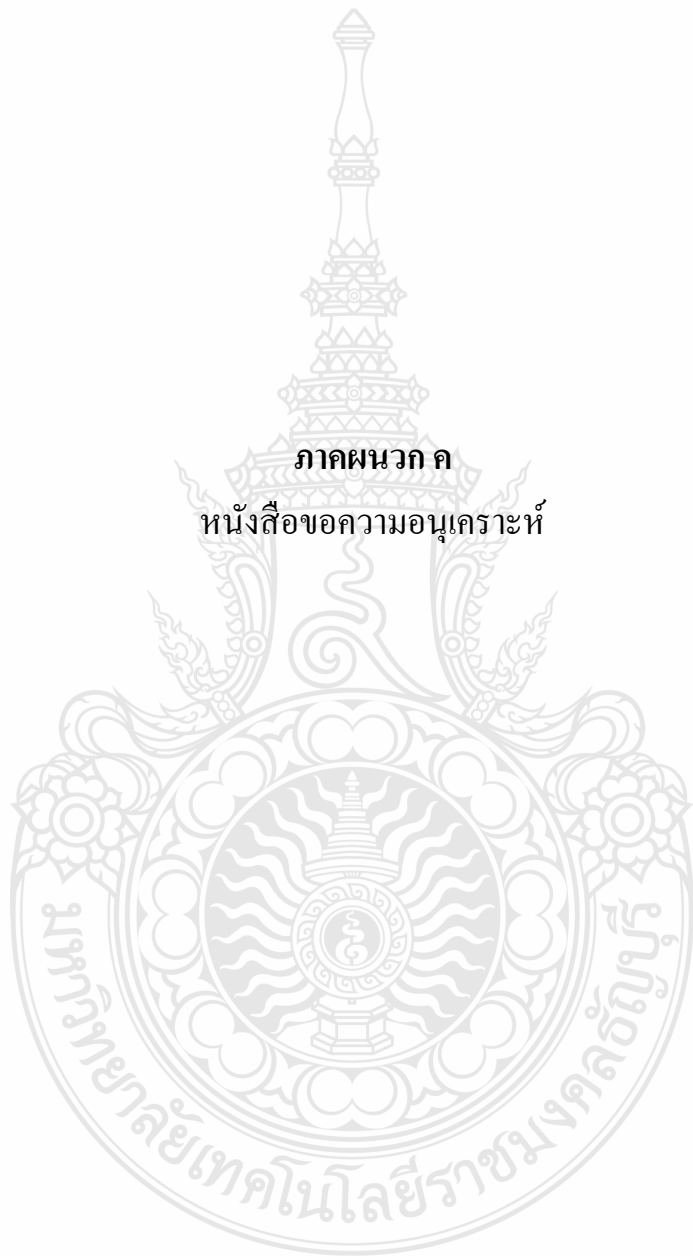
.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม

ภาคผนวก ก
หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนแก่งคอย

เนื่องด้วย นางสาวนภาดา เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดา เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหินกองวิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวณาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวณาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขออนุญาตให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนเทพศิรินทร์ พุแค

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขออนุญาตจากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองแขงวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนสุนทรโรเมตตาประชาสรรค์

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนที่ปทุมวิทยพัฒน์

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม

เนื่องด้วย นางสาวภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0938

คณะกรรมการอุดมศึกษา

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

24 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนหนองโดนวิทยา

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้จัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านดำเนินการให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาปริญญาโทเข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา โดยรายละเอียดกำหนดวันและเวลา นักศึกษาจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานไปยังสถานศึกษาด้วยตนเอง

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

ที่ ศธ 0578.02 / 0912

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
คลองหก อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี 12110

7 ธันวาคม 2553

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.สาทร สมบุญ

ผู้อำนวยการ โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัยปทุมธานี

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4” โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถอย่างยิ่ง จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ เพื่อประโยชน์ทางวิชาการต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. 0 2549 3207

โทรสาร 025493213

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 02 5493207

ที่ ศธ 0578.02 / 2136

วันที่ 7 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 4 โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร.02 5493207

ที่ ศธ 0578.02 / 2136.1

วันที่ 7 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ประนอม พันธุ์ไสว

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌมศึกษา เขต 4 โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร.02 5493207

ที่ ศษ 0578.02 / 2136.1

วันที่ 7 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ต้องลักษณะ จิรวชิรากร

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม โทร. 02 5493207

ที่ ศธ 0578.02 / 2136.1

วันที่ 7 ธันวาคม 2555

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.ธัญญกรณ์ เล่าหะเพ็ญแสง

เนื่องด้วย นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติจัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 โดยมี ดร.พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

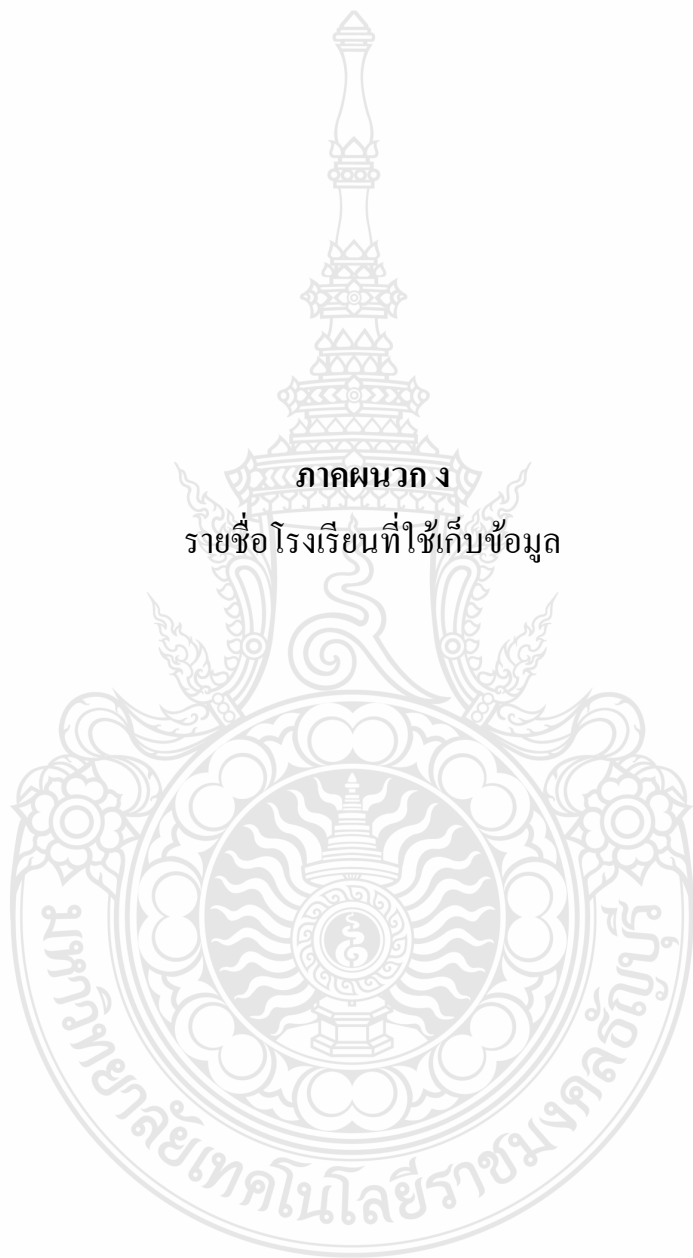
ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถด้านนี้เป็นอย่างดี จึงขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย ให้แก่ นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

(ดร.ทศพร แสงสว่าง)

ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายบัณฑิตศึกษา

ปฏิบัติราชการแทนคณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

ภาคผนวก ง

รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูล

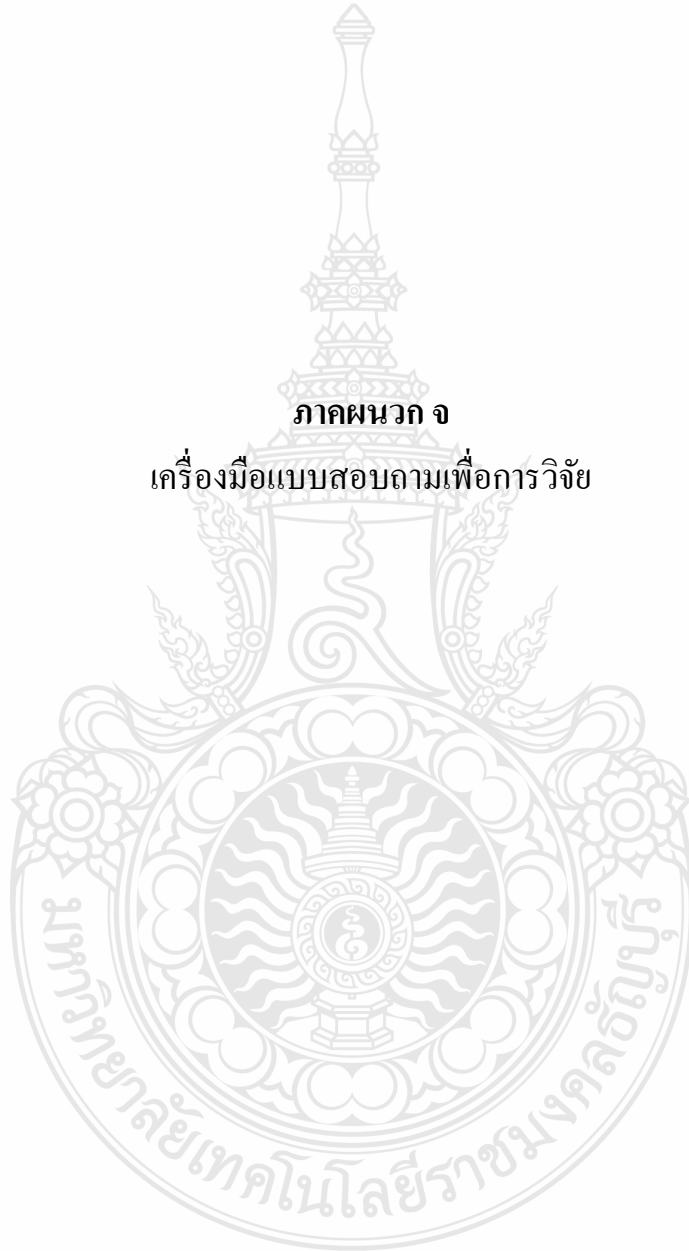
รายชื่อโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูล

1. โรงเรียนแก่งคอย
2. โรงเรียนหินกองวิทยาคม
3. โรงเรียนหนองโดนวิทยา
4. โรงเรียนหนองแซงวิทยา
5. โรงเรียนเทพศิรินทร์ พุแค
6. โรงเรียนหนองเสือวิทยาคม
7. โรงเรียนสุนทโรเมตตาประชาสรรค์
8. โรงเรียนที่ปึงกรวิทยาพัฒนา

ภาคผนวก จ

เครื่องมือแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่มัธยมศึกษา เขต 4

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยประกอบการทำวิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี แบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 15 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียงในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จำนวน 20 ข้อ

นภาพดาว เกตุสุวรรณ

นักศึกษามหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล ธัญบุรี

ตอนที่ 1
แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงใน หน้าข้อความที่เป็นจริงของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อที่	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	สำหรับผู้วิจัย
1	เพศ [ ] 1. ชาย [ ] 2. หญิง	[ ]
2	อายุ (เกิน 6 เดือน นับเป็น 1 ปี) [ ] 1. 20 - 30 ปี [ ] 2. 31 - 40 ปี [ ] 3. 41 - 50 ปี [ ] 4. 51 ปีขึ้นไป	[ ]
3	ระดับการศึกษา [ ] 1. ปริญญาตรี [ ] 2. ปริญญาโท [ ] 3. ปริญญาเอก [ ] 4. อื่นๆ	[ ]
4	ตำแหน่งหน้าที่ในสถานศึกษา [ ] 1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา [ ] 2. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา [ ] 3. ครูผู้ช่วย [ ] 4. ครู คศ.1 [ ] 5. ครู คศ.2 [ ] 6. ครู คศ.3	[ ]
5	ประสบการณ์การปฏิบัติงาน [ ] 1. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 5 ปี [ ] 2. 6-10 ปี [ ] 3. 11-15 ปี [ ] 4. 15 ปีขึ้นไป	[ ]

ตอนที่ 2

แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1 หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
การกำหนดภารกิจของโรงเรียน						
1	ผู้บริหารมีการกำหนดเป้าหมาย ตัวชี้วัด พันธกิจ ของโรงเรียนไว้ อย่างชัดเจนและมีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับข้อกำหนด นโยบายและแผนการจัดการเรียนรู้					
2	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครู ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการ กำหนดโครงการและแนวทางการพัฒนางานวิชาการ รวมทั้งการ พัฒนาหลักสูตรตามความต้องการของสังคม					
3	ผู้บริหารมีการวางแผน กำหนดภารกิจ เป้าหมายในการนำ หลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บังเกิดผล ในการ พัฒนาผู้เรียนได้อย่างหลากหลาย และเหมาะสม					
4	ผู้บริหารมีการจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาศักยภาพของครูใน การประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานด้านวิชาการเพื่อพัฒนาให้ เป็นผู้นำด้านวิชาการ					
5	ผู้บริหารนำผลการประเมินหลักสูตรมาใช้ในการวางแผนปรับปรุง และพัฒนาหลักสูตร					

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
การจัดการด้านการเรียนการสอน						
6	ผู้บริหารเน้นให้ครูวางแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553					
7	ผู้บริหารส่งเสริมและกำหนดให้ครูทุกคนวิเคราะห์หลักสูตร จัดทำโครงการสอน แผนการเรียนการสอน เป็นรายวิชาพร้อมทั้งมีการบันทึกหลังการสอนทุกครั้ง					
8	ผู้บริหารเข้าสังเกตการสอนหรือนิเทศการสอนอย่างสม่ำเสมอและส่งเสริมให้ครูได้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนรวมทั้งติดตามให้มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างหลากหลาย					
9	ผู้บริหารส่งเสริม สนับสนุนให้เผยแพร่ผลงานวิชาการ บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน รวมทั้งนำผลงานจากการเรียนรู้ในห้องเรียนมาจัดแสดงภายนอกห้องเรียน เช่นการจัดนิทรรศการ หรือ จัดป้ายนิเทศ					
10	ผู้บริหารส่งเสริมและสรรหาวัสดุ อุปกรณ์เพื่อใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการจัดการเรียนการสอนของครู					
การส่งเสริมบรรยากาศทางวิชาการ						
11	ผู้บริหารร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษากำหนดวิธีการส่งเสริมและรักษาภาพลักษณ์ที่ดีของโรงเรียนอย่างชัดเจน					
12	ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมงานวิชาการในสถานศึกษา เช่น การแข่งขันตอบปัญหาของนักเรียน เพื่อสร้างบรรยากาศทางวิชาการของโรงเรียน					
13	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษาด้านการจัดการเรียนการสอน ด้วยบรรยากาศประชาธิปไตย มีการประชุมหัวหน้ากลุ่มสาระวิชา เพื่อร่วมการวางแผนในการนิเทศ และกำกับติดตาม แนะนำ แก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนของครู					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
14	ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูมีความก้าวหน้าในวิชาชีพหรือพัฒนาวิชาชีพ เช่น การส่งเสริมการศึกษาต่อ การอบรม ศึกษาดูงาน เพื่อพัฒนาตนเองหรือการทำผลงานเพื่อเลื่อน วิทยฐานะ					
15	ผู้บริหารจัดให้มีการใช้ข้อมูลสารสนเทศเป็นฐาน เพื่อสนับสนุน และพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลาย ตลอดจนพัฒนางานวิชาการของโรงเรียน					

ตอนที่ 3

แบบสอบถามเกี่ยวกับการขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของสถานศึกษาพอเพียง

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในตารางที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
ด้านการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษา						
1	โรงเรียนมีการจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับการกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์และมีหลักสูตรสถานศึกษาด้านการส่งเสริมความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง					
2	โรงเรียนเน้นให้ครูมีป้ายนิเทศ มีใบความรู้ มีมุมอุปกรณ์และมีสื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจพอเพียง					
3	โรงเรียนมีการเชิญปราชญ์ชาวบ้านที่มีความรู้มาเป็นวิทยากรให้ความรู้ด้านเศรษฐกิจพอเพียง					
4	โรงเรียนมีการจัดกิจกรรมให้นักเรียนอภิปรายความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง มีการจัดกิจกรรมเข้าค่ายจริยธรรมให้นักเรียนมีกิจกรรมชุมนุมเกี่ยวกับการทำความดีและยกย่องนักเรียนที่ทำความดี					
ด้านการพัฒนาบุคลากร						
5	โรงเรียนส่งเสริม สนับสนุน บุคลากรให้ได้รับการอบรม สัมมนา ศึกษา ดูงานและทำวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียง					
6	โรงเรียนยกย่องเชิดชูบุคคลตัวอย่างของโรงเรียน ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียงและสนับสนุนให้บุคลากรประพฤติตนดำรงชีวิตบนทางสายกลางตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง					

ข้อที่	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
7	โรงเรียนให้ข้อมูลหรือคำแนะนำแก่ครูบุคลากรเกี่ยวกับเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงและสร้างเสริมบุคลากรในโรงเรียนให้เป็นวิทยากรให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง					
8	โรงเรียนมีการจัดสรรงบประมาณด้านเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อพัฒนาศักยภาพครู ด้วยการประชุม อบรม สัมมนา ศึกษาดูงานในหน่วยงานต่างๆ					
ด้านการขยายผล และพัฒนาเครือข่าย						
9	โรงเรียนเป็นแม่ข่ายหรือแกนนำ มีสมาชิกและมีการกิจด้านการส่งเสริมความรู้เศรษฐกิจพอเพียงร่วมกับสมาชิกเครือข่าย					
10	โรงเรียนมีการจัดประชุมประสานงานด้านข้อมูล และชักชวนบุคลากรให้เป็นตัวแทนในการพัฒนางานเศรษฐกิจพอเพียง					
11	โรงเรียนมีแหล่งเรียนรู้หรือแสวงหาแหล่งเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการศึกษาเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับสมาชิกเครือข่าย					
12	โรงเรียนมีเป้าหมายในการพัฒนาความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงให้กับกลุ่มสมาชิก					
ด้านการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์						
13	โรงเรียนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบการประชาสัมพันธ์ ด้านการส่งเสริมเศรษฐกิจพอเพียง					
14	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ประวัติของผู้ที่ได้รับการยกย่องด้านเศรษฐกิจพอเพียง					
15	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนด้านเศรษฐกิจพอเพียง					
16	โรงเรียนเผยแพร่งานวิจัยเกี่ยวกับเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในและนอกประเทศให้บุคลากรในสถานศึกษาได้รับรู้เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้					
ด้านการพัฒนากระบวนการติดตามและประเมินผล						
17	โรงเรียนมีการจัดตั้งคณะกรรมการด้านเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อวางแผน กำหนดเป้าหมาย เกณฑ์การปฏิบัติ และได้ดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านเศรษฐกิจพอเพียงสำเร็จทุกครั้ง					
18	โรงเรียนมอบหมายหน้าที่รับผิดชอบงานด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้บุคลากรได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุมทุกกลุ่มงาน					

ข้อที่	การขับเคลื่อนปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	ระดับการปฏิบัติ				
		1	2	3	4	5
19	โรงเรียนมีการกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในการปฏิบัติกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียง มีการประเมินผลและมีการแก้ไขปรับปรุงพัฒนา กิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงให้ได้มาตรฐานที่กำหนด					
20	โรงเรียนมีการจัดการนิเทศกิจกรรมด้านเศรษฐกิจพอเพียงและการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม มีการสรุปและรายงานผล วิเคราะห์ ปัญหาและอุปสรรคเพื่อหาแนวทางแก้ไขปรับปรุงกิจกรรม					

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถาม

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวนภาดาว เกตุสุวรรณ
วัน เดือน ปีเกิด	20 กรกฎาคม 2522
ที่อยู่	134 หมู่ 7 ตำบลศาลาครุ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2544 ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาเคมีการเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พ.ศ. 2553 ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2556 ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พ.ศ. 2544 กรมพัฒนาที่ดิน บางเขน กองวางแผนและนโยบาย พ.ศ. 2548 โครงการพระราชดำริ พัฒนาดินเปรี้ยว มูลนิธิชัยพัฒนา ตำบลบ้านพรึก อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก พ.ศ. 2550 ครู โรงเรียนปิยวัฒน์ศาสตร์ พ.ศ. 2551 ครู โรงเรียนแสนจำหน่ายวิทยา พ.ศ. 2553 บรรจुरาชการ ตำแหน่งครูผู้ช่วย โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี พ.ศ. 2555-ปัจจุบัน ครู โรงเรียนหนองแค “ศรกีจพิทยา” ตำบลหนองแค อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี
ประสบการณ์การทำงาน	